

การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ที่มีต่อการสอนเสริมในกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์

ของ

สมคะเน คำจูน

22 ก.ย. 2529

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

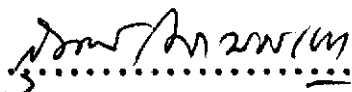
ธันวาคม 2528

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

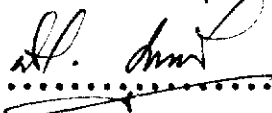
160571

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานินพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

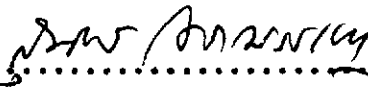
.... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

.... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ คุณปรีดี)

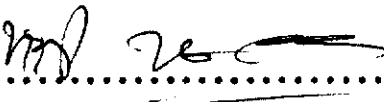
คณะกรรมการสอบ

.... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา)

.... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ คุณปรีดี)

.... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวีบุรณ์ หอมเย็น)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเนื่องจากการได้รับความช่วยเหลือ คำปรึกษาแนะนำ และกำลังใจอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุนทร โคตรบรรเทา ประธานที่ปรึกษา ปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ครั้งนี้ นอกจากนี้ยังทำให้ผู้วิจัยได้แบบอย่างที่ดี ในการศึกษาค้นคว้า ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.นิพนธ์ สุขปริดี กรรมการที่ปรึกษา ปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวีบุรณ หอมเย็น กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไขปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์สมบอง ภูวรางกูร ที่มีส่วนช่วยให้ คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างมาก และอาจารย์บุญเพ็ญ คำจุน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งตลอดมา

อนึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณสภาพิศ ตั้งบอง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือด้านการเงินใน การวิจัยครั้งนี้เป็นจำนวนถึงหนึ่งหมื่นห้าพันบาท

คุณประโยชน์และความดีที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบแก่ พันตำรวจโทเจิม และ นางสาววรรณ คำจุน ซึ่งเป็นบิดาและมารดาของผู้วิจัย และขอมอบแก่มวลชนผู้ไร้โอกาสทางการศึกษาทั้งปวง

สมคะเน คำจุน

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	7
	สมมุติฐานในการวิจัย	8
2	เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	9
	1. การดำเนินงาน	9
	2. การจัดการศึกษา	10
	3. ระบบการศึกษา	11
	4. การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	13
	5. การสำเร็จการศึกษา	15
	การสอนเสริม	15
	1. ความเป็นมาของการสอนเสริม	15
	2. การสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	19
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
	1. งานวิจัยในประเทศ	24
	2. งานวิจัยในต่างประเทศ	28

3	วิธีดำเนินการวิจัย	31
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	31
	เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	33
	การหาคุณภาพเครื่องมือ	34
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	35
	การจัดกระทำข้อมูล	35
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	36
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
	1. การวิเคราะห์ปัญหาของนักศึกษาในการเข้ารับการสอนเสริม ...	40
	1.1 ปัญหาด้านการเงิน	40
	1.2 ปัญหาด้านเวลา	55
	1.3 ปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว	67
	2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริม	86
	2.1 ความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม	86
	2.2 ความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน	102
	2.3 ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริม	117
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	129
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	129
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	129
	สมมติฐานของการวิจัย	130
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้า	130

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	130
การเก็บและรวบรวมข้อมูล	131
สรุปผลในการวิเคราะห์ข้อมูล	131
การอภิปรายผล	134
1. ปัญหาของนักศึกษาในการเข้ารับการสอนเสริม	134
1.1 ปัญหาด้านการเงิน	134
1.2 ปัญหาด้านเวลา	138
1.3 ปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัว	142
2. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริม	145
2.1 ความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม	145
2.2 ความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน	148
2.3 ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริม	151
ข้อเสนอแนะ	153
1. ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	153
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาและวิจัยต่อไป	155
บรรณานุกรม	157
ภาคผนวก	163

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะส่วนตัวในด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงาน	32
2	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาทางการเงิน ของนักศึกษาชายและหญิง	40
3	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาทางการเงิน ของนักศึกษาแยกตามกลุ่มอายุ	42
4	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านค่าใช้จ่ายใน การเดินทางสูง ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	44
5	เปรียบเทียบปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูงระหว่างนักศึกษาที่มี กลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	44
6	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ อุปกรณ์การเรียน ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	45
7	เปรียบเทียบปัญหาด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนระหว่างนักศึกษา ที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	45
8	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านค่าใช้จ่าย ในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสอนเสริม ของนักศึกษาที่มี กลุ่มอายุต่างกัน	46
9	เปรียบเทียบปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับ การสอนเสริมระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	46
10	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านค่าใช้จ่ายที่พัก ในระหว่างเข้ารับการสอนเสริม ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	47
11	เปรียบเทียบปัญหาด้านค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับการสอนเสริม ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	47

12	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการขาดรายได้พิเศษ เมื่อมาเข้ารับการส่งเสริม ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	48
13	เปรียบเทียบปัญหาด้านการขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการส่งเสริม ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	48
14	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาด้านการเงิน ของนักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและสมรส	49
15	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาด้านการเงิน ของนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายและต่ำกว่ากับระดับอนุปริญญาและสูงกว่า	51
16	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาด้านการเงิน ของนักศึกษาที่มีงานทำและไม่มีการทำ	53
17	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาด้านเวลา ของนักศึกษาชายและหญิง	55
18	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาด้านเวลา ของนักศึกษาแยกตามกลุ่มอายุ	57
19	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านเวลา ของนักศึกษาที่มี กลุ่มอายุต่างกัน	59
20	เปรียบเทียบปัญหาด้านเวลาระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่ ..	59
21	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านเวลาเกี่ยวกับ ต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน ...	60
22	เปรียบเทียบปัญหาด้านเวลาเกี่ยวกับต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	60
23	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านเวลาเกี่ยวกับ ต้องลงงานประจำเพื่อมารับการส่งเสริม ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ ต่างกัน	61

24	เปรียบเทียบปัญหาด้านเวลาเกี่ยวกับต้องลางานประจำเพื่อมาเรียนเสริม ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	61
25	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านเวลาเกี่ยวกับเวลา ที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	62
26	เปรียบเทียบปัญหาด้านเวลาเกี่ยวกับเวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	62
27	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาด้านเวลา ของนักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและสมรส	63
28	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาด้านเวลา ของนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และต่ำกว่ากับระดับอนุปริญาและสูงกว่า	64
29	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาด้านเวลา ของนักศึกษาที่มีงานทำและไม่มีการทำงาน	66
30	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว ของนักศึกษาชายและหญิง	68
31	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว ของนักศึกษาแยกตามกลุ่มอายุ	70
32	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	72
33	เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ ต่างกันเป็นรายคู่	72
34	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว เกี่ยวกับคู่สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับการเสริม ของนักศึกษาที่มี กลุ่มอายุต่างกัน	73

35	เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับคู่สมรสไม่สนับสนุนให้ เข้ารับการสอนเสริมระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	73
36	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว เกี่ยวกับญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม ของนักศึกษาที่มี กลุ่มอายุต่างกัน	74
37	เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับญาติพี่น้องไม่สนับสนุน ให้เข้ารับการสอนเสริมระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่ ...	74
38	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว เกี่ยวกับมีภาระในครอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียน ของนักศึกษาที่มี กลุ่มอายุต่างกัน	75
39	เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับมีภาระในครอบครัว เป็นอุปสรรคในการเรียนระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่ ..	75
40	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว เกี่ยวกับต้องอยู่ดูแลคู่สมรสและบุตร ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	76
41	เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับการต้องอยู่ดูแล คู่สมรสและบุตรระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	76
42	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว เกี่ยวกับไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	77
43	เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	77
44	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว เกี่ยวกับการมีความเป็นห่วงบ้าน ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	78
45	เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับการมีความเป็นห่วงบ้าน ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	78

46	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว เกี่ยวกับการเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความอบอุ่น ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	79
47	เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับการเข้ารับการสอนเสริม ทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความอบอุ่นระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน เป็นรายคู่	79
48	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว เกี่ยวกับการเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความปลอดภัย ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	80
49	เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับการเข้ารับการสอนเสริม ทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความปลอดภัยระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ ต่างกันเป็นรายคู่	80
50	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว ของนักศึกษาที่มีสภาวะภาพโสดและสมรส .	81
51	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว ของนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยม ศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ากับระดับอนุปริญาและสูงกว่า	83
52	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว ของนักศึกษาที่มีงานทำและไม่ม้งานทำ ..	85
53	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม ของนักศึกษชายและหญิง	87
54	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม ของนักศึกษาแยกตามกลุ่มอายุ	89

55	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	91
56	เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ ต่างกันเป็นรายคู่	91
57	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับอาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ ต่างกัน	92
58	เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับอาจารย์มีความสนใจ นักศึกษาอย่างทั่วถึงระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	92
59	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับอาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษาระหว่าง นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	93
60	เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับอาจารย์ใช้ ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษาระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ ต่างกันเป็นรายคู่	93
61	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับอาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้อย่างเหมาะสม ของนักศึกษาที่มีกลุ่ม อายุต่างกัน	94
62	เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับอาจารย์ใช้ท่าทาง ประกอบได้อย่างเหมาะสมระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่ .	94
63	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอนระหว่างนักศึกษาที่มี กลุ่มอายุต่างกัน	95

64	เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับอาจารย์มีความ กระตือรือร้นในการสอนระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่ ...	95
65	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม เกี่ยวกับอาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษาระหว่างนักศึกษา ที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	96
66	เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับอาจารย์มีความสนใจ ในคำถามของนักศึกษาระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	96
67	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม ของนักศึกษาที่มีสถานภาพ โสดและสมรส	97
68	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม ของนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ากับระดับอุดมศึกษาและสูงกว่า	99
69	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม ของนักศึกษาที่มีงานทำและ ไม่มีงานทำ	101
70	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาชายและหญิง	103
71	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาแยกตามกลุ่มอายุ	105
72	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	107
73	เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนระหว่างนักศึกษาที่มี กลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	107

74	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน เกี่ยวกับอาจารย์เสนอเนื้อหาที่ต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	108
75	เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาจารย์เสนอเนื้อหา ที่ต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียนระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ ต่างกันเป็นรายคู่	108
76	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน เกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน .	109
77	เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้ วิธีบรรยายระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	109
78	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน เกี่ยวกับอาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	110
79	เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาจารย์แบ่งเวลา สำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ ต่างกันเป็นรายคู่	110
80	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน เกี่ยวกับอาจารย์อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนเข้าใจง่าย ของนักศึกษาที่มี กลุ่มอายุต่างกัน	111
81	เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาจารย์อธิบายเนื้อหา ได้ชัดเจนเข้าใจง่ายระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	111
82	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและ สมรส	112

83	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ากับระดับอนุปริญาและสูงกว่า	114
84	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาที่มีงานทำและ ไม่มีงานทำ	116
85	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริม ของนักศึกษาชายและหญิง	118
86	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริม ของนักศึกษาแยกตามกลุ่มอายุ	120
87	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านสถานที่ สอนเสริมเกี่ยวกับการที่มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ ของนักศึกษา ที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	122
88	เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมเกี่ยวกับการที่มีเสียงดังรบกวน ทำให้ไม่มีสมาธิระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่	122
89	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริม ของนักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและ สมรส	123
90	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริม ของนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิม ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ากับอนุปริญาและสูงกว่า	125
91	ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริม ของนักศึกษาที่มีงานทำและ ไม่มีงานทำ	127

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการอันสำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งนี้เพราะการศึกษาเป็นปัจจัยพื้นฐานสำหรับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ประชากรที่ได้รับการศึกษามีโอกาสแสวงหาข่าวสาร ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการคิด การแก้ปัญหาและการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ นอกจากนี้การศึกษายังเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาประเทศทุกด้านทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง

การศึกษาทุกระดับและทุกรูปแบบไม่ว่าจะเป็นระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษา หรือการศึกษาในระบบและนอกระบบโรงเรียนล้วนต่างมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาประเทศ การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาระดับสูงเพื่อมุ่งผลิตกำลังคนในสาขาวิชาต่าง ๆ ให้สอดคล้องและสนองความต้องการของประเทศ (ทบวงมหาวิทยาลัย 2525 : 1)

มหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่เป็นของรัฐมีจำนวน 14 แห่ง และของเอกชน 14 แห่ง นอกจากนี้ยังมีสถาบันที่อยู่นอกสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยอีกเป็นจำนวนมาก เช่น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุขและสถาบันทางการทหาร เป็นต้น ในบรรดาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐนั้นปัจจุบันมีการดำเนินการจัดอยู่สองระบบคือ ระบบจำกัดรับ และระบบไม่จำกัดรับ การจัดการศึกษาในระบบจำกัดรับหมายถึงการจัดการอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีการจำกัดจำนวนของผู้เข้าเรียน มีการสอนแข่งขันเพื่อคัดเลือก ตลอดทั้งใช้เวลาเรียนเต็มเวลาและสอนในชั้นเรียนตามปกติ ซึ่งบางที่เรียกว่าการศึกษาระบบปิดหรือมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาในลักษณะนี้ เรียกว่ามหาวิทยาลัยปิด ส่วนการจัดการศึกษาในระบบไม่จำกัดรับนั้นเป็นการจัดการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยอีกรูปแบบหนึ่งโดยไม่จำกัดจำนวนของผู้เข้าศึกษา และไม่มีการสอบคัดเลือกเพื่อเข้าศึกษา นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความสามารถและความพร้อมของตน การศึกษาไม่จำกัดเวลาและไม่เน้นชั้นเรียน แต่นักศึกษาสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองจากสื่อการสอนในรูปแบบต่าง ๆ กัน การศึกษาระบบไม่จำกัดรับนี้เรียกว่าการศึกษาระบบเปิด (open education) มหาวิทยาลัยที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนแบบนี้เรียกว่ามหาวิทยาลัยเปิด (open university)

การศึกษาในระบบเปิดหรือการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยเปิดในปัจจุบันมีการดำเนินงาน อยู่สองแห่งคือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สำหรับมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยระบบไม่จำกัดรับและมีลักษณะเป็นมหาวิทยาลัยเปิดซึ่งได้ก่อตั้ง ขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช 2521 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชรับนักศึกษาเป็นครั้งแรกในปีการศึกษา 2523 - 2524 โดยเปิดสอนในสามสาขาวิชาคือสาขาวิชาศิลปศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์และ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ ต่อมาในปีการศึกษา 2525 มหาวิทยาลัยได้รับนักศึกษาเป็นรุ่นที่สอง โดยขยายสาขาวิชาที่เปิดสอนอีกห้าสาขาวิชา คือสาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ และสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและ สหกรณ์ ต่อมาในปีการศึกษา 2526 และ 2527 มหาวิทยาลัยได้รับนักศึกษาเป็นรุ่นที่สามและสี่ ตามลำดับ โดยได้พิจารณาเปิดสาขาวิชาเพิ่มขึ้นอีกสองสาขาวิชาคือสาขาวิชารัฐศาสตร์และสาขาวิชา นิเทศศาสตร์ การเปิดสาขาวิชาต่าง ๆ นี้เป็นไปตามความต้องการของนักศึกษาที่มุ่งจะศึกษาหา ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และพัฒนาวิชาชีพซึ่งเป็นไปตามความต้องการ การพัฒนากำลังคนในระดับสูง ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชได้เปิดสอนรวม 10 สาขาวิชา มีนักศึกษาทั้งสิ้นประมาณ สี่แสนคน และมีผู้สำเร็จการศึกษาแล้วลงรุ่น จำนวน 26,831 คน ในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ และสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

จากการที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดการศึกษาในระบบมหาวิทยาลัยเปิดโดย ดำเนินการเรียนการสอนในระบบการสอนทางไกล (distance education) ซึ่งเป็นระบบ การสอนที่นักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนอยู่ไกลกัน นักศึกษาซึ่งอยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ สามารถศึกษาหา ความรู้ได้ด้วยตนเองตามความพร้อม ความสะดวกและความสนใจของตนเอง การเรียนจากสื่อ ประสมในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ เอกสารการสอนระยะจำชุดวิชา แบบฝึกปฏิบัติ เทปเสียงประจำ ชุดวิชา หนังสืออ่านประกอบต่าง ๆ รายการวิทยุกระจายเสียง และรายการวิทยุโทรทัศน์

อย่างไรก็ดีการจัดการศึกษาระบบเปิดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจะผนวกการสอน เสริม (tutorial instruction) เข้าไปด้วย ทั้งนี้เพราะเกิดขึ้นจากหลักการที่ว่า การพบปะ กันระหว่างนักศึกษากับคณาจารย์เป็นเรื่องจำเป็น เพราะในระบบการสอนทางไกล นักศึกษา และอาจารย์ผู้สอนอยู่ไกลกัน นักศึกษาส่วนใหญ่ก็มีความรู้ที่ต่ำกว่าตนเองขาดอาจารย์ ทางฝ่ายอาจารย์

ก็รู้สึกว่าคุณเองขาดศิษย์ทำให้เกิดความอ้างว้างเปล่าเปลี่ยว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จึงมีความเชื่อว่าเป็นหน้าที่สำหรับนักศึกษาจำนวนหนึ่งการศึกษาในลักษณะ "เผชิญหน้า" กันยังมีความจำเป็น เพื่อให้ให้นักศึกษาที่มีความต้องการจะได้มาพบและซักถามข้อข้องใจทางวิชาการ รวมทั้งปรึกษาหารือ ในปัญหาส่วนตัวอื่น ๆ ในขอบเขตที่อาจารย์จะให้คำปรึกษาได้ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2527 : 51)

การสอนเสริม (tutorial instruction) เป็นบริการทางวิชาการที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดขึ้นในลักษณะของชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อให้ให้นักศึกษาได้พบปะกับอาจารย์ผู้สอนประจำชุดวิชา เป็นการเสริมความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาของชุดวิชาที่นักศึกษาเรียนด้วยตนเองให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นการสร้างความกระจำในเนื้อหาข้อสงสัยของนักศึกษาเกี่ยวกับเอกสารที่กำลังศึกษาอยู่ ณ ศูนย์บริการการศึกษาในห้องเรียนของนักศึกษาเอง (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2528 : 1)

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้ดำเนินการจัดการสอนเสริมเป็นครั้งแรกในภาคต้นปีการศึกษา 2523 ณ ศูนย์บริการการศึกษากว่า 33 แห่ง และจัดการสอนเสริมติดต่อกันมาทุกภาคการศึกษามาจนถึงปัจจุบัน ได้เปิดศูนย์บริการการศึกษาเพื่อจัดบริการการสอนเสริมจำนวน 84 แห่งทั่วประเทศ

อย่างไรก็ตามจำนวนนักศึกษาที่ได้รับการสอนเสริมจะลดลงเรื่อย ๆ จากการติดตามผลนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริมในภาคต้นปีการศึกษา 2523 พบว่ามีนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมต่างกัน คือ ศูนย์บริการการศึกษากทม.และนครมีนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมร้อยละ 15.27 ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานีมีนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมร้อยละ 5.57 และศูนย์บริการการศึกษาจังหวัดปัตตานีมีนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมร้อยละ 0.52 (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2524 : 1 - 9) เมื่อพิจารณาเป็นรายชุดวิชาที่เปิดสอนเสริมเช่นชุดวิชาพัฒนศึกษา เปิดสอนเสริมในภาคต้น ปีการศึกษา 2524 มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียน 17,975 คน มีนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริม 1,900 คน หรือร้อยละ 10.57 ในภาคปลายปีการศึกษา 2525 มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียน 4,017 คน และเข้ารับการสอนเสริม 254 คน หรือร้อยละ 6.32 ในภาคต้นปีการศึกษา 2526 มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียน 5,083 คน เข้ารับการสอนเสริม 267 คน หรือร้อยละ 5.26 และภาคปลายปีการศึกษา 2526 มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียน 4,468 คน มีนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริม 110 คน หรือร้อยละ 2.46 ส่วนชุดวิชาสังคมศึกษา 4 ซึ่งเปิดสอนเสริมในภาคปลายปีการศึกษา 2526 มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียน 1,139 คน เข้ารับการสอนเสริมเพียง 13 คน หรือร้อยละ 1.14 เท่านั้น

สำหรับชุดวิชาที่ไม่มีนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริม เช่นในภาคต้นปีการศึกษา 2525 ชุดวิชาหลักการบัญชีที่ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัดสมุทรสงครามและจังหวัดสกลนคร ชุดวิชาการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตและชุดวิชาการจัดการโรงเรียนประถมศึกษาที่ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัดภูเก็ต ชุดวิชากฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินและชุดวิชากฎหมายอาญา 2 ที่ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน (สำนักบริการการศึกษา 2525 : 1 - 11) นอกจากนี้ยังพบว่าในภาคต้นปีการศึกษา 2526 ไม่มีนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมในชุดวิชาหลักและระบบบริหารการศึกษา ชุดวิชากฎหมายแพ่ง 2 ชุดวิชากฎหมายว่าด้วยทรัพย์สิน ชุดวิชาพัฒนศึกษา ชุดวิชาวรรณกรรมมัธยมศึกษา และชุดวิชาการบริหารบุคลากรในโรงเรียน ที่ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน และชุดวิชาสังคมศึกษา 4 ที่ศูนย์บริการการศึกษามหาคดกลาง 1 ซึ่งจัดขึ้นที่วิทยาลัยครูพระนคร (สำนักบริการการศึกษา 2526 : 4 - 21)

การที่จำนวนนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมน้อย และมีจำนวนลดลงเรื่อย ๆ ทุกภาคการศึกษาจนไม่มีนักศึกษาเข้ารับการสอนเสริมในบางชุดวิชา ซึ่งเป็นปัญหาอันสำคัญต่อการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาในระบบเปิด ปัญหาการเข้ารับการสอนเสริมดังกล่าวนี้มหาวิทยาลัยได้พิจารณาหามาตรการแก้ไขและปรับปรุงการสอนเสริมเพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ให้ได้ผลตอบแทนที่คุ้มกับการลงทุนในการดำเนินการจัดการสอนเสริม เช่น มหาวิทยาลัยได้จัดการประชุมสัมมนาการสอนเสริมให้กับอาจารย์สอนเสริมทุกปี ทั้งนี้เพื่อเป็นการหามาตรการในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน นอกจากนี้มหาวิทยาลัยยังประเมินผลการสอนเสริมจากอาจารย์และนักศึกษาทุกภาคการศึกษาเพื่อศึกษาปัญหาและหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการสอนเสริมในคราวต่อไป

จากปัญหาดังกล่าวประเด็นสำคัญที่ควรพิจารณาคือ กระบวนการจัดการสอนเสริม ซึ่งเป็นสิ่งเชื่อมโยงระหว่างอาจารย์ผู้สอน วิธีการเรียนการสอนและนักศึกษา แต่การที่จะพิจารณาปรับปรุงหรือพัฒนาวิธีการใด ๆ ให้ดีและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นนั้นจำเป็นต้องศึกษาสภาพปัจจุบันของการดำเนินการนั้น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น (ไพฑูริย์ สันลวรัตน์ 2524 : 187) ดังนั้นในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและพัฒนาการสอนเสริมเพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ผู้วิจัยเห็นว่าจำเป็นต้องศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษา ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเพื่อจะได้ทราบถึงสภาพทั่วไปของสาเหตุอันเกิดปัญหาและความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยมีความมุ่งหมายดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาของนักศึกษาในการเข้ารับการสอนเสริมตามตัวแปร คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิมและสถานภาพการทำงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 ด้านการเงิน
 - 1.2 ด้านเวลา
 - 1.3 ด้านภารกิจทางครอบครัว
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริมตามตัวแปร คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 ด้านอาจารย์สอนเสริม
 - 2.2 ด้านการเรียนการสอน
 - 2.3 ด้านสถานที่สอนเสริม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนา และปรับปรุงการจัดการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับ ความต้องการของนักศึกษายิ่งขึ้น
2. ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ที่ปฏิบัติงานที่สอนเสริม เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาบุคลากรด้านการสอนเสริม
3. ผลจากการวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการสอนเสริมและเข้ารับการสอนเสริม

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยครั้งนี้จำกัดเฉพาะนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในเขต ศูนย์บริการการศึกษานานาชาติ 1 (กรุงเทพมหานคร) และเป็นนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคต้น ปีการศึกษา 2528

2. ตัวแปร ตัวแปรที่ศึกษามีดังต่อไปนี้

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ลักษณะส่วนตัวของนักศึกษา คือ

2.1.1 เพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง

2.1.2 อายุ ได้แก่

2.1.2.1 ระหว่าง 20 - 30 ปี

2.1.2.2 ระหว่าง 31 - 40 ปี

2.1.2.3 สูงกว่า 40 ปี

2.1.3 สถานภาพสมรส ได้แก่ โสด และสมรส

2.1.4 พื้นฐานความรู้เดิม ได้แก่

2.1.4.1 มีมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า

2.1.4.2 อนุริญญาและสูงกว่า

2.1.5 สถานภาพการทำงาน ได้แก่ การมีงานทำและการไม่มีงานทำ

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ปัญหาการเข้ารับการสอนเสริมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย

ธรรมชาติราช แบ่งออกเป็นสามด้าน คือ

2.2.1.1 ด้านการเงิน

2.2.1.2 ด้านเวลา

2.2.1.3 ด้านภารกิจทางครอบครัว

2.2.2 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริมแบ่งออกเป็นสามด้าน คือ

2.2.2.1 ด้านอาจารย์สอนเสริม

2.2.2.2 ด้านการเรียนการสอน

2.2.2.3 ด้านสถานที่สอนเสริม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสอนเสริม หมายถึง กิจกรรมและกระบวนการเรียนการสอนที่จัดขึ้นในลักษณะของชั้นเรียน ซึ่งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดขึ้นเพื่อเป็นสื่อเสริม และสนับสนุนการเรียนการสอนในระบบการศึกษาทางไกลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้พบกับอาจารย์ผู้สอนเพื่อเสริมความรู้ ช่วยเหลือและแนะนำการแก้ไขปัญหาของนักศึกษาจากการที่ศึกษาด้วยตนเอง ในแต่ละชุดวิชาจะทำการสอนเสริมสองหรือสามครั้งต่อภาคการศึกษา ซึ่งจัดสอนเสริมเฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์เท่านั้น

2. ชุดวิชา หมายถึง ชุดการเรียนการสอนรายวิชาที่บูรณาการเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน แบ่งออกเป็น 15 หน่วย ซึ่งแต่ละชุดวิชามีค่าเท่ากับหกหน่วยกิต และใช้วิธีการถ่ายทอดโดยผ่านสื่อประสมในรูปแบบต่างกัน ได้แก่ เอกสารการสอนประจำชุดวิชา แบบฝึกปฏิบัติประจำชุดวิชา เทปประจำชุดวิชา เอกสารและหนังสืออ่านประกอบ รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ สื่อโสตทัศน์ และการสอนเสริม

3. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึก ความเข้าใจ และการรับรู้ที่มีต่อบุคคล เหตุการณ์ และวัตถุสิ่งของ โดยถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษร ในที่นี้หมายถึงความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชต่อการสอนเสริมสามด้าน คือ อาจารย์สอนเสริม การเรียนการสอน และสถานที่สอนเสริม

4. นักศึกษา หมายถึง นักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่ลงทะเบียนเรียนในภาคต้นปีการศึกษา 2528 ในเขตศูนย์บริการการศึกษามากกลาง 1 (กรุงเทพมหานคร)

5. ปัญหา หมายถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความล้มเหลวในการเข้ารับการสอนเสริมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชแบ่งออกเป็นสามด้าน คือ การเงิน เวลา และภารกิจทางครอบครัว

6. ศูนย์บริการการศึกษามากกลาง 1 หมายถึง สถานที่สอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ วิทยาลัยครูพระนคร วิทยาลัยครูสวนสุนันทา และวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

7. อาจารย์สอนเสริม หมายถึง อาจารย์ที่เกษียณของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่แต่งตั้งให้กับบัณฑิตเข้าในการดำเนินการสอนเสริม ทั้งนี้ต้องเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า และมีประสบการณ์ในการทำงานในสาขาวิชาที่สอนไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงาน ต่างกันมีปัญาในการเข้ารับการสอนเสริมแตกต่างกันทั้งสามด้าน คือ

- 1.1 ด้านการเงิน
- 1.2 ด้านเวลา
- 1.3 ด้านภารกิจทางครอบครัว

2. นักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงาน ต่างกันมีความคิดเห็นในการสอนเสริมแตกต่างกันทั้งสามด้าน คือ

- 2.1 ด้านอาจารย์สอนเสริม
- 2.2 ด้านการเรียนการสอน
- 2.3 ด้านสถานที่สอนเสริม

เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางและประโยชน์ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอเสนอเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้คือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช การสอนเสริม และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังรายละเอียดต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเกิดขึ้นจากแนวความคิดเรื่องการขยายและกระจายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาแก่ประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด รัฐบาลจึงดำเนินการจัดตั้งมหาวิทยาลัยแห่งนี้ขึ้น มีลักษณะเป็นมหาวิทยาลัยเปิด ดำเนินการสอนโดยใช้ระบบการสอนทางไกล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันทรงมีพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามมหาวิทยาลัยแห่งนี้ว่า "มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช" ตามพระนามของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวเมื่อครั้งดำรงพระอิสริยยศเป็น "กรมหลวงสุโขทัยธรรมราชา"

ในวันที่ 5 กันยายน 2521 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระบรมนาถิไชย ในพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยจึงกำหนดวันที่ 5 กันยายนของทุกปีเป็นวันสถาปนามหาวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชมีศักดิ์และสิทธิเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่น ๆ ทุกประการ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้มี การดำเนินงาน การจัดการศึกษา ระบบการศึกษา การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา และการสำเร็จการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. การดำเนินงาน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้เปิดสอนทางไกลเป็นครั้งแรก ในภาคต้นปีการศึกษา 2523 - 2524 (ธันวาคม 2523) โดยเปิดรับนักศึกษาที่มีงานทำแล้ว สาขาวิชาที่เปิดสอนมีตามสาขาวิชาคือ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ และสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ซึ่งเปิดสอนเฉพาะชุดวิชาพื้นฐานทั่วไปสำหรับทุกสาขาวิชา ในการเปิดรับนักศึกษารุ่นแรกนี้ มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนทั้งสิ้นประมาณแปดหมื่นคน

ในปีการศึกษา 2525 มหาวิทยาลัยได้เปิดรับนักศึกษารุ่นที่สอง โดยขยายสาขาวิชาที่เปิดสอนอีกห้าสาขาวิชารวมสาขาวิชาที่เปิดสอนในปีการศึกษา 2525 จำนวนแปดสาขาวิชา สาขาวิชาที่เปิดใหม่ได้แก่ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ และสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ ในรุ่นที่สองนี้มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนจำนวนประมาณเจ็ดหมื่นคน

ในปีการศึกษา 2526 มหาวิทยาลัยได้เปิดรับนักศึกษาในรุ่นที่สาม โดยเปิดสอนสาขาวิชาเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งสาขาวิชาคือ สาขาวิชารัฐศาสตร์ มีนักศึกษาลงทะเบียนเรียนประมาณห้าหมื่นคน รวมนักศึกษาทั้งสามรุ่นประมาณสองแสนคน ในเดือนพฤษภาคม 2526 นักศึกษารุ่นแรกที่สำเร็จการศึกษาแล้วมีประมาณหนึ่งหมื่นคน

ในปีการศึกษา 2527 และ 2528 มหาวิทยาลัยเปิดรับนักศึกษาเป็นรุ่นที่สี่และรุ่นที่ห้า โดยเปิดสอนเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งสาขาวิชาคือ สาขาวิชานิติศาสตร์ รวมสาขาที่เปิดสอนในปัจจุบันทั้งหมดมี 10 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาบริหารการจัการ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์ สาขาวิชารัฐศาสตร์ และสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

2. การจัดการศึกษา มหาวิทยาลัยใช้ระบบการเรียนการสอนทางไกลเพื่อถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์แก่นักศึกษา สาระของหลักสูตรจัดเป็นชุดวิชาที่บูรณาการเนื้อหาสาระและประสบการณ์ต่าง ๆ ของวิชาที่มีความสัมพันธ์เข้าไว้ด้วยกันในรูปของชุดการเรียนการสอนเรียกว่า "ชุดวิชา" ซึ่งแต่ละชุดวิชามีความสมบูรณ์ในตัวเอง มีค่าไม่น้อยกว่าหกหน่วยกิตของหลักสูตรระดับอุดมศึกษา แต่ละชุดวิชาแบ่งออกเป็น 15 หน่วย แต่ละหน่วยใช้เวลาศึกษาสัปดาห์ละ 12 ชั่วโมง

มหาวิทยาลัยจัดหลักสูตรเป็นสามลักษณะคือ หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี) หลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง (2 และ 3 ปี) และหลักสูตรประกาศนียบัตร (1 ปี) สำหรับการเรียนนั้นในแต่ละภาคการศึกษา นักศึกษาจะต้องลงทะเบียนเรียนอย่างน้อยหนึ่งชุดวิชาแต่ไม่เกินตามชุดวิชา จนกว่าจะครบจำนวนชุดวิชาตามหลักสูตรในสาขาวิชาที่ศึกษา ทั้งนี้ภายในระยะเวลาไม่เกินสามเท่าของระยะเวลาการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ได้รับรองคุณสมบัติของผู้สำเร็จ การศึกษามากกว่าวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเท่ากับคุณสมบัติของผู้จบการศึกษามากกว่าวิทยาลัยแห่งอื่น หากเข้ารับราชการจะได้รับการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือนในตำแหน่งและอัตราเงินเดือน เช่นเดียวกับผู้สำเร็จการศึกษามากกว่าวิทยาลัยอื่น นอกจากนี้ นักศึกษาที่ลงทะเบียนในมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราชสามารถที่เรียนที่สถานประกอบการที่อื่นได้พร้อมกันไปด้วย เพราะมหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิดที่นักศึกษาไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ

3. ระบบการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชใช้ระบบการเรียนการสอนที่ ให้อำนาจให้นักศึกษาสามารถใช้เวลาว่างศึกษาด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนตามปกติ โดยวิธีการให้การศึกษาด้วยระบบการสอนที่เรียกว่า "ระบบการสอนทางไกล" ซึ่งระบบการสอน ทางไกลเป็นระบบการศึกษาที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่อยู่ในท้องถิ่นต่าง ๆ สามารถศึกษาหาความรู้ ได้ด้วยตนเองตามความพร้อม ความสะดวก และความสนใจ นักศึกษาจะศึกษาสื่อประสมในรูปแบบ ของเอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ เทปเสียงประจำชุดวิชา หนังสืออ่านประกอบต่าง ๆ รายการ วิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ และการสอนเสริมตามศูนย์บริการการศึกษา

เพื่อช่วยให้นักศึกษาสามารถศึกษาด้วยตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยอาศัยความช่วยเหลือ จากบุคคลอื่นน้อยที่สุด มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชถ่ายทอดความรู้ เนื้อหาสาระ ประสบการณ์ รวมทั้งการประเมินผลการศึกษาโดยให้นักศึกษาใช้ระบบการศึกษาดังต่อไปนี้

3.1 การศึกษาจากวัสดุการศึกษาและเอกสารต่าง ๆ ที่ถูกส่งไปให้นักศึกษา โดยทางไปรษณีย์ ซึ่งได้แก่

3.1.1 เอกสารการสอนประจำชุดวิชา เอกสารการสอนประจำชุดวิชา ประกอบด้วย คำอธิบายชุดวิชา วัตถุประสงค์ของชุดวิชา รายชื่อหน่วยการสอน วิธีการศึกษา ตลอดจนแผนการสอนหน่วยต่าง ๆ เนื้อหาสาระในเอกสารการสอนจัดอยู่ในรูปแบบเรียนโปรแกรม ซึ่งนักศึกษาจะต้องศึกษาเอกสารการสอนทุกหน่วยอย่างละเอียด พร้อมทั้งทำกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ ในแต่ละหน่วย

3.1.2 แบบฝึกปฏิบัติประจำชุดวิชา แบบฝึกปฏิบัติประจำชุดวิชาประกอบด้วย คำชี้แจงในการใช้แบบฝึกปฏิบัติ รายละเอียดเกี่ยวกับการสอบ แบบประเมินผลตนเองก่อนและหลังเรียน ที่ว่างสำหรับบันทึกสาระสำคัญ ทำกิจกรรมและทำรายงานรวมทั้งแบบทดสอบ

3.1.3 เทปเสียงประจำชุดวิชา เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจขอบข่ายเนื้อหาสาระของชุดวิชาอย่างถ่องแท้ มหาวิทยาลัยจะส่งเทปเสียงประจำชุดวิชาต่าง ๆ ซึ่งมีความยาวประมาณ 60 นาที เนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นการแนะนำชุดวิชา สรุปเนื้อหาในประเด็นที่สำคัญของชุดวิชา ตลอดจนแนะนำวิธีการศึกษาชุดวิชานั้น ๆ

3.1.4 หนังสือและเอกสารอ่านประกอบ เพื่อเพิ่มเติมและเสริมความเข้าใจของนักศึกษา มหาวิทยาลัยได้จัดส่งหนังสือ เอกสารหรือบทความที่กำหนดไว้ในเอกสารการลงชุดวิชาหรือแบบฝึกปฏิบัติประจำชุดวิชาไปไว้ที่มุม มสธ. ในห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดทั่วประเทศ

3.2 การศึกษาจากสื่อการสอนทางวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยจัดให้มีรายการวิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชาประมาณเก้าหรือ 17 รายการ ในแต่ละชุดวิชาใช้เวลาประมาณ 20 นาที มหาวิทยาลัยจะแจ้งตารางออกอากาศวิทยุกระจายเสียงของชุดวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในแต่ละภาคถึงนักศึกษาโดยตรง

3.3 การศึกษาจากสื่อการสอนทางวิทยุโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยจัดให้มีรายการวิทยุโทรทัศน์ประกอบชุดวิชา ๆ ละประมาณ 3 - 16 รายการ รายการวิทยุโทรทัศน์นี้มีความยาวรายการละประมาณ 30 นาที มหาวิทยาลัยจะแจ้งตารางออกอากาศวิทยุโทรทัศน์ของชุดวิชาต่าง ๆ ที่เปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาถึงนักศึกษาโดยตรง

3.4 การศึกษาจากสื่อการสอนประเภทโสตทัศน มหาวิทยาลัยได้ผลิตสื่อการสอนประเภทโสตทัศน เช่น ภาพถ่าย สื่อสามมิติ แผ่นผัง เทปเสียง สไลด์ประกอบเสียง ภาพยนตร์ และวิดีโอ เพื่อเสริมสื่อการสอนต่าง ๆ มหาวิทยาลัยจัดสื่อเหล่านี้ไว้ตาม "มุม มสธ." ในห้องสมุดประชาชนประจำจังหวัดทั่วประเทศ

3.5 การศึกษาจากการเข้ารับการสอนเสริม มหาวิทยาลัยได้จัดการสอนเสริมขึ้นในรูปของชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาและอาจารย์ให้พบกัน เป็นการเสริมความรู้ และสนับสนุนสื่อการเรียนการสอนทางไกลประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดสอนเสริมให้กับนักศึกษาตามศูนย์บริการการศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 84 แห่ง ทั้งนี้จัดขึ้นเฉพาะในวันเสาร์และวันอาทิตย์ มหาวิทยาลัยจะแจ้งวันและเวลาชุดวิชาที่เปิดสอนเสริมในแต่ละภาคการศึกษาถึงนักศึกษาโดยตรง

3.6 กิจกรรมภาคปฏิบัติเสริมประสบการณ์ ในบางชุดวิชานักศึกษาต้องเข้ารับการฝึกภาคปฏิบัติเสริมประสบการณ์ โดยใช้เวลาที่ศึกษาประมาณสัปดาห์ที่สองหรือสามของหนึ่งชุดวิชา มหาวิทยาลัยจะจัดแหล่งฝึกงานเตรียมปฏิบัติโดยมีกิจกรรมที่นักศึกษาต้องปฏิบัติตามนี้

3.6.1 การทำชุดทดลองด้วยตนเอง ในบางชุดวิชามหาวิทยาลัยจะจัดส่งชุดทดลองมาให้ นักศึกษาฝึกทดลองตามวิธีการที่แนะนำไว้ในเอกสารการสอน หรือลาธให้ดูทางวิทยุโทรทัศน์ ชุดทดลองด้วยตนเองนี้ นักศึกษาต้องเสียค่ามัดจำซึ่งจะได้รับคืนเมื่อส่งชุดทดลองคืนมหาวิทยาลัยในสภาพเรียบร้อย เมื่อสิ้นสุดการเรียนมหาวิทยาลัยอาจถือเอกสารการส่งคืนชุดทดลองนี้เป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาผลการเรียนของชุดวิชา กล่าวคือ นักศึกษาที่ไม่ส่งชุดทดลองคืนจะถือว่ายังไม่ผ่านชุดวิชา

3.6.2 การปฏิบัติงานในท้องทดลอง ในบางชุดวิชานักศึกษาจะได้รับมอบหมายให้เข้าท้องปฏิบัติการของสถานประกอบการหรือหน่วยงาน เช่น วิทยาลัย โรงพยาบาล โรงงาน เป็นต้น โดยมหาวิทยาลัยจะแต่งตั้งบุคลากรในหน่วยงานนั้นเป็นผู้ให้เทคนิคและประเมินผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาตามความเหมาะสม

3.6.3 การฝึกงาน ชุดวิชาบางชุดวิชามีลักษณะเนื้อหาที่นักศึกษาจะต้องฝึกงานและดูงานในสถานวิชาการและวิชาชีพต่าง ๆ นักศึกษาจะต้องทำรายงานส่งให้มหาวิทยาลัยเพื่อประกอบการประเมินผลทุกครั้ง

3.6.4 การร่วมประชุมสัมมนา ในบางชุดวิชานักศึกษาจะได้รับมอบหมายให้เข้าประชุมและสัมมนาทางวิชาการตามเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชุดวิชา

3.6.5 การเข้าร่วมประสบการณ์วิชาชีพในบางชุดวิชา เช่น ชุดวิชาในสาขาวิชาวิทยาการจัดการ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หรือสาขาวิชานิติศาสตร์ นักศึกษาจะต้องเข้าร่วมในประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อฝึกทักษะความชำนาญในการแก้ปัญหาและการดำเนินงาน

4. การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ในการวัดผลและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยปฏิบัติดังต่อไปนี้

4.1 การวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยจัดแบ่งลักษณะเนื้อหาของชุดวิชาออกเป็นสองลักษณะคือ ชุดวิชาเชิงทฤษฎี และชุดวิชาเชิงปฏิบัติ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรของแต่ละสาขาวิชา เพื่อให้การวัดผลการศึกษาสอดคล้องกับลักษณะของชุดวิชา มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนสำหรับการฝึกปฏิบัติและการสอบไล่ประจำภาคการศึกษา ดังนี้

4.1.1 ชุดวิชาเชิงทฤษฎี มีคะแนนฝึกการปฏิบัติไม่เกินร้อยละ 20 และให้คะแนนสอบไล่ประจำภาคการศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

4.1.2 ชุดวิชาเชิงปฏิบัติ กำหนดการวัดผลการศึกษาโดยถือคะแนนภาคปฏิบัติเป็นสำคัญ และคะแนนสอบไล่ประจำภาคการศึกษาเป็นส่วนประกอบ โดยสาขาวิชาจะกำหนดสัดส่วนของคะแนนความเหมาะสมของแต่ละชุดวิชา

4.2 การประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยได้ลำดับชั้นการแสดงความสามารถในการเรียนรู้ของนักศึกษาในแต่ละชุดวิชา ดังนี้

ลำดับชั้น	ความหมาย
H (ได้คะแนนร้อยละ 76 ขึ้นไป)	เกียรตินิยม (honour)
S (ได้คะแนนร้อยละ 60 - 75)	ผ่าน (satisfactory)
U (ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60)	ไม่ผ่าน (unsatisfactory)
I	ไม่สมบูรณ์ (incomplete)

มหาวิทยาลัยจะให้ลำดับชั้น I ในกรณีที่นักศึกษาไม่ได้เข้าสอบไล่ประจำภาคครั้งแรก เมื่อเข้าสอบซ่อมก็จะให้ลำดับชั้นตามผลการสอบแต่ถ้าไม่ได้เข้าสอบซ่อม I จะเปลี่ยนเป็น U โดยอัตโนมัติ หรือในกรณีที่การดำเนินการกิจกรรมที่กำหนดตามหลักสูตรไม่เสร็จสมบูรณ์ในภาคการศึกษาที่ลงทะเบียน และในการนับชุดวิชาสะสมเพื่อให้ครบตามหลักสูตร มหาวิทยาลัยจะนับเฉพาะชุดวิชาที่นักศึกษาลงได้ลำดับชั้น H และ S เท่านั้น

4.3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมวิชาชีพและกิจกรรมภาคปฏิบัติเสริมประสบการณ์
หลักสูตรการศึกษามหาวิทยาลัยจะกำหนดให้นักศึกษาทำกิจกรรมวิชาชีพตามที่มหาวิทยาลัยเห็นว่าจำเป็น โดยจะมีการประเมินผลการศึกษาตามความเหมาะสมก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งมหาวิทยาลัยได้กำหนดกิจกรรมก่อนสำเร็จการศึกษาเพื่อเสริมสร้าง เพิ่มพูนคุณภาพ และประสิทธิภาพให้แก่บัณฑิตไว้สองระดับ มหาวิทยาลัยจะได้กำหนดเป็นคราว ๆ ไป คือ

4.3.1 ระดับสาขาวิชา เรียกว่า กิจกรรมเสริมประสบการณ์แบบเข้ม โดยอาจมีการจัดฝึกอบรมพิเศษหรือจัดสัมมนาวิชาการเพื่อให้ นักศึกษาในสาขาวิชาเดียวกันได้มีส่วนร่วมอภิปรายพบปะแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นซึ่งกันและกันก่อนนักศึกษาจะสำเร็จหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชา

4.3.2 ระดับมหาวิทยาลัย เรียกว่า กิจกรรมเสริมประสบการณ์จัด

เมื่อนักศึกษาได้ศึกษาและสอบไล่ชุดวิชาครบหลักสูตรแล้ว มหาวิทยาลัยจะจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์จัด เพื่อให้ นักศึกษาได้มีประสบการณ์ร่วมโดยเน้นการพัฒนาตนเองและพัฒนาสังคม

5. การสำเร็จการศึกษา นักศึกษาจะสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีเมื่อสอบได้จำนวนชุดวิชาครบถ้วนตามหลักสูตรและข้อกำหนดของสาขาวิชา มีระยะเวลาในการศึกษาครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ไม่มีความประพฤติเสื่อมเสีย และไม่พ้นระยะชั้นเรียนค้างชำระต่อมหาวิทยาลัย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยจะได้ให้ปริญญาเกียรตินิยมอันดับหนึ่งหรืออันดับสองในสาขาวิชาต่าง ๆ ทุกสาขาวิชา โดยปริญญานิเทศกิตติมศักดิ์หนึ่งผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องสอบได้ชุดวิชาครบภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ไม่เคยได้ลำดับชั้น U ตลอดหลักสูตร ไม่เคยเรียนซ้ำชุดวิชาใดเพื่อยกระดับคะแนนและจะต้องมีชุดวิชาสะสมของลำดับชั้น H เป็นจำนวนตั้งแต่สามในสี่ของชุดวิชาทั้งหมด

ส่วนผู้สำเร็จการศึกษาที่มหาวิทยาลัยจะให้ปริญญานิเทศกิตติมศักดิ์สองจะต้องสอบได้ชุดวิชาครบภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ไม่เคยได้ลำดับชั้น U ตลอดหลักสูตร ไม่เคยเรียนซ้ำชุดวิชาใดเพื่อยกระดับคะแนนและจะต้องมีชุดวิชาสะสมของลำดับชั้น H เป็นจำนวนไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของชุดวิชาสะสมทั้งหมด

การสอนเสริม (tutorial instruction)

ในตอนนี้จะกล่าวถึงความเป็นมาของการสอนเสริม และการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาของการสอนเสริม ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าการสื่อความหมาย (communication) ที่คั่นต้องมีลักษณะที่เป็นการสื่อความหมายสองทาง (two-way communication) และ การสื่อความหมายจะดียิ่งขึ้นถ้ามีลักษณะของความสัมพันธ์ใกล้ชิด (one-to-one relationship) ระหว่างผู้ส่งสื่อความหมายกับผู้รับสื่อความหมาย จากหลักการดังกล่าวนี้ นักการศึกษาจึงได้นำมาใช้ด้านการศึกษานี้เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด วิธีสอนดังกล่าวคือ การสอนแบบกลุ่มย่อยหรือวิธีการสอนเสริม (tutorial instruction)

อาจกล่าวได้ว่าหลักของวิธีการสอนแบบกลุ่มย่อยนี้เป็นต้นกำเนิดของวิธีการสอนแบบอื่น ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ดังจะเห็นได้ว่าในอดีตผู้ที่ทำหน้าที่ครูคือ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ส่วนผู้เรียนก็คือ ลูกหลานนั่นเอง การเรียนการสอนจึงมีลักษณะความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันตัวต่อตัว จนกระทั่งเกิดมีการสอนชนิดที่มีแบบแผน (formal education) ขึ้น แนวความคิดนี้จึงได้มีการนำกลับมาใช้กันอีกครั้งหนึ่ง

จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการสอนเสริมคือ เพื่อช่วยให้การสอนแบบบรรยาย (Lecture method) สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (Hills. 1976 : 15 - 17) โดยเมื่อผู้เรียนเข้าฟังการสนทนาบรรยายในกลุ่มใหญ่เสร็จแล้วอาจจะยังไม่เข้าใจเนื้อหาที่พอ หรืออาจจะต้องการซักถามเพื่อเสริมความเข้าใจของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามมิใช่ว่าจุดมุ่งหมายของการสอนเสริมจะมีเฉพาะเพื่อสร้างเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาที่เรียนไปแล้วเท่านั้น ในบางครั้งอาจจะเป็นการสอนเนื้อหาใหม่ ๆ ก็ได้ ถ้าผู้สอนต้องการที่จะเน้นให้ผู้เรียนให้เข้าใจเนื้อหา นั้นได้อย่างแจ่มแจ้ง เพราะวิธีการสอนเสริมนี้ผู้สอนมีโอกาสดึงกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้เรียนได้ง่าย นอกจากนี้ผู้สอนยังได้ทราบถึงจุดอ่อน จุดเด่นของผู้เรียน จึงสามารถแก้ไขและสร้างเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการได้เต็มที่ ซึ่งบรรยายจากการเรียนการสอนเสริมดังกล่าวจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น (แสงเดือน หวีสิน 2522 : 007)

การสอนเสริมนี้ควรมีจำนวนผู้เรียนประมาณ 7 - 10 คน อาจจะมีมากกว่านี้ก็ได้ แต่ไม่ควรเกิน 15 คน ส่วนวิธีการดำเนินการนั้นควรจะเป็นการอภิปรายแบบอิสระ รูปแบบของการสอนเสริมมีหลายแบบ เช่น การสอนซ่อมเสริม (remedial) เป็นการสอนในแต่ละวิชาที่ผู้เรียนต้องการได้รับความช่วยเหลือเป็นพิเศษเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนดียิ่งขึ้น การสอนแบบตัวต่อตัว และการสอนเสริมเป็นกลุ่ม (tutorial group) เป็นการสอนเสริมที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อาจารย์ผู้สอนจะกำหนดหัวข้อหรือแนวทางทั่ว ๆ ไป แต่เนื้อหาจะเฉพาะเจาะจงโดยทิศทางทางการอภิปรายจะขึ้นอยู่กับผู้เรียน (Jackson and Jaques. 1980 : 56)

การสอนเสริมได้เริ่มจัดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1908 ที่มหาวิทยาลัยออกซ์ฟอร์ด โดยได้ดำเนินการในลักษณะการเรียนนอกมหาวิทยาลัย (extra-mural university) โดยจัดสอนให้กับกลุ่มผู้ใช้แรงงานในด้านเกี่ยวกับการเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่มี การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการผลิต การอุตสาหกรรม และมีบทบาทมากในการสอนเสริมสำหรับ ผู้ใหญ่ที่ถูกเกณฑ์เป็นทหารในระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง การดำเนินการจัดการสอนเสริมนี้ได้

ทำต่อเนื่องกันมาจนมีการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเปิดในพระเศวตอังกฤษ มหาวิทยาลัยจึงได้พัฒนาการสอนเสริมไว้เป็นส่วนเสริมของการเรียนด้วยตนเองของนักศึกษาจากสื่อทางไกลประเภทอื่น ๆ

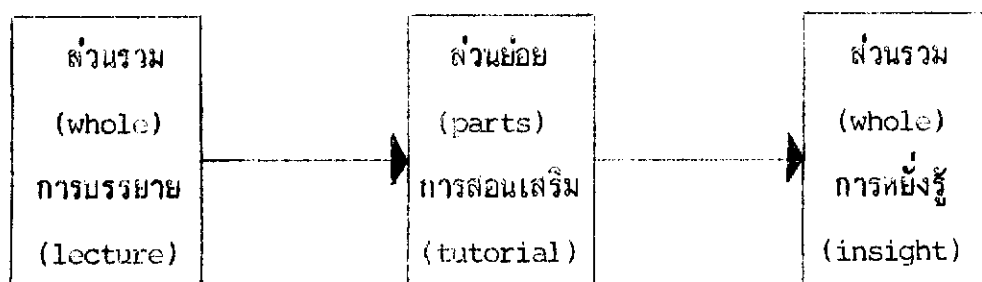
(Tight. 1983 : 13 - 17)

ในการจัดการศึกษาระบบเปิดและการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิดโดยใช้ระบบการสอนทางไกล และใช้บทเรียนโปรแกรมเป็นหลัก การเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าจึงมีความสำคัญต่อนักศึกษา เป็นการสอนตอบสนองและทดแทนสิ่งที่ขาดไปในการเรียนแบบมหาวิทยาลัยเปิดทั่วไป เป้าหมายสำคัญของการสอนเสริมในมหาวิทยาลัยเปิดเป็นการเสริมจุดอ่อนทางด้านวิชาการของนักศึกษา และสนับสนุนการเรียนจากสื่อประสมอันได้แก่ เอกสารการสอน เทปประจักษ์วิชา รายการวิทยุกระจายเสียง และรายการวิทยุโทรทัศน์ การเรียนจากสื่อการสอนดังกล่าวย่อมไม่สมบูรณ์อันเนื่องมาจากปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการที่นักศึกษาศึกษาด้วยตนเอง (Holmberg, Keegan and Sewart. 1983 : 334 - 335) ทั้งนี้ให้การศึกษาเป็นผู้ใหญ่ก็ทั้งมีความแตกต่างกันในทุกด้านและมีการรับผิดชอบต่อการงาน ครอบครัว การสอนเสริมจึงนับว่ามีความสำคัญอย่างมากต่อการเรียนการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยเปิด (Stephens and Roderick. 1978 : 126 - 131)

ปัจจุบันสถาบันที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนทางไกลและมหาวิทยาลัยเปิดในทุกประเทศได้พัฒนาการสอนเสริมไว้เป็นการสอนที่ช่วยเสริมในการสอนทางไกลและการเรียนด้วยตัวเองของนักศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยเปิดในประเทศอังกฤษ (Tunstall. 1974 : 71 - 72) มหาวิทยาลัยเปิดในประเทศสเปน มหาวิทยาลัยเปิดอัลมาอึเฆา ประเทศกาบิลดาน มหาวิทยาลัยเปิดอะแธลตา ประเทศแคนาดา มหาวิทยาลัยเปิดในประเทศเยอรมัน มหาวิทยาลัยบวงชนประเทศอิสราเอล มหาวิทยาลัยเปิดแห่งชาติเวเนซุเอลา มหาวิทยาลัยเปิดคอสตาริกา มหาวิทยาลัยเปิดในประเทศอิหร่าน มหาวิทยาลัยเปิดในประเทศฝรั่งเศส มหาวิทยาลัยเปิดในประเทศเนเธอร์แลนด์ และมหาวิทยาลัยยูทัยธรรมาธิราช เป็นต้น (Holmberg, Keegan and Sewart. 1983 : 124)

แสงเดือน ทวีสิน (แสงเดือน ทวีสิน 2522 : 007) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้ในวิธีการสอนเสริมว่าตรงกับทฤษฎีการเรียนรู้แบบการหยั่งรู้ (Insight Learning) ของนักจิตวิทยาชาวเยอรมันกลุ่มหนึ่งซึ่งเรียกกันว่า นักจิตวิทยาผลรวม (Gestalt Psychologists) ซึ่งเห็นว่าการเรียนรู้ที่ดีนั้นจะต้องให้ผู้เรียนเห็นผลรวมหรือส่วนรวม (whole) ทั้งหมดก่อน ซึ่งใน

ขั้นนี้ผู้เรียนอาจจะเข้าใจได้ไม่ชัดเจนนักโดยให้ผู้เรียนเห็นส่วนย่อย (parts) ของสิ่งที่เรียนนั้นทีละน้อย ๆ จะทำให้ผู้เรียนมองเห็นภาพของส่วนรวมทั้งหมดชัดเจนขึ้น

ภาพประกอบ แสดงการเรียนรู้แบบการหยั่งรู้

จาก แสงเดือน ทวีสิน รายงานสัมมนาข้าราชการใหม่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เรื่องพัฒนาการเรียนการสอน 2522, (หน้าไม่ติดต่อกัน) อุดลำนาค

นอกจากนั้นในด้านวิธีสอนแบบการสอนเสริมอาจารย์ผู้สอนควรคำนึงถึงกฎการเรียนรู้
(Law of Learning) ของทอร์นไคค์ (Thorndike) ที่สำคัญคือ

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) มิใช่หมายถึงความพร้อมทางร่างกาย
อย่างเดียว แต่หมายถึงความพร้อมทางด้านปัญญาของผู้เรียนก่อนที่จะสอนเสริม

2. กฎแห่งผล (Law of Effect) ในช่วงการสอนเสริม ถ้าอาจารย์ผู้สอนสามารถ
ประเมิณผลให้ผู้เรียนได้ทราบว่าเรียนสำเร็จไม่เพียงใด ผลนั้นจะเก็บเสริมแรงเสริมให้ผู้เรียนเกิด
ความพึงพอใจในการเรียนการสอนเสริมมากยิ่งขึ้น

3. กฎแห่งการฝึก (Law of Exercise or Practice) หลักการฝึกนี้ อาจารย์
ผู้สอนสามารถนำมาใช้ให้ผู้เรียนรู้จักคิด แสดงความคิดเห็นและแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ
จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเสริมและตัวผู้เรียนอย่างมาก

ในด้านเทคนิคและบทบาทของอาจารย์สอนเสริมที่ดีนั้น อาจารย์ผู้สอนต้องมีบทบาทที่สำคัญ
ดังนี้ คือ

1. พยายามตอบคำถามของผู้เรียนให้ชัดเจน และให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมจนเป็นที่พอใจ
ของผู้เรียน

2. พยายามรักษาสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง
3. พยายามสังเกตพัฒนาการของผู้เรียนว่ามีจุดเด่นและจุดอ่อนตรงใด เมื่อทราบแล้ว จึงแก้ไขและสร้างเสริมให้ดีขึ้น

4. ผู้สอนต้องเสียสละเวลาในการเตรียมตัว วางแผนการสอนและอื่น ๆ ไปด้วย เพื่อให้การสอนมีประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งการจะทำให้เช่นนี้ได้ประการหนึ่งนั้นผู้สอนต้องมีอัตราต่อวิธีการสอนแบบนี้

5. ผู้สอนต้องมีจิตใจเป็นประชาธิปไตยคือ ยอมรับฟังความคิดเห็น คำติชมของผู้เรียน นอกจากนี้ในขณะทำการสอนเสริม อาจารย์สอนเสริมต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

5.1 สำรวจความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนจะเริ่มทำการสอน เพื่อจะได้ทราบว่า ควรจะเริ่มจากจุดใดในการสอนแต่ละเรื่อง

5.2 พยายามให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างทั่วถึง พยายามกระตุ้นให้ผู้ที่ไม่พูดซักถามได้พูดให้มากขึ้น

5.3 ถ้ามีโอกาสควรให้ผู้เรียนได้ทราบว่าตนเรียนไปสำเร็จเพียงใด ถึงขั้นตอนไหน ซึ่งจะเป็นการให้กำลังใจแก่ผู้เรียนได้อย่างหนึ่ง

5.4 เมื่อผู้เรียนมีกำลังใจในการเรียนดีแล้ว อาจารย์ผู้สอนจะกระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอได้ง่ายขึ้น

2. การสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช การที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ใช้ระบบการสอนทางไกลที่มุ่งให้นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมาเข้าชั้นเรียนเพื่อฟัง การบรรยายการจัดการสอนในระบบนี้จำเป็นต้องอาศัยสื่อประสมหลายประเภท คือ เอกสารการสอน แบบฝึกปฏิบัติ เทปเสียงประกอบชุดวิชา รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ และ สื่อในรูปแบบอื่น แม้ว่าสื่อการสอนต่าง ๆ ที่กล่าวมาจะได้รับการจัดให้เหมาะสมเพื่อให้นักศึกษา สามารถศึกษาได้ตามลำพังก็ตาม การพบปะทางวิชาการระหว่างอาจารย์กับนักศึกษาในบางชุดวิชา ในรูปของการสอนเสริมก็ยังมีจำเป็น ฉะนั้นการสอนเสริมจึงเป็นบริการทางวิชาการอย่างหนึ่ง ที่มหาวิทยาลัยจัดให้แก่นักศึกษา โดยให้คณาจารย์เป็นผู้เสริมความรู้และความเข้าใจในเนื้อหา ของชุดวิชาที่นักศึกษาเรียนด้วยตนเองได้กว้างขวางยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นการสร้างความกระจำในเนื้อหา ข้อสงสัยของนักศึกษา ที่เกี่ยวข้องกับเอกสารการสอนที่กำลังศึกษาอยู่

อาจารย์ที่ทำหน้าที่สอนเสริมจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในฐานะที่เป็นตัวแทนของมหาวิทยาลัยที่มีโอกาสพบปะกับนักศึกษาโดยตรง เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำและความช่วยเหลือส่งเสริมทางวิชาการ ณ ศูนย์บริการการศึกษานานาชาติ ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัด และศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ ที่มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งขึ้นทั่วประเทศ การสอนเสริมตามแนวทางที่คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชากำหนดจะอำนวยความสะดวกแก่นักศึกษาให้บรรลุเป้าหมายในการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีวัตถุประสงค์ บริการการสอนเสริม ศูนย์บริการการศึกษา บุคลากรสอนเสริม คุณสมบัติของอาจารย์สอนเสริม หน้าที่และภารกิจของอาจารย์สอนเสริม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 วัตถุประสงค์ การสอนเสริมมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 2.1.1 เพื่อให้การสอนเสริมเป็นสื่อกลางทางวิชาการระหว่างนักศึกษา กับมหาวิทยาลัย
- 2.1.2 เพื่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์ระหว่างการสอนเสริมและสื่อการสอนอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
- 2.1.3 เพื่อช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาว่างขวางมากยิ่งขึ้น
- 2.1.4 เพื่อมหาวิทยาลัยจะได้ทราบปัญหาการศึกษาด้วยตนเองที่นักศึกษาประสบอยู่ ซึ่งมหาวิทยาลัยจะได้หาแนวทางดำเนินการปรับปรุงแก้ไขต่อไป
- 2.1.5 เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสรับการแนะแนวการศึกษา และคำปรึกษาแนะนำทางวิชาการจากบุคลากรที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย

2.2 บริการการสอนเสริม ศูนย์บริการการศึกษาระดับภูมิภาค สำนักบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นผู้ประสานงานในการจัดการสอนเสริม โดยดำเนินการจัดเฉพาะในวันเสาร์และวันอาทิตย์หลังจากเปิดภาคการศึกษาแล้วประมาณหนึ่งเดือน ซึ่งเป็นเวลาที่นักศึกษาได้ศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารการสอน รายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ และสื่อในรูปแบบอื่น ๆ จนจบกลุ่มหน่วยวิชาที่สัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันมาแล้ว ในการกำหนดระยะเวลาในการสอนเสริมแต่ละครั้งมหาวิทยาลัยจะให้พิจารณาถึงความเหมาะสมด้านเนื้อหาเป็นสำคัญ

ส่วนวัน เวลา และสถานที่ในการจัดการสอนเสริมในแต่ละชุดวิชานั้น มหาวิทยาลัยเป็นผู้กำหนด และแจ้งให้นักศึกษาทราบเป็นรายภาคการศึกษาตามข่าว มสธ. หรือสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ

2.3 ศูนย์บริการการศึกษา เพื่อให้การบริหารการสอนเสริมกระจายถึงนักศึกษา ในทุกท้องถิ่นทั่วประเทศ มหาวิทยาลัยโดยความร่วมมือของสถาบันการศึกษา และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องจึงได้ดำเนินการจัดการสอนเสริมโดยผ่านศูนย์บริการการศึกษารูปแบบ คือ

2.3.1 ศูนย์บริการการศึกษาภาค เป็นศูนย์บริการการศึกษาที่ตั้งขึ้นใน ส่วนภูมิภาคด้วยความร่วมมือของมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค และวิทยาเขตของมหาวิทยาลัยใน ส่วนกลาง

2.3.2 ศูนย์บริการการศึกษาจังหวัด เป็นศูนย์บริการการศึกษาที่ตั้งขึ้น โดยความร่วมมือจากกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ณ โรงเรียนมัธยมประจำจังหวัดทั่วประเทศ

2.3.3 ศูนย์บริการการศึกษาเฉพาะกิจ เป็นศูนย์บริการการศึกษาที่ มหาวิทยาลัยจะขอความร่วมมือกับหน่วยราชการบางหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีลักษณะเฉพาะ ตรงตามข้อกำหนดของแต่ละสาขาวิชาที่จำเป็นต้องมีการศึกษาเฉพาะอย่าง ได้แก่ ศูนย์บริการ การศึกษาเฉพาะกิจ สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์

2.4 บุคลากรสอนเสริม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้แบ่งอาจารย์ใน การปฏิบัติหน้าที่สอนเสริมเป็นสองประเภท คือ อาจารย์สอนเสริมและอาจารย์ธุรการสอนเสริม

2.4.1 อาจารย์สอนเสริม คือ อาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สภามหาวิทยาลัยเห็นสมควรแต่งตั้งให้เป็นอาจารย์สอนเสริมในภาคการศึกษานั้น โดย คำแนะนำของศูนย์บริการการศึกษา หรือสาขาวิชา ซึ่งได้พิจารณาเลือกสรรและสมควรเชิญเป็น อาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัยซึ่งแบ่งออกเป็นสามกลุ่มคือ

2.4.1.1 กลุ่มอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษของสถาบัน การศึกษาอื่นเป็นที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษา

2.4.1.2 กลุ่มของอาจารย์สถาบันการศึกษาอื่นในท้องถิ่น อันเป็นที่ตั้งของศูนย์บริการการศึกษาหรือจังหวัดอื่นในภูมิภาคนั้น ๆ

2.4.1.3 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการและวิชาชีพ ซึ่งอาจเป็นข้าราชการประจำ ข้าราชการบำนาญ ผู้ที่ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานเอกชน ตลอดจนแนบมาที่มีประสบการณ์ในการสอนระดับอุดมศึกษา

2.4.2 อาจารย์สอนเสริม หมายถึง อาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และอาจารย์สถาบันการศึกษาอื่นที่ร่วมผลิตชุดวิชา หรือผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาการและวิชาชีพต่าง ๆ ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจัดส่งออกใบสอนเสริมและพบปะกับนักศึกษาเป็นครั้งคราวในรูปแบบของการสอนเสริมหรืออื่น ๆ ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางวิชาการเพิ่มขึ้นจากการสอนเสริมและ เพื่อให้อาจารย์สอนเสริมได้พบปะกับอาจารย์สอนเสริมที่ประจำอยู่ศูนย์บริการการศึกษา ทั่วประเทศ

2.5 คุณสมบัติของอาจารย์สอนเสริม อาจารย์สอนเสริมซึ่งเป็นอาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัย ต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติเฉพาะดังนี้

2.5.1 คุณสมบัติทั่วไป ได้แก่

2.5.1.1 มีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาที่จัดให้มีการสอนเสริม ถ้ามีวุฒิต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่าต้องเป็นผู้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาการหรือวิชาชีพนั้น ซึ่งสภามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชรับรอง

2.5.1.2 มีประสบการณ์สอนหรือทำงานในสาขาวิชาการหรือวิชาชีพมาแล้วไม่น้อยกว่าหนึ่งปี

2.5.1.3 มีความเต็มใจและมีเวลาอุทิศให้การสอนเสริมในระหว่างวันสุกัลป์คาทหรือวันหยุดราชการตามกำหนดการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยได้ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

2.5.2 คุณสมบัติเฉพาะ สาขาวิชาต่าง ๆ จะแจ้งคุณสมบัติเฉพาะของอาจารย์สอนเสริมให้หัวหน้าศูนย์บริการการศึกษารายในแต่ละภาคการศึกษา เช่น ต้องมี**คุณวุฒิ**ปริญญาโท สาขารัฐประศาสนศาสตร์ เน้นหัตถการพัฒนามนุษย์ หรือมี**คุณวุฒิ**ปริญญาตรีทางกฎหมาย และต้องสอบไล่ได้เกียรตินิยมไทย เป็นต้น

2.6 หน้าที่และภารกิจของอาจารย์สอนเสริม โดยที่อาจารย์สอนเสริมเป็นบุคลากรสำคัญในการให้บริการการศึกษา ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงกำหนดให้อาจารย์สอนเสริมมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ดังนี้

- 2.6.1 อธิบายเนื้อหาสาระที่สำคัญในชุดวิชาที่รับผิดชอบ
- 2.6.2 ช่วยเหลือนักศึกษาให้เข้าใจเนื้อหาที่ยากบางตอน
- 2.6.3 อธิบายวิธีทำงานภาคปฏิบัติให้นักศึกษาเข้าใจพร้อมทั้งประเมินผล

การปฏิบัติงานของนักศึกษา

- 2.6.4 ให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นครั้งคราว ซึ่งอาจจะอยู่ในลักษณะการให้คำแนะนำเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มตามเวลาและโอกาสจะอำนวยให้ได้
- 2.6.5 สังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนในชุดวิชาที่รับผิดชอบ
- 2.6.6 ประสานความกิดเห็นระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัย
- 2.6.7 แสวงหาแหล่งทรัพยากรในห้องเรียนเพื่อเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

2.7 วิธีการสอนเสริม ในการดำเนินการสอนเสริมนี้อาจารย์สอนเสริมจำเป็นต้องรู้ถึงขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน ดังนี้

2.7.1 การเตรียมตัวสอนเสริมของอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปฏิบัติงานในการสอนเสริมมีภาระหน้าที่ คือ

- 2.7.1.1 เข้ารับการประเมินเพื่ออาจารย์สอนเสริมตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดและแจ้งให้ทราบ
- 2.7.1.2 ศึกษาเอกสารการสอนที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้นักศึกษาศึกษาด้วยตนเอง
- 2.7.1.3 ศึกษาแผนการสอนหรือชุดการสอนเสริมที่จัดไว้ให้
- 2.7.1.4 เตรียมหัวข้อข้อซักถามกับนักศึกษา
- 2.7.1.5 ค้นคว้าเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม
- 2.7.1.6 ศึกษาสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ที่จัดไว้ให้ที่ศูนย์บริการการศึกษา

เฉพาะกิจ "มม มสอ."

2.7.1.7 ศึกษาและรับชมหรือฟังรายการวิทยุโทรทัศน์วิทยุกระจายเสียงประกอบชุดวิชาที่ทำการสอนเสริม ตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดไว้ในตารางรายการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

2.7.2 แนวปฏิบัติในการสอนเสริม มหาวิทยาลัยได้กำหนดวิธีการสอนเสริมอย่างกว้าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการสอนเสริมโดยแบ่งช่วงเวลาได้เท่า ๆ กัน ดังนี้

2.7.2.1 การอธิบายขยายแนวความคิดพร้อมทั้งเขียนเนื้อหาสาระที่สำคัญในชุดวิชาให้นักศึกษาได้เข้าใจในส่วนที่ได้ศึกษาด้วยตนเองมาแล้วรวมทั้งเนื้อหาที่จะต้องศึกษาต่อไปด้วย

2.7.2.2 อภิปรายเกี่ยวกับเนื้อหาของชุดวิชาโดยการนำมาอภิปรายและควบคุมให้ตรงประเด็นที่สำคัญ

2.7.2.3 ให้ความกระจ่างโดยตอบข้อซักถามและปัญหาที่นักศึกษาไม่เข้าใจหรืออาจซักถามเนื้อหาที่ผู้สอนเห็นว่ามีความสำคัญให้นักศึกษาร่วมตอบ

ทั้งนี้ ในการสอนเสริมแต่ละครั้งอาจกำหนดให้มีกิจกรรมดังกล่าวในช่วงเวลาหนึ่งเวลาใดก็ได้ โดยคำนึงถึงลักษณะเนื้อหาของชุดวิชาที่ทำการสอนเสริมเป็นหลัก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยในประเทศ ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาของ ปิ่นวดี จิระนราบุรุษย์ (ปิ่นวดี จิระนราบุรุษย์ 2519 : 35)

โดยศึกษาพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยใช้แบบสอบถามพฤติกรรมการสอนทั่วไปในคุณลักษณะต่าง ๆ แก่คณาจารย์ พบว่า อาจารย์มีพฤติกรรมการสอนทั่วไปด้านคุณลักษณะส่วนหัวมากที่สุด รองลงมาเป็นด้านคุณภาพของภาษาและเสียง ด้านการเตรียมการสอน ด้านการเสนอเนื้อหา ด้านการควบคุมวินัย ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและด้านการกำหนดงาน ส่วนพฤติกรรมการสอนที่อาจารย์มีปริมาณค่อนข้างน้อยคือ ด้านแรงจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียน และมีพฤติกรรมการสอนด้านการประเมินผลการสอนและการเรียนเป็นปริมาณน้อยที่สุด

ในนี้เดียวกันนี้ สุภรณ์ ชัยนิธิกรรณ (สุภรณ์ ชัยนิธิกรรณ 2519 : บทคัดย่อ)

ได้ศึกษาวิจัยค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร และเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายของนักศึกษาผู้ใหญ่ตามตัวแปรคือ เพศ ระดับการศึกษา และภูมิลำเนา ในปีการศึกษา 2518 จำนวน 480 คน พบว่า

1. นักศึกษาผู้ใหญ่ชาย ใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่หญิง แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

2. นักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 5 ใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ระดับ 4 และ 3 ตามลำดับ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิลำเนาต่างจังหวัด ใช้จ่ายส่วนตัวมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ในปี 2523 พูลทรัพย์ วงษ์พานิช (พูลทรัพย์ วงษ์พานิช 2523 : 69) ได้ทำการศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับปริญญาตรี ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการในวิทยาลัยครู เขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามจำนวน 509 คน ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีห้าองค์ประกอบคือ การปรับตัว เพศ อายุ วิธีเรียน และระยะเวลาที่จบก่อนเข้าศึกษาต่อ

ต่อมา กนกชัย โพธิ์อาษา (กนกชัย โพธิ์อาษา 2524 : จ) ได้ประเมินผลโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในเขตจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ โดยสอบถามกลุ่มครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการรุ่นที่หนึ่ง จำนวน 200 คน พบว่า

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีปัญหาในระหว่างเข้ารับการอบรมไม่แตกต่างกัน

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระหว่างเข้ารับการอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระหว่างเข้ารับการฝึกอบรมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ในปีเดียวกันนี้ อรุณ ปรีดีคิลก (อรุณ ปรีดีคิลก 2524 : 28 - 31) ได้ศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีผลต่อการไม่มาเรียนของนักศึกษาและบุคลากรประจำการ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่มาเรียนมีดังนี้คือ

1. เงินเดือนน้อย ก้อนเล็กทำงานพิเศษ
2. เวลาอบรมนานเกินไป ไม่ชอบบางวิชา วิชาที่ชอบวิทยาลัยไม่เปิดสอน และพื้นความรู้เดิมไม่เพียงพอ

3. ผู้เข้ารับการอบรมไม่เข้าใจบทบาทของตนเอง และอาจารย์ผู้สอนยังไม่เข้าใจวิธีสอนนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่อย่างเพียงพอ จึงทำให้ยังไม่เป็นที่เข้าใจระหว่างผู้เรียนและผู้สอน
4. งานประจำมีมาก สุขภาพไม่ดี ระยะเวลาไกลเกินไป อาจารย์สอนไม่ดี และทำให้เกิดความเบื่อหน่าย
5. ผู้บังคับบัญชาไม่สนับสนุนและไม่เข้าใจความสำคัญของครูประจำการ
6. มีภาระทางบ้านมาก สภาพแวดล้อมทางบ้านไม่ดีและครอบครัวไม่พร้อมที่จะให้มาอบรม
7. อาจารย์ทำการสอนเหมือนกับนักศึกษาคณะปกติ

ส่วน อุดม ยุวสุต (อุดม ยุวสุต 2524 : 66 - 82) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการทางวิชาการของผู้เข้ารับการอบรมและผู้ให้การอบรมในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยครูนครปฐม กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้เข้าอบรมในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2523 จำนวน 360 คน และผู้ให้การอบรม จำนวน 95 คน รวม 455 คน จากการศึกษาพบว่า ในด้านปัญหาการเรียนการสอน ผู้เข้ารับการอบรมเห็นว่าบรรยากาศการเรียนการสอนน่าเบื่อหน่าย เนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการอบรม การจัดรายวิชาไม่มีความต่อเนื่อง ในด้านปัญหาทั่ว ๆ ไปของผู้เข้ารับการอบรม ปรากฏว่าปัญหาสำคัญได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการเงิน ด้านครอบครัว ด้านภูมิสังคมกับผู้ให้การอบรม สัมพันธ์ภาพกับอาจารย์ที่ปรึกษาและการปฏิบัติงานของผู้เข้าอบรมในระหว่างการไปเข้าอบรม นอกจากนี้ผู้เข้ารับการอบรมเห็นว่าวิทยาลัยควรพิจารณาถึงความสามารถของผู้สอนเป็นสำคัญในการจัดบุคลากรเข้าสอนและเลือกเฉพาะบุคคลที่มีความตั้งใจ เต็มใจสนใจที่จะสอน มีคุณวุฒิเหมาะสม ทุ้มเทและเสียสละพร้อมทั้งมีทัศนคติที่แข็งแรงใจเพื่อการสอนอย่างแท้จริง

ในปี 2525 ประพนธ์ จ้าบาไทย (ประพนธ์ จ้าบาไทย 2525 : 161 - 175) ได้ศึกษานิเทศน์ที่วิทยาลัยครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เกี่ยวกับความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 413 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นิสิตมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลางเรียงตามลำดับจากน้อย คือ ด้านอาจารย์ผู้สอน บทบาทและบุคลิกภาพของเพื่อนนิสิต การประเมินผล เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอน ในด้านรูปแบบของกระบวนการเรียนการสอนที่นิสิตมีความต้องการสอดคล้องกันคือ อาจารย์เป็นกันเองกับนิสิต ห้องเรียนมีการถ่ายเทอากาศได้ดี

เนื้อหาวิชาทันสมัย ขึ้นต่อเหตุการณ์และเน้นการนำไปใช้

ศรีมงคล เทพเรณู (ศรีมงคล เทพเรณู 2525 : 57 - 59) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการอบรมครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาตามความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการอบรมของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 977 คน จากการวิจัยพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมมีปัญหาด้านส่วนตัวเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายระหว่างการอบรมสูง การมาอบรมทำให้ไม่มีเวลาให้กับครอบครัว ครอบครัวขาดความอบอุ่นและปลอดภัย สุขภาพไม่ดี การคมนาคมไม่สะดวก สำหรับปัญหาด้านเนื้อหาหลักสูตรได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตรแต่ละวิชากว้างเกินไปทำให้เสียเวลาการอบรม ในด้านวิทยุการสอนได้แก่ ผู้สอนเน้นการบรรยาย สอนเร็ว ส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนซ้ำซาก ขาดประสบการณ์ ไม่เตรียมตัวสอน มีความรู้รอบตัวไม่กว้างขวาง และไม่นำเทคนิคการสอนมาใช้

ในปีต่อมา อรรถพร เจนการกิจ (อรรถพร เจนการกิจ 2526 : 202) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับปัญหาการเรียนการสอนในสาขาวิชาพลศึกษา ของโครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการในกลุ่มวิทยาลัยครูภาคกลาง จากการศึกษาผู้ให้การอบรมจำนวน 28 คน และผู้เข้ารับการอบรม 340 คน พบว่า ปัญหาที่ผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมมากที่สุด คือ วิชาเลือกที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ไม่ได้คำนึงถึงความแตกต่างความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม เสียค่าใช้จ่ายสูง เดินทางไกล ผู้ให้การอบรมยึดเอกสารเป็นหลักในการเรียนการสอนมากเกินไปและผู้เข้ารับการอบรมขาดความพร้อม

ในปี 2527 ประเมศวร์ ชุนภักดิ์ (ประเมศวร์ ชุนภักดิ์ 2527 : 56) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2526 จำนวน 639 คน ปรากฏผลดังนี้

1. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการสอนของอาจารย์ชายและอาจารย์หญิงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษามีความคิดเห็นที่ดีต่อการสอนของอาจารย์หญิงสูงกว่าอาจารย์ชาย

2. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการสอนของอาจารย์ที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 35 ปี และมากกว่า 35 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษามีความคิดเห็นที่ดีต่อการสอนของอาจารย์ที่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 35 ปี สูงกว่าอาจารย์ที่มีอายุมากกว่า 35 ปี

3. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการสอนของอาจารย์วุฒิปริญญาตรีและวุฒิปริญญาโทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่นักศึกษามีความคิดเห็นที่ดีต่อการสอนของอาจารย์วุฒิปริญญาตรีสูงกว่าอาจารย์วุฒิปริญญาโท ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษามีต่อการสอนของอาจารย์วุฒิปริญญาตรีหรือปริญญาโทกับอาจารย์วุฒิปริญญาเอก แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ นักศึกษามีความคิดเห็นที่ดีต่อการสอนของอาจารย์วุฒิปริญญาตรีกับปริญญาเอก และอาจารย์วุฒิปริญญาโทกับปริญญาเอกอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน

4. นักศึกษามีความคิดเห็นต่อการสอนของอาจารย์ที่มีประสบการณ์การสอนน้อยกว่าหรือเท่ากับห้าปี และมากกว่าห้าปีแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. งานวิจัยในต่างประเทศ ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยในต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

มาร์ติน (Martin. 1978 : 796 A) ได้ศึกษาค้นคว้าถึงวิธีการและกระบวนการที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของอาจารย์ พร้อมทั้งหาวิธีและกระบวนการใดที่อาจารย์พอใจมากที่สุด โดยใช้กลุ่มตัวอย่างอาจารย์มหาวิทยาลัยมิสซูรีจำนวนสามวิทยาเขต โดยให้ตอบแบบสอบถามที่สร้างขึ้น แล้วใช้การวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi Square Analysis) ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความพอใจของอาจารย์ต่อการประเมินอาจารย์กับวิธีการและกระบวนการที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของอาจารย์ ผลปรากฏว่า อาจารย์ส่วนใหญ่พอใจที่จะใช้วิธีให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นต่อการสอนของตนและมีความเห็นสอดคล้องกัน เกี่ยวกับการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นนี้มีการใช้อย่างกว้างขวางในการประเมินอาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับมห์ฟูซ (Mahfouz. 1979 : 5849) ที่ใช้แบบสอบถามอาจารย์จำนวน 1,600 คน และสอบถามผู้บริหารจาก 52 สถาบัน พบว่า ทั้งอาจารย์และผู้บริหารสถาบันต่างมีทัศนคติที่ดีต่อการให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นและทัศนคติต่อการสอน และการยอมรับความคิดเห็นของนักศึกษาได้กลายมาเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในการพิจารณาประสิทธิภาพและคุณภาพของอาจารย์ในสถาบัน

ไนต์เดียวกันนี้ สเปนซ์ (Spance. 1979 : 5983 A) ได้ทดลองเปรียบเทียบการสอนที่แตกต่างกันในด้านรูปแบบการสอนและด้านเนื้อหาการบรรยายพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษามีต่ออาจารย์กลุ่มที่มีรูปแบบการสอนดีจะสูงมาก และพบอีกว่านักศึกษาก็ถูกจัดไว้ในกลุ่มที่อาจารย์ใช้เนื้อหาบรรยายที่ง่ายกว่าจะมีความคิดเห็นต่ออาจารย์ผู้สอนโดยเฉลี่ยสูงมากเช่นกัน

✓ ปีต่อมา เกลส์ (Gayles. 1980 : 130) ได้ใช้เวลาสองปีในการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาในวิทยาลัยวิชาการศึกษากว่า 625 คน ที่มีต่อการสอนของอาจารย์ในรายวิชาการศึกษาของทุก ๆ ภาคเรียนรวมแปดครั้ง ผลปรากฏว่า การสอนในรายวิชานี้มีประสิทธิภาพสูง ซึ่งพบว่า เป็นผลมาจากการทำแผนการสอนที่มีรากฐานอันมั่นคงอันเนื่องมาจากความคิดเห็นของนักศึกษาในการแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการสอนของอาจารย์ในครั้งก่อน ๆ นั้นเอง

✱ ในปีเดียวกัน เพอวิส (Purvis. 1980 : 163 - 175) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิด พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่จะแบ่งออกเป็นสามด้าน คือ

1. นักศึกษาที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิดส่วนใหญ่ประกอบอาชีพแล้วมีฐานะของเศรษฐกิจปานกลางและตั้งช่วงว่างจากการเรียนเป็นเวลานานจึงทำให้ขาดทักษะในการอ่าน การเขียน และความเข้าใจ เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาที่เรียนต่อเนื่องกันมา นอกจากนี้ระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยซึ่งนักศึกษาต้องศึกษาด้วยตนเอง ห้องโถงเดี่ยว ไม่มีเพื่อนร่วมปรึกษาปัญหาในการเรียนทำให้รู้สึกเหงา ซึ่งความรู้สึกนี้จะต่อเนื่องเป็นระยะเวลานานจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา อีกทั้งยังต้องมีการรับผิดชอบในการประกอบอาชีพและครอบครัว พร้อมทั้งต้องศึกษาทบทวนหลังจากทำงานอย่างเหน็ดเหนื่อยเป็นผลให้การเรียนไม่ประสบผลดีและเป็นปัญหาอันสำคัญที่นักศึกษาต้องออกกลางคัน

2. การสอนเสริมต้องมีคุณภาพและมาตรฐานเท่าเทียมจากกลุ่มผู้ผลิตเอกสารการสอนเป็นคนละกลุ่มกับอาจารย์สอนเสริม ทำให้อาจารย์สอนเสริมไม่รู้ลักษณะเนื้อหาวิชาซึ่งก็เท่ากับกลุ่มผู้เขียนเอกสารการสอนและเนื่องจากมีเอกสารการสอนอยู่แล้วทำให้อาจารย์สอนเสริมไม่ขวนขวายค้นคว้าความรู้เพิ่มเติม และในบางครั้งนักศึกษาก็มีทัศนคติเฉพาะเอกสารการสอนของมหาวิทยาลัยทำให้มีความรู้ไม่กว้าง

3. วิธีการเรียน เนื่องจากมหาวิทยาลัยเปิดใช้สื่อการสอนในรูปแบบสื่อมวลชนเป็นหลัก เช่น เอกสารการสอน รายการวิทยุและโทรทัศน์ ซึ่งเป็นการถ่ายทอดทางเดียว นักศึกษาไม่มีโอกาสได้ร่วมแสดงความคิดเห็นโต้ตอบได้ทำให้นักศึกษาขาดทักษะในการแสดงออกทุกด้าน

ปี ค.ศ. 1981 อพราร์เรียน (Ahrarian. 1981 : 7501 A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบด้านเพศของอาจารย์ผู้สอน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอาจารย์และนักศึกษาจาก 1,042 รายวิชาใน 52 ภาควิชาของมหาวิทยาลัยยอร์ควอชิงตัน พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าอาจารย์หญิงสอนดีกว่าอาจารย์ชาย และจากการให้นักศึกษาประเมินผลการสอนอาจารย์ ปรากฏว่า

1. อาจารย์ที่สอนนักศึกษากลุ่มเล็กจะได้รับผลการประเมินสูงกว่าอาจารย์ที่สอน นักศึกษากลุ่มใหญ่

2. อาจารย์สาขาวิชามนุษยศาสตร์จะได้รับผลการประเมินสูงสุด ซึ่งตรงกันข้ามกับ อาจารย์สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ประยุกต์จะได้รับผลการประเมินต่ำสุด

ในปีเดียวกัน โคเฮน (Cohen. 1981 : 287) ได้ทำการศึกษาสัมพันธ์ พบว่า ไม่ควรศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการสอนของอาจารย์ที่มีประสบการณ์น้อยกว่าหนึ่งปี เพราะผลที่ได้จะขาดความเที่ยงตรง

ต่อมาในปี ค.ศ. 1982 ฮีธ และ เพอร์ซี่ (Heath and Percy. 1982 : 26) ได้ศึกษานักศึกษาที่มีความคิดเห็นต่ออาจารย์ผู้สอน โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียน ไม่เต็มเวลา (part-time students) และนักศึกษาที่เรียนเต็มเวลา (full-time students) จากการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นต่ออาจารย์ผู้สอนสอดคล้องกันคือ ต้องการอาจารย์ที่มีความกระตือรือร้น มีความรู้ดี และต้องการเรียนเนื้อหาวิชาที่น่าสนใจ มีประโยชน์อีกทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับวิชาชีพได้อย่างดี

จากการศึกษาเอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึง เล็งเห็นว่าปัญหาเกี่ยวกับการเข้ารับการสอนเสริมของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ตามตัวแปรในด้านการเงิน เวลา ภารกิจทางครอบครัว และได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา ที่มีต่อการสอนเสริมในด้านอาจารย์สอนเสริม การเรียนการสอน และสถานที่สอนเสริม

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าทั้งรายละเอียดคือ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่นักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนและเข้ารับการสอนเสริมในชุดวิชาที่เปิดทำการสอนเสริมประจำภาคต้นปีการศึกษา 2528 ในกรุงเทพมหานคร

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้ได้จากวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) โดยวิธีจับสลากศูนย์บริการการศึกษาภาคกลาง 1 พื้นที่ศึกษาเข้ารับการสอนเสริมจากจำนวนทั้งสิ้นสามศูนย์ ได้ศูนย์บริการการศึกษาภาคกลาง 1 (วิทยาลัยครูสวนสุนันทา) จำนวนกลุ่มตัวอย่างจากอัตราส่วนร้อยละ 20 จำนวนทั้งสิ้น 250 คน รายละเอียดเกี่ยวกับลักษณะส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะส่วนตัวในด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส
 ฐานความรู้เดิมและสถานภาพในการทำงาน

ลักษณะส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	111	44.4
1.2 หญิง	139	55.6
รวม	250	100.0
2. อายุ		
2.1 ระหว่าง 20 - 30 ปี	143	57.2
2.2 ระหว่าง 31 - 40 ปี	58	23.2
2.3 สูงกว่า 40 ปี	49	19.6
รวม	250	100.0
3. สถานภาพสมรส		
3.1 โสด	150	60.0
3.2 สมรส	100	40.0
รวม	250	100.0
4. ฐานความรู้เดิม		
4.1 มีระดับการศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า	80	32.0
4.2 จบปริญญาและสูงกว่า	170	68.0
รวม	250	100.0

ตาราง 1 (ต่อ)

ลักษณะส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
5. สถานภาพการทำงาน		
5.1 มีงานทำ	174	69.6
5.2 ไม่มีงานทำ	76	30.4
รวม	250	100.0

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อสอบถามสาเหตุของปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่มีต่อการสอนเสริม โดยแบ่งกลุ่มข้อความที่เป็นปัญหาออกเป็นสามด้านคือ การเงิน เวลา และการกิจทางครอบครัว ส่วนกลุ่มข้อความที่แสดงถึงความคิดเห็นต่อการสอนเสริมแบ่งออกเป็นสามด้าน ได้แก่ อาจารย์สอนเสริม การเรียนการสอน และสถานที่สอนเสริมแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) มีห้าระดับน้ำหนัก แบ่งออกเป็นสามตอนคือ

ตอนที่หนึ่ง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิมและสถานภาพการทำงาน

ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเกี่ยวกับการเข้ารับการสอนเสริมสามด้านคือ การเงิน เวลา และการกิจทางครอบครัว

ตอนที่สาม เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่มีต่อการสอนเสริมสามด้านคือ อาจารย์สอนเสริม การเรียนการสอน และสถานที่สอนเสริม

การกำหนดน้ำหนักคะแนนให้แต่ละข้อกำหนดดังนี้

ในข้อความของสาเหตุที่เป็นปัญหา

เป็นปัญหามากที่สุด	กำหนดให้คะแนนเป็น	5	คะแนน
เป็นปัญหามาก	กำหนดให้คะแนนเป็น	4	คะแนน
เป็นปัญหาปานกลาง	กำหนดให้คะแนนเป็น	3	คะแนน
เป็นปัญหาน้อย	กำหนดให้คะแนนเป็น	2	คะแนน
เป็นปัญหาน้อยที่สุด	กำหนดให้คะแนนเป็น	1	คะแนน

ในข้อความที่เป็นความคิดเห็น

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้คะแนนเป็น	5	คะแนน
เห็นด้วย	กำหนดให้คะแนนเป็น	4	คะแนน
ไม่แน่ใจ	กำหนดให้คะแนนเป็น	3	คะแนน
ไม่เห็นด้วย	กำหนดให้คะแนนเป็น	2	คะแนน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	กำหนดให้คะแนนเป็น	1	คะแนน

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง (validity) เมื่อสร้างแบบสอบถามแล้วนำไปใช้ ประธานและกรรมการควบคุมปริญญาโทตรวจสอบ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมทั้งด้าน เนื้อหาและภาษาที่ใช้ ข้อความแต่ละข้อมีความชัดเจนครอบคลุมครบตามวัตถุประสงค์ เป็นการหา ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (face validity)

2. การหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองขึ้นต้น กับนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 50 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง นำผลที่ได้มา วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของกรอนบาค (Cronbach. 1970 : 161) ซึ่งปรากฏว่า แบบสอบถาม หั่วงบับมีความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.877

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริมฉบับสมบูรณ์ไปให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างตอบและรับกลับคืนไว้ด้วยตนเอง
2. คัดเลือกแบบสอบถามที่นักศึกษาตอบเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์

การจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำกับข้อมูล ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่คัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์แล้วจำนวน 250 ฉบับ มาจัดทำรหัสและกรอกหัวเลขในกระดาษรหัส (coding sheet)
2. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอสพีเอสเอส (SPSS) หรือชุดสถิติสำหรับสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Sciences) (Nie. 1975 : 465 - 514) กำหนดด้วยคอมพิวเตอร์ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยข้อมูลสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถามคิดเป็นร้อยละ ส่วนที่เป็นปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริม กระทำโดยแจกแจงความถี่ หาค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างตามตัวแปรเพศ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงาน ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้ F-test ทดสอบความแตกต่างตามตัวแปรอายุ วิเคราะห์ความแปรปรวนด้วยประกอบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Studentized-q-Statistic โดยวิธีการของนิวแมน คูล์ (Newman Keuls Method) (Winer. 1971 : 210 - 218)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. สถิติสำหรับการตรวจสอบเครื่องมือ การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161)

$$\text{ใช้สูตร} \quad \alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด

k แทน จำนวนของแบบสอบถาม

$\sum s_i^2$ แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งชุด

2. สถิติสำหรับวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน คือคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1.1 คะแนนเฉลี่ย (ซูห์รี วงศ์รัตน์ 2525 : 32)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน คะแนนเฉลี่ย

$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

2.1.2 ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ส่วน และอังคณา สายยก

2524 : 77)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

$\sum x^2$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

2.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้คือ

2.2.1 ใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของ
กลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม (ส่วน และอังคณา สายยก 2522 : 215) จากสูตร

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}} \quad (2)$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม

$\bar{x}_1$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1

$\bar{x}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 2

s_1^2 แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1

s_2^2 แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

2.2.2 ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้ F - test (ส้วน และอังคณา ฉายยศ 2522 : 260)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติแสดงถึงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่าสองกลุ่ม

MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Studentized - q - Statistic แบบ Newman Keuls Method (Winer 1971 : 210 - 218)

$$q = \frac{\bar{T}_{largest} - \bar{T}_{smallest}}{\frac{MS_{error}}{\sqrt{n}}}$$

เมื่อ q แทน ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่

$\bar{T}_{largest}$ แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่มากที่สุด

$\bar{T}_{smallest}$ แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่น้อยที่สุด

MS แทน mean square ของความคลาดเคลื่อน

$\sqrt{n}$ แทน harmonic mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	แทน ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม
F	แทน ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม
α	แทน ค่าสถิติแสดงถึงความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่
df	แทน ชั้นแห่งความถี่อิสระ
SS	แทน ผลบวกของความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
MS	แทน ความเบี่ยงเบนยกกำลังสองเฉลี่ย

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยของปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริม ผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยในแต่ละด้าน ดังนี้

1.00 - 1.50	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อยที่สุด	หรือ	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1.51 - 2.50	หมายถึง	เป็นปัญหาน้อย	หรือ	ไม่เห็นด้วย
2.51 - 3.50	หมายถึง	เป็นปัญหามากกลาง	หรือ	ไม่แน่ใจ
3.51 - 4.50	หมายถึง	เป็นปัญหามาก	หรือ	เห็นด้วย
4.51 - 5.00	หมายถึง	เป็นปัญหามากที่สุด	หรือ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การนำเสนอข้อมูลแบ่งออกได้เป็นสองตอน คือ ตอนที่หนึ่งเป็นการเปรียบเทียบปัญหาของนักศึกษา และตอนที่สองเป็นการ เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ปัญหาของนักศึกษาในการเข้ารับการสอนเสริม ในตอนนี้เป็น
การวิเคราะห์ปัญหาในการเข้ารับการสอนเสริมของนักศึกษาในด้านการเงิน เวลา และการกิจ
ทางครอบครัว ดังต่อไปนี้

1.1 ปัญหาด้านการเงิน ในตอนนี้เป็น การวิเคราะห์รายละเอียดตามตัวแปรของ
นักศึกษา คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงาน ดังปรากฏใน
ตาราง 2 - 16 ต่อไปนี้

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหา
ด้านการเงินของนักศึกษาชายและหญิง

ปัญหาด้านการเงิน	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง	2.26	1.25	1.80	0.95	3.20 ^{**}
2. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน	3.23	1.29	2.77	1.11	3.07 ^{**}
3. ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการ การสอนเสริม	1.43	0.61	1.88	0.69	-5.34 ^{**}
4. ค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับการสอนเสริม	1.19	0.44	1.33	0.58	-2.15 [*]
5. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม	2.43	1.32	1.88	0.96	3.67 ^{**}
6. รายได้ไม่น้อยไม่พอกับรายจ่าย	3.05	1.52	2.63	1.20	2.35 [*]
7. ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา	2.31	1.47	1.89	1.14	2.44 ^{**}
8. ขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริม	2.50	1.59	1.83	1.23	3.56 [*]
9. ผลที่ได้จากการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับ ค่าใช้จ่าย	2.52	1.45	2.02	1.13	2.99 [*]
10. มีปัญหาการเงินในครอบครัว	3.18	1.76	2.02	1.21	5.90 ^{**}
ค่าเฉลี่ย	2.41	0.93	2.01	0.68	3.81 ^{**}

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 แสดงว่าโดยส่วนรวมนักศึกษาชายและหญิงมีปัญหาด้านการเงินในระดับน้อย ส่วนในรายข้อพบว่า นักศึกษาชายมีปัญหาระดับปานกลางในด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน มีปัญหาการเงินในครอบครัว รายได้น้อยไม่พอกับรายจ่าย และผลที่ได้จากการเข้ารับการสนทนากลุ่ม ไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ส่วนการขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสนทนากลุ่ม ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสนทนากลุ่ม ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา และค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูงเป็นปัญหาในระดับน้อย ส่วนในด้านค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสนทนากลุ่ม และค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับการสนทนากลุ่มเป็นปัญหาในระดับน้อยที่สุด นักศึกษาหญิงมีปัญหาระดับปานกลางในด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน และรายได้น้อยไม่พอกับรายจ่าย ส่วนในด้านผลที่ได้จากการเข้ารับการสนทนากลุ่มไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย มีปัญหาการเงินในครอบครัว ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสนทนากลุ่ม ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสนทนากลุ่ม ขาดรายได้พิเศษเมื่อเข้ารับการสนทนากลุ่ม และค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูงเป็นปัญหาในระดับน้อย ส่วนปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับการสนทนากลุ่มเป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาทางการเงินของนักศึกษาแยกตามกลุ่มอายุ

ปัญหาด้านการเงิน	กลุ่มอายุ						F
	ระหว่าง 20-30 ปี		ระหว่าง 31-40 ปี		สูงกว่า 40 ปี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง	2.07	1.12	1.69	0.94	2.23	1.20	3.62 [*]
2. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน	3.15	1.10	2.76	1.44	2.69	1.15	3.92 [*]
3. ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหาร อาหารขณะเข้ารับการสอนเสริม	1.78	0.73	1.57	0.62	1.50	0.62	4.00 [*]
4. ค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับการ การสอนเสริม	1.36	0.59	1.14	0.35	1.15	0.14	5.28 ^{**}
5. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการ การสอนเสริม	2.07	1.01	2.07	1.34	2.40	1.35	1.53
6. รายได้น้อยไม่พอกับรายจ่าย	2.85	1.21	2.64	1.50	2.96	1.64	0.78
7. ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการ ศึกษา	2.16	1.33	2.05	1.34	1.83	1.23	1.13
8. ขาดรายได้พิเศษเมื่อเข้ารับการ การสอนเสริม	1.89	1.18	2.24	1.59	2.79	1.77	7.53 [*]
9. ผลที่ได้จากการเข้ารับการ สอนเสริมไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย	2.21	1.19	2.30	1.46	2.23	1.43	0.26
10. มีปัญหาการเงินในครอบครัว	2.40	1.48	2.62	1.66	2.88	1.75	1.73
ค่าเฉลี่ย	2.19	0.72	2.11	0.93	2.26	0.98	0.44

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 แสดงว่าโดยส่วนรวมนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี มีปัญหาการเงินในระดับน้อย โดยนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มีปัญหาระดับปานกลางในด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน และรายได้น้อย ไม่พอกับรายจ่าย ส่วนในด้านมีปัญหาการเงินในครอบครัว ผลที่ได้จากการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม ขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริม และค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสอนเสริมเป็นปัญหาในระดับน้อย และค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างการเข้ารับการสอนเสริมเป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด

นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีปัญหาระดับปานกลางในด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน รายได้น้อยไม่พอกับรายจ่าย และมีปัญหาการเงินในครอบครัว ส่วนในด้านผลที่ได้จากการสอนเสริมไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริม ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง และค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสอนเสริม เป็นปัญหาระดับน้อย และค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างการเข้ารับการสอนเสริม เป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด

นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีปัญหาระดับปานกลางเกี่ยวกับรายได้น้อยไม่พอกับรายจ่าย มีปัญหาการเงินในครอบครัว ขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริมและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม ผลที่ได้จากการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง และต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา เป็นปัญหาระดับน้อย ส่วนค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสอนเสริมและค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับการสอนเสริม เป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด

ในการวิเคราะห์ปัญหาด้านการเงินของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 เมื่อพบความแตกต่างกันจึงวิเคราะห์ความแปรปรวน และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่จึงใช้ t - Statistic เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ดังปรากฏในตาราง 4 - 13 ต่อไปนี้

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย ปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง
ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	8.7702	4.3851	3.6176*
ภายในกลุ่ม	246	290.1937	1.2122	
รวม	248	306.9639		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านการเงินที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 5 เปรียบเทียบปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี			31 - 40 ปี	สูงกว่า 40 ปี
	$\bar{X}$	2.0699	1.6897	2.2292	
ระหว่าง 20 - 30 ปี	2.0699	-	*		
ระหว่าง 31 - 40 ปี	1.6897		-	*	
สูงกว่า 40 ปี	2.2292			-	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 แสดงว่าปัญหาด้านการเงินที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่สองคู่คือนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุตั้งแต่ 40 ปี ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มนี้มีลักษณะของปัญหาเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางใกล้เคียงกัน

ตาราง 6 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน
ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	11.2546	5.6273	3.9155*
ภายในกลุ่ม	246	353.5486	1.4372	
รวม	248	364.8032		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 7 เปรียบเทียบปัญหาด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ
ต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	3.1538	2.7586	2.6875
ระหว่าง 20 - 30 ปี	3.1538	--	*	
ระหว่าง 31 - 40 ปี	2.7586		--	
สูงกว่า 40 ปี	2.6875			--

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 7 แสดงว่าปัญหาด้านการเงินเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายอุปกรณ์การเรียนระหว่าง
นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงหนึ่งคู่คือ
นักศึกษที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี ส่วนนักศึกษที่มีอายุ
ระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี และกลุ่มนักศึกษที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี
กับนักศึกษที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษามีลักษณะ
ปัญหาใกล้เคียงกัน

ตาราง 8 เปรียบเทียบปัญหาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสอนเสริมของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	3.7933	1.8967	4.0048*
ภายในกลุ่ม	246	116.5039	0.4736	
รวม	248	120.2972		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านการเงินเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 9 เปรียบเทียบปัญหาด้านค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสอนเสริมระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	1.7832	1.5690	1.5000
ระหว่าง 20 - 30 ปี	1.7832	-	*	*
ระหว่าง 31 - 40 ปี	1.5690		-	
สูงกว่า 40 ปี	1.5000			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 9 พบว่าปัญหาด้านการเงินที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสอนเสริม ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อยู่สองคู่ คือ กลุ่มนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กลุ่มนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุ 31 - 40 ปี กับกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีปัญหาด้านค่าใช้จ่ายใกล้เคียงกัน

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับ
การนอนเสริมของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.6191	1.4096	5.2789**
ภายในกลุ่ม	246	65.5869	0.2670	
รวม	248	68.5060		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 10 บ่งชี้ว่านักศึกษามีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านการเงินเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับการนอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 11 เปรียบเทียบปัญหาด้านค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับการนอนเสริม ระหว่างนักศึกษา
ที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	χ	1.3566	1.1379	1.1458
ระหว่าง 20 - 30 ปี	1.3566	-	**	**
ระหว่าง 31 - 40 ปี	1.1379		-	
สูงกว่า 40 ปี	1.1458			-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 11 แสดงว่าปัญหาด้านการเงินที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับ
การนอนเสริมระหว่างนักศึกษามีกลุ่มอายุต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
อยู่สองคู่คือ กลุ่มนักศึกษามีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับกลุ่มนักศึกษามีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี
กลุ่มนักศึกษามีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับกลุ่มนักศึกษามีอายุสูงกว่า 40 ปี ส่วนนักศึกษามี
กลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษามีอายุสูงกว่า 40 ปี มีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญ
ทางสถิติซึ่งแสดงว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีปัญหาใกล้เคียงกัน

ตาราง 12 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายด้านการขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริมของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	30.0480	15.0240	7.5312**
ภายในกลุ่ม	246	490.7471	1.9949	
รวม	248	520.7952		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 12 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีปัญหาด้านการเงินเกี่ยวกับขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 13 เปรียบเทียบปัญหาด้านการขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริม ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 41 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	1.8881	2.2414	2.7917
ระหว่าง 20 - 30 ปี	1.8881	-	-	**
ระหว่าง 31 - 40 ปี	2.2414		-	**
สูงกว่า 40 ปี	2.7917			-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 บ่งชี้ว่านักศึกษามีกลุ่มอายุต่างกัน มีปัญหาด้านการเงินเกี่ยวกับขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สองคู่ คือ กลุ่มนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี และกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี ส่วนกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษากลุ่มนี้มีปัญหาใกล้เคียงกัน

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหา
ด้านการเงินของนักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและสมรส

ปัญหาด้านการเงิน	โสด		สมรส		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง	1.84	0.94	2.27	1.29	-2.87*
2. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน	3.01	1.09	2.92	1.38	0.53
3. ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้า รับการสอนเสริม	1.81	0.72	1.48	0.61	3.66**
4. ค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับการสอนเสริม	1.33	0.56	1.17	0.45	2.40*
5. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม	1.91	0.93	2.47	1.39	-3.58**
6. รายได้ไม่พอจ่าย	2.71	1.16	2.98	1.63	-1.41
7. ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา	2.01	1.28	2.17	1.36	-0.97
8. ขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริม	1.84	1.18	2.61	1.69	-3.93**
9. ผลที่ได้จากการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับ ค่าใช้จ่าย	2.15	1.17	2.40	1.48	-1.42
10. มีปัญหาการเงินในรอบครัว	2.23	1.38	3.01	1.75	-3.71**
ค่าเฉลี่ย	2.08	0.67	2.35	0.99	-2.23*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 14 แสดงว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและสมรสมีปัญหาด้านการเงินเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย โดยนักศึกษาที่มีสถานภาพโสดมีปัญหาในระดับปานกลางในด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนและรายได้ไม่น้อยไม่พอกับรายจ่าย ส่วนการมีปัญหาด้านการเงินโดยรวมแล้ว ผลที่ได้จากการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริม และค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสอนเสริมเป็นปัญหาระดับน้อย และค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างการเข้ารับการสอนเสริม เป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีปัญหาในระดับปานกลางเกี่ยวกับการมีปัญหาด้านการเงินโดยรวมแล้ว รายได้ไม่น้อยไม่พอกับรายจ่าย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนและขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริม ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม ผลที่ได้จากการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง และต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษาเป็นปัญหาระดับน้อย ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสอนเสริมและค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างการเข้ารับการสอนเสริมเป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการเงินของนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า กับระดับอุดมศึกษาและสูงกว่า

ปัญหาด้านการเงิน	มัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า		อุดมศึกษาและสูงกว่า		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง	2.53	1.25	1.77	0.95	27.76**
2. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน	3.63	1.27	2.66	1.06	39.48**
3. ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสอนเสริม	1.39	0.58	1.82	0.70	22.38**
4. ค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับการสอนเสริม	1.16	0.40	1.31	0.57	4.55*
5. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม	2.75	1.35	1.84	0.94	38.06**
6. รายได้ไม่พอจุนเจือรายจ่าย	3.35	1.46	2.46	1.17	41.82**
7. หอพักยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา	2.79	1.51	1.73	1.05	40.64**
8. ขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริม	2.83	1.64	1.82	1.23	28.91**
9. ผลที่ได้จากการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย	2.84	1.51	1.98	1.09	26.11**
10. มีปัญหาการเงินในครอบครัว	3.86	1.64	1.92	1.09	121.91**
ค่าเฉลี่ย	2.73	0.92	1.93	0.63	64.43**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 15 แสดงว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า มีปัญหาด้านการเงินในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาและสูงกว่า มีปัญหาด้านการเงินในระดับน้อย โดยทั้งนี้ นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า มีปัญหาระดับปานกลางเกี่ยวกับมีหนี้สิน การเงินในครอบครัว รายได้น้อยไม่พอกับรายจ่าย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ผลที่ได้จากการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริม ห้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม และค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ไม่มีปัญหาข้อใดอยู่ในระดับน้อย ส่วนค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสอนเสริม และค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับการสอนเสริมเป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุบาลถึงประถมศึกษาและสูงกว่า มีปัญหาระดับปานกลางในด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ส่วนปัญหาเกี่ยวกับรายได้น้อยไม่พอกับรายจ่าย ผลที่ได้จากการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย มีปัญหาการเงินในครอบครัว ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสอนเสริม ขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง และห้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษาเป็นปัญหาระดับน้อย ส่วนค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับการสอนเสริมเป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหา
ด้านการเงินของนักศึกษาที่มั่งงานทำและไม่มั่งงานทำ

ปัญหาด้านการเงิน	มั่งงานทำ		ไม่มั่งงานทำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง	1.80	0.97	2.49	1.27	-4.18**
2. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน	2.78	1.17	3.41	1.20	-3.88**
3. ค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการ การสอนเสริม	1.71	0.72	1.60	0.64	1.17
4. ค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างเข้ารับการสอนเสริม	1.24	0.52	1.32	0.55	-1.08
5. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม	1.94	1.11	2.59	1.16	-4.17**
6. รายได้น้อยไม่พอกับรายจ่าย	2.56	1.28	3.43	1.38	-4.08**
7. ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา	1.89	1.20	2.48	1.47	-3.02**
8. ขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริม	2.08	1.41	2.29	1.53	-1.06
9. ผลที่ได้จากการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับ ค่าใช้จ่าย	2.15	1.23	2.49	1.43	-1.92
10. มีปัญหาการเงินในครอบครัว	2.24	1.43	3.25	1.69	-4.55**
ค่าเฉลี่ย	2.04	0.77	2.54	0.86	-4.52**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 16 แสดงว่านักศึกษาที่มีงานทำมีปัญหาด้านการเงินในระดับน้อย ส่วนนักศึกษาที่ไม่มีงานทำมีปัญหาด้านการเงินในระดับปานกลาง ทั้งนี้โดยนักศึกษาที่มีงานทำมีปัญหาระดับปานกลางในด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน และรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ส่วนที่เกี่ยวกับมีปัญหาด้านการเงินในครอบครัว ผลที่ได้จากการเข้ารับการสนทนากลุ่มไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสนทนากลุ่ม ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสนทนากลุ่มต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง และค่าใช้จ่ายในการรับประทานอาหารขณะเข้ารับการสนทนากลุ่มเป็นปัญหาในระดับน้อย ส่วนปัญหาระดับน้อยที่สุดคือ ค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างการเข้ารับการสนทนากลุ่ม นักศึกษาที่ไม่มีงานทำมีปัญหาระดับปานกลางเกี่ยวกับรายได้น้อยกว่ารายจ่าย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน มีปัญหาด้านการเงินในครอบครัวและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสนทนากลุ่ม ส่วนปัญหาในด้านค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ผลที่ได้จากการเข้ารับการสนทนากลุ่มไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา และขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสนทนากลุ่มเป็นปัญหาระดับน้อย ส่วนปัญหาระดับน้อยที่สุดคือ ค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่างการเข้ารับการสนทนากลุ่ม

1.2 ปัญหาด้านเวลา ในตอนนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดตามหัวเรื่องของ นักศึกษาคือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงาน ดังปรากฏใน ตาราง 17 - 29 ต่อไปนี้

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยปัญหาด้าน เวลา ของนักศึกษาชายและหญิง

ปัญหาด้านเวลา	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์	2.06	1.50	1.96	1.36	0.59
2. ต้องทำงานประจำเพื่อมารับการสอนเสริม	1.46	0.96	1.57	1.10	-0.84
3. เสียเวลากับการเดินทางมาก	2.40	1.27	1.91	1.10	3.24**
4. เวลาสอนเสริมมากเกินไป	1.64	0.82	1.82	0.93	-1.64
5. เวลาสอนเสริมน้อยเกินไป	3.79	1.40	3.08	1.42	3.96**
6. เวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม	2.37	1.34	2.12	1.29	1.51
7. การเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป	2.57	1.41	2.07	1.28	2.89**
8. ต้องให้เวลากับการทำงานประจำ	2.30	1.27	2.23	1.34	0.38
ค่าเฉลี่ย	2.32	0.75	2.10	0.82	2.25 ^o

*^o p < 0.05

**^o p < 0.01

จากตาราง 17 แสดงว่านักศึกษาชายและหญิงมีปัญหาด้านเวลาระดับน้อย ทั้งนี้โดยที่ นักศึกษาชายมีปัญหาระดับมากเกี่ยวกับเวลาสอนเสริมมากเกินไป และการเข้ารับการสอนเสริม ไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป เป็นปัญหาระดับปานกลาง ส่วนปัญหาในด้านเสียเวลากับการเดินทางมาก เวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม ต้องให้เวลากับการทำงานประจำ ต้องทำงานในวันเสาร์และ วันอาทิตย์ และเวลาสอนเสริมมากเกินไปเป็นปัญหาระดับน้อย ส่วนปัญหาที่ต้องลงงานประจำเพื่อมา รับการสอนเสริมเป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด นักศึกษาหญิงมีปัญหาระดับปานกลางเกี่ยวกับเวลาสอนเสริม ใกล้เคียงไป ส่วนปัญหาอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อย เรียงตามลำดับมากน้อยคือ ต้องให้เวลากับการทำงาน ประจำ เวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม การเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป ต้องทำงาน ในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เสียเวลากับการเดินทางมาก เวลาสอนเสริมมากเกินไป และต้องลงงาน ประจำเพื่อมารับการสอนเสริม

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยนักศึกษา
ด้านเวลาของนักศึกษาแยกตามกลุ่มอายุ

ปัญหาด้านเวลา	กลุ่มอายุ						F
	ระหว่าง 20-30 ปี		ระหว่าง 31-40 ปี		สูงกว่า 40 ปี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์	1.63	1.07	2.40	1.63	2.71	1.73	14.26 ^{***}
2. ต้องลงงานประจำเพื่อมารับการถอนเสริม	1.39	0.87	1.74	1.22	1.67	1.44	3.02 ^{**}
3. เสียเวลากับการเดินทางมาก	2.11	1.18	2.22	1.24	2.06	1.19	0.27
4. เวลาถอนเสริมมากเกินไป	1.80	0.90	1.79	0.91	1.48	0.77	2.60
5. เวลาถอนเสริมน้อยเกินไป	3.35	1.40	3.33	1.46	3.67	0.22	0.97
6. เวลาที่จัดถอนเสริมไม่เหมาะสม	2.01	1.06	2.43	1.49	2.68	1.67	5.62 ^{***}
7. การเข้ารับการถอนเสริมไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป	2.17	1.22	2.60	1.51	2.29	1.50	2.08
8. ต้องให้เวลากับการทำงานประจำ	2.14	1.29	2.34	1.22	2.52	1.41	1.71
ค่าเฉลี่ย	2.08	0.62	2.36	0.93	2.39	1.02	4.24 [*]

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 18 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี มีปัญหาด้านเวลาในระดับน้อย ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มีปัญหาระดับปานกลางเกี่ยวกับ เวลาสอนเสริมน้อยเกินไป ส่วนปัญหาในด้านการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป ต้องให้เวลากับการทำงานประจำ เสียเวลากับการเดินทางมาก เวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม เวลาสอนเสริมมากเกินไป และต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์เป็นปัญหาระดับน้อย และปัญหาระดับน้อยที่สุดคือต้องลางานประจำเพื่อมารับการสอนเสริม

นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีปัญหาระดับปานกลางเกี่ยวกับ เวลาสอนเสริมน้อยเกินไป และการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป ส่วนปัญหาค้นอื่น ๆ เป็นปัญหาระดับน้อยคือ เวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม ต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ต้องให้เวลากับการทำงานประจำ เสียเวลากับการเดินทางมาก เวลาสอนเสริมมากเกินไป และต้องลางานประจำเพื่อมารับการสอนเสริม

นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีปัญหาระดับมากเกี่ยวกับ เวลาสอนเสริมน้อยเกินไป ส่วนปัญหาในด้านต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสมและต้องให้เวลากับการทำงานประจำเป็นปัญหาระดับปานกลาง การเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป เสียเวลากับการเดินทางมาก และต้องลางานประจำเพื่อมารับการสอนเสริมเป็นปัญหาระดับน้อย ส่วนเวลาสอนเสริมน้อยเกินไปเป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด

ในการวิเคราะห์ปัญหาด้านเวลาของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี เมื่อพบความแตกต่างกันจึงวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ใช้ χ^2 - Statistic เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ดังปรากฏในตาราง 19 - 26 ต่อไปนี้

ตาราง 19 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านเวลาของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	5.2590	2.6295	4.2372*
ภายในกลุ่ม	246	152.6626	0.6206	
รวม	248	157.9217		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่าโดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านเวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 เปรียบเทียบปัญหาด้านเวลาระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	2.0769	2.3578	2.3854
ระหว่าง 20 - 30 ปี	2.0769	-	*	
ระหว่าง 31 - 40 ปี	2.3578		-	
สูงกว่า 40 ปี	2.3854			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่านักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีปัญหาด้านเวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี และนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีปัญหาด้านเวลาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่านักศึกษามีปัญหาใกล้เคียงกัน

ตาราง 21 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านเวลาเกี่ยวกับห้องทำงานในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	52.7831	26.3916	14.2641**
ภายในกลุ่ม	246	455.1526	1.8502	
รวม	248	507.9357		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 21 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านเวลาเกี่ยวกับห้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 22 เปรียบเทียบปัญหาด้านเวลาเกี่ยวกับห้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี		
	$\bar{X}$	1.6294	2.3966 2.7083
ระหว่าง 20 - 30 ปี	1.6294	--	** **
ระหว่าง 31 - 40 ปี	2.3966		--
สูงกว่า 40 ปี	2.7083		--

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 22 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีปัญหาใกล้เคียงกัน

ตาราง 23 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านเวลาเกี่ยวกับห้องสางนประจำ เพื่อมารับการสอนเสริม ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	6.2230	3.1115	3.0152*
ภายในกลุ่ม	246	253.8573	1.0319	
รวม	248	260.0803		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 23 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านเวลาเกี่ยวกับห้องสางนประจำ เพื่อมารับการสอนเสริม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 24 เปรียบเทียบปัญหาด้านเวลาเกี่ยวกับห้องสางนประจำ เพื่อมารับการสอนเสริม ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี		
	$\bar{X}$	1.3916	1.7414 1.6667
ระหว่าง 20 - 30 ปี	1.3916	-	* *
ระหว่าง 31 - 40 ปี	1.7414		-
สูงกว่า 40 ปี	1.6667		-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีปัญหาใกล้เคียงกัน

ตาราง 25 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยอันดับด้านเวลาเกี่ยวกับเวลาที่จัดสอนเสริม ไม่เหมาะสม ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	19.0335	9.5168	56208**
ภายในกลุ่ม	246	416.5087	1.6931	
รวม	248	435.5422		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 25 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีปัญหาด้านเวลาเกี่ยวกับเวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 26 เปรียบเทียบปัญหาด้านเวลาเกี่ยวกับเวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม ระหว่างนักศึกษา ที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี			31 - 40 ปี	สูงกว่า 40 ปี	
	$\bar{X}$	2.0140	2.4310	2.6875		
ระหว่าง 20 - 30 ปี	2.0140	-	**	**		
ระหว่าง 31 - 40 ปี	2.4310		-			
สูงกว่า 40 ปี	2.6875			-		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 26 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีปัญหาใกล้เคียงกัน

ตาราง 28 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยไต่ตา
ด้านเวลา ของนักศึกษาที่มีพื้นความรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ากับระดับอนุปริญญา
และสูงกว่า

ไต่ตาด้านเวลา	มัธยมศึกษาตอนปลาย และต่ำกว่า		อนุปริญญาและสูงกว่า		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์	2.23	1.60	1.92	1.34	2.53
2. ต้องลงงานประจำเพื่อมารับการ สอนเสริม	1.70	1.22	1.44	0.91	3.43
3. เสียเวลากับการเดินทางมาก	2.75	1.23	1.83	1.06	36.71**
4. เวลาสอนเสริมมากเกินไป	1.68	0.84	1.77	0.91	0.62
5. เวลาสอนเสริมน้อยเกินไป	4.10	1.26	3.08	1.42	30.18**
6. เวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม	2.51	1.41	2.11	1.27	5.03*
7. การเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับเวลา ที่เสียไป	2.85	1.53	2.04	1.18	21.18**
8. ต้องใช้เวลากับการทำงานประจำ	2.29	1.30	2.25	1.30	0.05
ค่าเฉลี่ย	2.51	0.84	2.05	0.73	19.18**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 28 แสดงว่านักศึกษาที่มีความรู้เต็มระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า มีปัญหาด้านเวลาระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เต็มระดับอนุปริญาและสูงกว่า มีปัญหาในระดับน้อย ทั้งนี้นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เต็มระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า มีปัญหาระดับมากเกี่ยวกับเวลาสอนเสริมน้อยเกินไป ส่วนปัญหาในการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป เสียเวลากับการเดินทางมาก และเวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม เป็นปัญหาระดับปานกลาง ปัญหาอื่น ๆ เป็นปัญหาระดับน้อยได้แก่ ต้องให้เวลากับการทำงานประจำ ต้องทำงานในวันเสาร์ และวันอาทิตย์ ต้องลงงานประจำเพื่อมารับการสอนเสริม และเวลาสอนเสริมมากเกินไป นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เต็มระดับอนุปริญาและสูงกว่า มีปัญหาระดับปานกลางเกี่ยวกับเวลาสอนเสริมน้อยเกินไป ส่วนปัญหาเกี่ยวกับต้องให้เวลาทำงานประจำ เวลาที่จัดสอนเสริมน้อยเกินไป การเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป ต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เสียเวลากับการเดินทางมาก และเวลาสอนเสริมมากเกินไป เป็นปัญหาในระดับน้อย ปัญหาในระดับน้อยที่สุดคือ ปัญหาเกี่ยวกับต้องลงงานประจำเพื่อมารับการสอนเสริม

ตาราง 29 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหา
ด้านเวลา ของนักศึกษาที่มั่งงานทำและไม่มั่งงานทำ

ปัญหาด้านเวลา	มั่งงานทำ		ไม่มั่งงานทำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์	2.17	1.48	1.65	1.25	2.66 ^{**}
2. ต้องลงงานประจำเพื่อมารับการสอนเสริม	1.63	1.09	1.29	0.80	2.68 ^{**}
3. เสียเวลากับการเดินทางมาก	2.04	1.20	2.33	1.16	-1.79
4. เวลาสอนเสริมมากเกินไป	1.70	0.90	1.83	0.84	-1.03
5. เวลาสอนเสริมน้อยเกินไป	3.33	1.42	3.59	1.51	-1.29
6. เวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม	2.20	1.35	2.35	1.28	-0.83
7. การเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป	2.22	1.31	2.48	1.45	-1.40
8. ต้องให้เวลากับการทำงานประจำ	2.39	1.32	1.96	1.21	2.40 [*]
ค่าเฉลี่ย	2.21	0.82	2.19	0.76	0.22

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 29 แสดงว่านักศึกษาที่มีงานทำและไม่มีงานทำมีปัญหาด้านเวลาระดับน้อย ทั้งนี้นักศึกษาที่มีงานทำมีปัญหาระดับปานกลางเกี่ยวกับ เวลาสอนเสริมมากเกินไป ส่วนปัญหาอื่น ๆ เป็นปัญหาระดับน้อยได้แก่ ต้องให้เวลากับการทำงานประจำ การเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับ เวลาที่เสียไป เวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม ต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ เสียเวลา กับการเดินทางมาก เวลาสอนเสริมมากเกินไป และต้องทำงานประจำเพื่อมารับการสอนเสริม นักศึกษาที่ไม่มีงานทำ มีปัญหาระดับมากเกี่ยวกับ เวลาสอนเสริมมากเกินไป ไม่มีปัญหาใดในระดับ ปานกลาง ส่วนปัญหาระดับน้อยได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวกับการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับ เวลาที่ เสียไป เวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม เสียเวลากับการเดินทางมาก ต้องให้เวลา กับ การทำงานประจำ เวลาสอนเสริมมากเกินไป และต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ส่วนปัญหา เกี่ยวกับต้องทำงานประจำเพื่อมารับการสอนเสริมเป็นปัญหาระดับน้อยที่สุด

1.3 ปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์รายละเอียด ตามตัวแปรของนักศึกษา คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสภาพการทำงาน ดังปรากฏในตาราง 30 – 52 ดังต่อไปนี้

ตาราง 30 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้าน
ภารกิจทางครอบครัว ของนักศึกษาชายและหญิง

ปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัว	ชาย		หญิง		t
	χ	S.D.	χ	S.D.	
1. คู่สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม	1.22	0.56	1.19	0.57	0.38
2. ญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม	1.38	0.65	1.42	0.72	-0.43
3. มีภาระในครอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียน	3.05	1.76	1.92	1.23	5.62**
4. ต้องอยู่ดูแลคู่สมรสและบุตร	1.51	0.99	1.37	0.93	1.15
5. ต้องอยู่ดูแลญาติพี่น้อง	1.64	1.03	1.56	0.95	0.44
6. ไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน	2.69	1.54	1.88	1.34	4.48**
7. มีความเป็นห่วงบ้าน	2.77	1.60	1.96	1.35	4.29**
8. การเข้ารับการสอนเสริมทำให้คู่สมรสและ บุตรขาดความอบอุ่น	1.51	1.05	1.25	0.59	2.30*
9. การเข้ารับการสอนเสริมทำให้คู่สมรสและ บุตรขาดความปลื้มปทัย	1.56	1.08	1.27	0.70	2.44*
ค่าเฉลี่ย	1.92	0.86	1.54	0.74	3.77**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 30 แสดงว่านักศึกษาชายและหญิงมีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวในระดับน้อย ทั้งนี้นักศึกษาชายมีปัญหาปานกลางเกี่ยวกับมีภาระในครอบครัวเป็นอุปสรรคต่อการเรียน มีความเป็นห่วงบ้านและไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน ส่วนปัญหาในด้านการอยู่ดูแลญาติพี่น้อง การเข้ารับการสอนเสริม ทำให้คู่สมรสและบุตรขาดความใกล้ชิด ต้องอยู่ดูแลคู่สมรสและบุตร และการเข้ารับการสอนเสริม ทำให้คู่สมรสและบุตรขาดความอบอุ่นเป็นปัญหาระดับน้อย ปัญหาระดับน้อยที่สุดคือ ปัญหาเกี่ยวกับญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริมและคู่สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม นักศึกษาหญิงมีปัญหาในระดับน้อยเกี่ยวกับมีความเป็นห่วงบ้าน มีภาระในครอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียน ไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน และต้องอยู่ดูแลญาติพี่น้อง ส่วนปัญหาอื่น ๆ อยู่ในระดับน้อยที่สุดได้แก่ ปัญหาที่เกี่ยวกับญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม ต้องอยู่ดูแลคู่สมรสและบุตร การเข้ารับการสอนเสริม ทำให้คู่สมรสและบุตรขาดความใกล้ชิด การเข้ารับการสอนเสริมทำให้คู่สมรสและบุตรขาดความอบอุ่น และคู่สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม

ตาราง 31 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหา
ด้านภารกิจทางครอบครัว ของนักศึกษาแม่ข่ายตามกลุ่มอายุ

ปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัว	กลุ่มอายุ						t
	ระหว่าง 20-30 ปี		ระหว่าง 31-40 ปี		สูงกว่า 40 ปี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. คู่สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับ การส่งเสริม	1.08	0.40	1.29	0.62	1.46	0.77	9.39**
2. ญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้า รับการส่งเสริม	1.31	0.53	1.45	0.73	1.63	0.96	4.08*
3. มีภาระในครอบครัวเป็น อุปสรรคในการเรียน	2.20	1.44	2.57	1.67	2.98	1.93	4.59**
4. ห้องอยู่คู่สมรสและบุตร	1.15	0.57	1.72	1.14	1.94	1.31	17.71**
5. ห้องอยู่คู่ญาติพี่น้อง	1.54	0.84	1.62	0.96	1.79	1.36	1.20
6. ไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน	2.06	1.29	2.29	1.54	2.77	1.85	4.18*
7. มีความเป็นห่วงบ้าน	2.10	1.34	2.47	1.56	2.88	1.83	5.13**
8. การเข้ารับการส่งเสริมทำ ให้คู่สมรสและบุตรขาด ความอบอุ่น	1.15	0.52	1.81	1.26	1.50	0.74	15.24**
9. การเข้ารับการส่งเสริม ทำให้คู่สมรสและบุตรขาด ความปลอดภัย	1.17	0.63	1.86	1.32	1.50	0.71	13.78**
ค่าเฉลี่ย	1.53	0.59	1.90	0.93	2.05	1.07	9.71**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 31 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี มี**ปัญหา**ด้านการกิจทางครอบครัวในระดับน้อย ทั้งนี้นักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มี**ปัญหา**ระดับน้อยเกี่ยวกับมีการละเลยครอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียน มีความเป็นห่วงบ้าน ไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน และต้องอยู่ดูแลผู้สมรสและบุตร ส่วนปัญหาคือ เป็น**ปัญหา**ระดับน้อยที่สุดคือ ปัญหาเกี่ยวกับญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม การเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความปลอดภัย ต้องอยู่ดูแลผู้สมรสและบุตร การเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความอบอุ่น และผู้สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม

นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มี**ปัญหา**ระดับปานกลางเกี่ยวกับมีการละเลยครอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียน ส่วน**ปัญหา**ในด้านมีความเป็นห่วงบ้าน ไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน การเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความปลอดภัย การเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความอบอุ่น ต้องอยู่ดูแลผู้สมรสและบุตร และต้องอยู่ดูแลญาติพี่น้อง เป็น**ปัญหา**ระดับน้อย ปัญหาเกี่ยวกับญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม และผู้สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริมเป็น**ปัญหา**ระดับน้อยที่สุด

นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มี**ปัญหา**ระดับปานกลางเกี่ยวกับมีการละเลยครอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียน มีความเป็นห่วงบ้านและไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน ส่วน**ปัญหา**ในด้านต้องอยู่ดูแลผู้สมรสและบุตร ต้องอยู่ดูแลญาติพี่น้อง และญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม เป็น**ปัญหา**ระดับน้อย และ**ปัญหา**ระดับน้อยที่สุดคือ ปัญหาเกี่ยวกับการเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความอบอุ่น การเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความปลอดภัย และผู้สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม

ในการวิเคราะห์**ปัญหา**ด้านการกิจทางครอบครัวของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี เมื่อพบความแตกต่างกันจึงวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ และใช้ t - Statistic เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ดังปรากฏในตาราง 32 - 49 ต่อไปนี้

ตาราง 32 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	12.1265	6.0633	9.7090**
ภายในกลุ่ม	246	153.0021	0.6245	
รวม	248	165.1286		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 32 แสดงว่าโดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 33 เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวระหว่างนักศึกษามีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี			31 - 40 ปี	สูงกว่า 40 ปี	
	$\bar{X}$	1.5305	1.8985	2.0486		
ระหว่าง 20 - 30 ปี	1.5305	-	**	**		
ระหว่าง 31 - 40 ปี	1.8985		-			
สูงกว่า 40 ปี	2.0486			-		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 33 พบว่านักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี ไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่านักศึกษาดังสองกลุ่มมีปัญหาใกล้เคียงกัน

ตาราง 34 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับ
กลุ่มรสนิยมสมมุติให้เข้ารับการสอนเสริม ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	5.5923	2.7961	9.3946**
ภายในกลุ่ม	246	72.9198	0.2976	
รวม	248	78.5121		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 34 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัว
เกี่ยวกับกลุ่มรสนิยมสมมุติให้เข้ารับการสอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 35 เปรียบเทียบปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับกลุ่มรสนิยมสมมุติให้เข้ารับ
การสอนเสริม ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	1.0845	1.2931	1.4583
ระหว่าง 20 - 30 ปี	1.0845	-	**	**
ระหว่าง 31 - 40 ปี	1.2931		-	
สูงกว่า 40 ปี	1.4583			-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 35 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ
ระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุสูงกว่า
40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี
กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษา
ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาใกล้เคียงกัน

ตาราง 36 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับญาติพี่น้องในลำไยสนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	3.7830	1.8915	4.0796**
ภายในกลุ่ม	246	114.0564	0.4636	
รวม	248	115.8394		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 36 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับญาติพี่น้องในลำไยสนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 37 เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับญาติพี่น้องในลำไยสนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายอยู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	1.3077	1.4483	1.6250
ระหว่าง 20 - 30 ปี	1.3077	-		*
ระหว่าง 31 - 40 ปี	1.4483		-	
สูงกว่า 40 ปี	1.6250			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 37 พบว่านักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษามีปัญหาใกล้เคียงกัน

ตาราง 38 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับ
มีการเฝ้ารอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียน ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	23.4358	11.7179	4.5922 **
ภายในกลุ่ม	246	627.7208	2.5517	
รวม	248	651.1566		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 38 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีปัญหาด้าน
ภารกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับมีการเฝ้ารอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 39 เปรียบเทียบปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับมีการเฝ้ารอบครัวเป็นอุปสรรค
ในการเรียนระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี			31 - 40 ปี	สูงกว่า 40 ปี
	$\bar{X}$	2.1958	2.5690	2.9792	
ระหว่าง 20 - 30 ปี	2.1958	-			**
ระหว่าง 31 - 40 ปี	2.5690		-		
สูงกว่า 40 ปี	2.9792			-	

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 39 พบว่านักศึกษาที่มีอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า
40 ปี มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง
20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี
กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษา
มีอายุใกล้เคียงกัน

ตาราง 40 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับ
ต้องอยู่ดูแลผู้สมรสและบุตร ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	28.8418	14.4209	17.7099**
ภายในกลุ่ม	246	200.3148	0.8143	
รวม	248	229.1566		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 40 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับต้องอยู่ดูแลผู้สมรสและบุตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 41 เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับการต้องอยู่ดูแลผู้สมรสและบุตร
ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	1.1469	1.7241	1.9375
ระหว่าง 20 - 30 ปี	1.1469	-	**	**
ระหว่าง 31 - 40 ปี	1.7241		-	
สูงกว่า 40 ปี	1.9375			-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 41 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษาสองกลุ่มมีปัญหาใกล้เคียงกัน

ตาราง 42 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับ
ไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	18.1303	9.0651	4.1845*
ภายในกลุ่ม	246	532.9300	2.1664	
รวม	248	511.0602		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 42 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 43 เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน ระหว่าง
นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	2.0629	2.2931	2.7708
ระหว่าง 20 - 30 ปี	2.0629	-		*
ระหว่าง 31 - 40 ปี	2.2931		-	
สูงกว่า 40 ปี	2.7708			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 43 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษาที่มีปัญหาใกล้เคียงกัน

ตาราง 44 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว เกี่ยวกับการมีความเป็นห่วงบ้าน ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	23.0229	11.5115	5.1272*
ภายในกลุ่ม	246	552.3104	2.2452	
รวม	248	575.3333		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 44 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว เกี่ยวกับการมีความเป็นห่วงบ้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 45 เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว เกี่ยวกับการมีความเป็นห่วงบ้าน ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	2.0979	2.4655	2.8750
ระหว่าง 20 - 30 ปี	2.0979	-		**
ระหว่าง 31 - 40 ปี	2.4655		-	
สูงกว่า 40 ปี	2.8750			-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 45 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ สูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษา มีปัญหาใกล้เคียงกัน

ตาราง 46 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับการเข้ารับการส่งเสริมทำให้กลุ่มรสนและบุตรขาดความอบอุ่น ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	19.1782	9.5891	15.2355**
ภายในกลุ่ม	246	154.8299	0.6294	
รวม	248	174.0080		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 46 แสดงว่านักศึกษามีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับการเข้ารับการส่งเสริมทำให้กลุ่มรสนและบุตรขาดความอบอุ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 47 เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับการเข้ารับการส่งเสริมทำให้กลุ่มรสนและบุตรขาดความอบอุ่น ระหว่างนักศึกษามีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	1.1464	1.8103	1.5000
ระหว่าง 20 - 30 ปี	1.1464	-	**	**
ระหว่าง 31 - 40 ปี	1.8103		-	**
สูงกว่า 40 ปี	1.5000			-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 47 พบว่านักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกกลุ่ม

ตาราง 48 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับการเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความมั่งคั่ง ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	20.1126	10.0563	13.7799**
ภายในกลุ่ม	246	179.5259	0.7298	
รวม	248	199.6386		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 48 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับการเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความมั่งคั่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 49 เปรียบเทียบปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวเกี่ยวกับการเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความมั่งคั่ง ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	1.1748	1.8621	1.5000
ระหว่าง 20 - 30 ปี	1.1748	--	**	**
ระหว่าง 31 - 40 ปี	1.8621		--	**
สูงกว่า 40 ปี	1.5000			--

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 49 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกกลุ่ม

ตาราง 50 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัว ของนักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและสมรส

ปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัว	โสด		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. คู่สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม	1.02	0.14	1.48	0.80	-5.72**
2. ญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม	1.29	0.15	1.58	0.87	-2.99**
3. มีการะในครอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียน	1.98	1.33	3.12	1.77	-5.46**
4. ต้องอยู่ดูแลคู่สมรสและบุตร	1.05	0.31	2.02	1.27	-7.48**
5. ต้องอยู่ดูแลญาติพี่น้อง	1.50	0.83	1.77	1.16	-1.98*
6. ไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน	1.95	1.31	2.71	1.63	-3.94**
7. มีความเป็นห่วงบ้าน	2.00	1.36	2.84	1.62	-4.25**
8. การเข้ารับการสอนเสริมทำให้คู่สมรสและบุตรขาดความอบอุ่น	1.07	0.32	1.83	1.13	-6.56**
9. การเข้ารับการสอนเสริมทำให้คู่สมรสและบุตรขาดความปลอดภัย	1.12	0.56	1.82	1.13	-5.72**
ค่าเฉลี่ย	1.44	0.52	2.13	0.99	-6.33**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 50 แสดงว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสดมีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวระดับน้อยที่สุด ส่วนนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีปัญหาในระดับน้อย ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีสถานภาพโสดมีปัญหาในระดับน้อยเกี่ยวกับมีความเป็นห่วงบ้าน มีการละเลยครอบครัวเป็นอุปสรรคต่อการเรียน และไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน ส่วนปัญหาอื่น ๆ เป็นปัญหาระดับน้อยที่สุดได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับต้องอยู่ดูแลญาติพี่น้องญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม การเข้ารับการสอนเสริมทำให้คู่สมรสและบุตรขาดความผ่อนคลาย การเข้ารับการสอนเสริมทำให้คู่สมรสและบุตรขาดความอบอุ่น ต้องอยู่ดูแลคู่สมรสและบุตร และคู่สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีปัญหาระดับปานกลางเกี่ยวกับมีการละเลยในครอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียน มีความเป็นห่วงบ้านและไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน ส่วนปัญหาเกี่ยวกับต้องอยู่ดูแลคู่สมรสและบุตร การเข้ารับการสอนเสริมทำให้คู่สมรสและบุตรขาดความอบอุ่น การเข้ารับการสอนเสริมทำให้คู่สมรสและบุตรขาดความผ่อนคลาย และญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม เป็นปัญหาระดับน้อยและปัญหาระดับน้อยที่สุดคือ คู่สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม

ตาราง 51 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหา
ด้านภารกิจทางครอบครัว ของนักศึกษาที่ได้รับความรู้ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ากับ
ระดับปริญญาและสูงกว่า

ปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัว	มัธยมศึกษาตอนปลาย และต่ำกว่า		ปริญญาและสูงกว่า		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. คู่สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับ การสอนเสริม	1.39	0.72	1.12	0.45	12.88**
2. ญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับ การสอนเสริม	1.58	0.48	1.32	0.59	7.66**
3. มีการะในครอบครัวเป็นอุปสรรคใน การเรียนรู้	3.55	1.71	1.91	1.27	71.94**
4. ต้องอยู่ดูแลคู่สมรสและบุตร	1.73	1.20	1.30	0.79	11.27**
5. ต้องอยู่ดูแลญาติพี่น้อง	1.85	1.13	1.49	0.89	7.43**
6. ไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน	2.94	1.50	1.92	1.38	27.51**
7. มีความเป็นห่วงบ้าน	3.03	1.57	2.01	1.39	26.84**
8. การเข้ารับการสอนเสริมทำให้คู่สมรส และบุตรขาดความอบอุ่น	1.78	1.20	1.18	0.49	30.96**
9. การเข้ารับการสอนเสริมทำให้คู่สมรส และบุตรขาดความปลอดภัย	1.81	1.21	1.20	0.61	27.95**
ค่าเฉลี่ย	2.18	0.96	1.50	0.64	45.02**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 51 แสดงว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า มีปัญหาในระดับน้อย ส่วนนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุบาลและสูงกว่ามีปัญหาในระดับน้อยที่สุด ทั้งนี้นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า มีปัญหาระดับมากเกี่ยวกับภาระ ในครอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียน ปัญหาเรื่องความเป็นห่วงบ้านและไม่มีใครอยู่ดูแลบ้านเป็นปัญหา ระดับปานกลาง ส่วนปัญหาเกี่ยวกับห้องอยู่ดูแลญาติพี่น้อง การเข้ารับการส่งเสริมทำให้กลุ่มสมรรถ และ บุทธชาความปลอดภัย การเข้ารับการส่งเสริมทำให้กลุ่มสมรรถและบุทธชาความอบอุ่น ต้องอยู่ดูแล กลุ่มสมรรถและบุตร และญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการส่งเสริมเป็นปัญหาระดับน้อย และน้อยที่สุด คือ ปัญหาเกี่ยวกับกลุ่มสมรรถไม่สนับสนุนให้เข้ารับการส่งเสริม นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุบาล และสูงกว่า มีปัญหาระดับน้อยเกี่ยวกับมีความเป็นห่วงบ้าน ไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน และมีภาระในครอบครัว เป็นอุปสรรคในการเรียน ปัญหาอื่น ๆ เป็นปัญหาระดับน้อยคือ ปัญหาเกี่ยวกับห้องอยู่ดูแลญาติพี่น้อง ญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการส่งเสริม ต้องอยู่ดูแลกลุ่มสมรรถและบุตร การเข้ารับการส่งเสริม ทำให้กลุ่มสมรรถและบุทธชาความอบอุ่น การเข้ารับการส่งเสริมทำให้กลุ่มสมรรถและบุทธชาความ ปลอดภัย และกลุ่มสมรรถไม่สนับสนุนให้เข้ารับการส่งเสริม

ตาราง 52 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยปัญหา
ด้านภารกิจทางครอบครัว ของนักศึกษาที่มีงานทำและไม่มีงานทำ

ปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัว	มีงานทำ		ไม่มีงานทำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ผู้สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับการส่งเสริม	1.20	0.53	1.22	0.65	-0.18
2. ผู้ที่พี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการส่งเสริม	1.39	0.69	1.44	0.68	-0.58
3. มีภาระในครอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียน	2.18	1.50	3.03	1.74	-3.90**
4. ต้องอยู่ดูแลผู้สมรสและบุตร	1.47	0.99	1.35	0.88	0.94
5. ต้องอยู่ดูแลผู้ที่ไม่ท้อง	1.57	0.98	1.69	0.99	-0.92
6. ไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน	2.06	1.44	2.71	1.51	-3.21**
7. มีความเหงาว่างเปล่า	2.12	1.46	2.85	1.55	-3.62**
8. การเข้ารับการส่งเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตร ขาดความอบอุ่น	1.40	0.89	1.29	0.69	1.04
9. การเข้ารับการส่งเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตร ขาดความปลอดภัย	1.40	0.92	1.39	0.85	0.13
ค่าเฉลี่ย	1.64	0.83	1.89	0.75	-2.24*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 52 แสดงว่านักศึกษาที่มีงานทำและไม่มีงานทำมีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวระดับน้อย ทั้งนี้นักศึกษาที่มีงานทำมีปัญหาในระดับน้อยเกี่ยวกับมีการระในครอบครัวเห็นอุปสรรคในการเรียน มีความเป็นห่วงบ้าน ไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน และต้องอยู่ดูแลญาติพี่น้อง ส่วนปัญหาอื่น ๆ เป็นปัญหาระดับน้อยที่สุดได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับต้องอยู่ดูแลผู้สมรสและบุตร การเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความอบอุ่น การเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความปลอดภัย ญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม และผู้สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม นักศึกษาที่ไม่มีงานทำมีปัญหาระดับปานกลางเกี่ยวกับมีการระในครอบครัวเห็นอุปสรรคในการเรียน มีความเป็นห่วงบ้าน และไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน ต้องอยู่ดูแลญาติพี่น้องเป็นปัญหาระดับน้อย และระดับน้อยที่สุดเกี่ยวกับญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม การเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความปลอดภัย ต้องอยู่ดูแลผู้สมรสและบุตร การเข้ารับการสอนเสริมทำให้ผู้สมรสและบุตรขาดความอบอุ่น และผู้สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับการสอนเสริม

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริม ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริมในท่านอาจารย์สอนเสริม การเรียนการสอน และสถานที่สอนเสริม ดังต่อไปนี้

2.1 ความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม ในตอนนี้เป็นการวิเคราะห์รายละเอียดตามหัวแบรของนักศึกษาคือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ทัศนคติ และสถานภาพการทำงาน ดังปรากฏในตาราง 53 - 69 ต่อไปนี้

ตาราง 53 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความถี่เห็น
ด้านอาจารย์สอนเสริม ของนักศึกษาชายและหญิง

ด้านอาจารย์สอนเสริม	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.82	0.81	3.82	0.83	-0.05
2. อาจารย์วางตัวเหมาะสม	3.75	0.88	4.04	0.62	-2.92**
3. อาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง	3.13	1.27	3.62	0.95	-3.40**
4. อาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เข้าเรียน	3.23	1.31	3.75	0.79	-3.73**
5. อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของ นักศึกษา	3.44	0.99	3.95	0.70	4.56**
6. อาจารย์ใช้ท่าทางประกอบให้เหมาะสม	3.31	0.89	3.72	0.76	-3.91**
7. อาจารย์มีการพูดออกเวลาที่สอน	2.55	0.93	2.53	0.99	0.14
8. อาจารย์มีอารมณ์ขัน	2.86	0.94	3.40	0.79	-4.40**
9. อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน	3.90	0.97	4.04	0.66	-1.32
10. อาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษา	3.37	1.46	4.03	0.69	-4.38**
ค่าเฉลี่ย	3.34	0.72	3.69	0.44	-4.58**

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 53 แสดงว่านักศึกษาชายมีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมระดับไม่แน่ใจ ส่วนนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาชายมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วย เกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์มีความตั้งใจในตนเองและอาจารย์วางตัวเหมาะสม ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับไม่แน่ใจ เรียงตามลำดับมากน้อย ได้แก่ อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา อาจารย์มีท่วงทูลสนใจในคำถามของนักศึกษา อาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้อย่างเหมาะสม อาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ อาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง อาจารย์มีอารมณ์ขัน และอาจารย์ก็พูดจาวะตลอดเวลาที่สอน นักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยตามลำดับมากน้อยเกี่ยวกับอาจารย์วางตัวเหมาะสม อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษา อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง อาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ อาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้อย่างเหมาะสม และอาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง ส่วนในด้านอาจารย์มีอารมณ์ขัน และอาจารย์ก็พูดจาวะตลอดเวลาที่สอนนักศึกษาหญิง มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ

ตาราง 54 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
ด้านอาจารย์สอนเสริม ของนักศึกษาแยกตามกลุ่มอายุ

ด้านอาจารย์สอนเสริม	กลุ่มอายุ						F
	ระหว่าง 20-30 ปี		ระหว่าง 31-40 ปี		สูงกว่า 40 ปี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.81	0.72	3.76	0.92	3.96	0.97	0.84
2. อาจารย์วางตัวเหมาะสม	3.89	0.68	3.93	0.88	3.96	0.85	0.18
3. อาจารย์มีความสนใจนักศึกษา อย่างทั่วถึง	3.25	1.13	3.57	1.01	3.67	1.23	3.26*
4. อาจารย์เข้าใจลักษณะของ นักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่	3.42	1.02	3.57	1.04	3.77	1.29	1.97
5. อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับ ระดับของนักศึกษา	3.63	0.84	3.76	0.92	3.98	0.91	2.94*
6. อาจารย์ใช้ท่าทางประกอบ ได้อย่างเหมาะสม	3.41	0.77	3.64	0.92	3.77	0.90	3.91*
7. อาจารย์ก้มดูตำราตลอดเวลา ที่สอน	2.54	0.92	2.53	1.03	2.53	1.03	0.01
8. อาจารย์มีอารมณ์ขัน	3.15	1.03	3.22	0.94	3.13	0.94	0.15
9. อาจารย์มีความกระตือรือร้น ในการสอน	3.95	0.70	3.84	1.00	4.25	0.86	3.57*
10. อาจารย์มีความสนใจในคำถาม คำถามของนักศึกษา	3.63	1.17	3.66	1.09	4.17	1.10	4.23*
ค่าเฉลี่ย	3.47	0.57	3.55	0.65	3.72	0.61	3.09*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 54 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมในระดับไม่แน่ใจ ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยมากน้อยตามลำดับเกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์วางตัวเหมาะสม อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา และอาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษา ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับไม่แน่ใจเรียงตามลำดับมากน้อยคือ อาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ อาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้อย่างเหมาะสม อาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง อาจารย์มีอารมณ์ขัน และอาจารย์ก้มดูตำราตลอดเวลาที่สอน

นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยตามลำดับมากน้อยเกี่ยวกับอาจารย์วางตัวเหมาะสม อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา อาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษา อาจารย์ใช้ท่าทางประกอบอย่างเหมาะสม อาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง และอาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ส่วนในด้านอาจารย์มีอารมณ์ขัน และอาจารย์ก้มดูตำราตลอดเวลาที่สอน เป็นความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ

นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยมากน้อยตามลำดับเกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษา อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา อาจารย์วางตัวเหมาะสม อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง อาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ อาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้อย่างเหมาะสม และอาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง ส่วนในด้านอาจารย์มีอารมณ์ขัน และอาจารย์ก้มดูตำราตลอดเวลาที่สอน นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี เมื่อพบความแตกต่างกันจึงวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ χ^2 - Statistic เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ดังปรากฏในตาราง 55 - 66 ต่อไปนี้

ตาราง 55 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม
ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.2261	1.1131	3.0950 *
ภายในกลุ่ม	246	88.5999	0.3602	
รวม	248	90.8260		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 55 แสดงว่าโดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีความคิดเห็นด้าน
อาจารย์สอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 56 เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน
เป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	3.4685	3.5483	3.7167
ระหว่าง 20 - 30 ปี	3.4685	-		*
ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.5483		-	
สูงกว่า 40 ปี	3.7167			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 56 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ
สูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และ
นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน

ตาราง 57 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับอาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	8.2043	4.1021	3.2570*
ภายในกลุ่ม	246	309.8279	1.2595	
รวม	248	318.0321		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 57 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับอาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 58 เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับอาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	χ	3.2517	3.5690	3.6667
ระหว่าง 20 - 30 ปี	3.2517	-		*
ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.5690		-	
สูงกว่า 40 ปี	3.6667			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 58 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน

ตาราง 59 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม
เกี่ยวกับอาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	4.4732	2.2366	2.9430 *
ภายในกลุ่ม	246	186.9565	0.7600	
รวม	248	191.4297		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 59 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับอาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 60 เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับอาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	3.6294	3.7586	3.9792
ระหว่าง 20 - 30 ปี	3.6294	-		*
ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.7586		-	
สูงกว่า 40 ปี	3.9792			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 60 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน

ตาราง 61 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม
เกี่ยวกับอาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้อย่างเหมาะสม ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	5.4268	2.7134	3.9142 *
ภายในกลุ่ม	246	170.5331	0.6932	
รวม	248	175.9598		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 61 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม
เกี่ยวกับอาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้อย่างเหมาะสมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 62. เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับอาจารย์ใช้ท่าทางประกอบ
ได้อย่างเหมาะสม ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	3.4126	3.6379	3.7708
ระหว่าง 20 - 30 ปี	3.4126	-		*
ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.6379		-	
สูงกว่า 40 ปี	3.7708			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 62 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ
สูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง
20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี
กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษา
มีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน

ตาราง 63 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม
เกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	4.6750	2.3375	3.5658*
ภายในกลุ่ม	246	161.2608	0.6555	
รวม	248	165.9357		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 63 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม
เกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 64 เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้น
ในการสอน ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	3.9510	3.8448	4.2500
ระหว่าง 20 - 30 ปี	3.9510	-		*
ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.8448		-	*
สูงกว่า 40 ปี	4.2500			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 64 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ
สูงกว่า 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า
40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง
20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน

ตาราง 65 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม
เกี่ยวกับอาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษา ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	10.9054	5.4527	4.2297*
ภายในกลุ่ม	246	317.1268	1.2891	
รวม	248	328.0321		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 65 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม
เกี่ยวกับอาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 66 เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมเกี่ยวกับอาจารย์มีความสนใจในคำถาม
ของนักศึกษา ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	3.6294	3.6552	4.1667
ระหว่าง 20 - 30 ปี	3.6294	--		*
ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.6552		--	*
สูงกว่า 40 ปี	4.1667			--

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 66 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ
สูงกว่า 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า
40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง
20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน

ตาราง 67 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
ด้านอาจารย์สอนเสริมของนักศึกษาที่มีสภาพภาพโสดและสมรส

ด้านอาจารย์สอนเสริม	โสด		สมรส		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.86	0.74	3.78	0.93	0.74
2. อาจารย์วางตัวเหมาะสม	3.99	0.67	3.79	0.87	1.99*
3. อาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง	3.43	1.02	3.36	1.29	0.45
4. อาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่	3.57	0.91	3.44	1.31	0.85
5. อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา	3.76	0.76	3.68	1.04	0.69
6. อาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้อย่างเหมาะสม	3.48	0.97	3.61	0.91	1.25
7. อาจารย์ก็มดูตำราตลอดเวลาที่สอน	2.53	0.89	2.54	1.07	-0.02
8. อาจารย์มีอารมณ์ขัน	3.27	1.02	3.00	0.93	2.15*
9. อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน	4.00	0.72	3.96	0.95	0.36
10. อาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษา	3.81	0.97	3.64	1.37	1.07
ค่าเฉลี่ย	3.57	0.53	3.48	0.71	1.10

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 67 แสดงว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสดมีความคิดเห็นต่ออาจารย์สอนเสริมระดับเห็นด้วย ส่วนนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีสถานภาพโสดมีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยตามลำดับมากขึ้นเกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์วางตัวเหมาะสม อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง อาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษา อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา และอาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับไม่แน่ใจเกี่ยวกับอาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้อย่างเหมาะสม อาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง อาจารย์มีอารมณ์ขัน และอาจารย์ก็มุกตลกตลอดเวลาที่สอน นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยตามลำดับมากขึ้นเกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์วางตัวเหมาะสม อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา อาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษา และอาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้อย่างเหมาะสม ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับไม่แน่ใจเกี่ยวกับอาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ อาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง อาจารย์มีอารมณ์ขัน และอาจารย์ก็มุกตลกตลอดเวลาที่สอน

ตาราง 68 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย

ความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม ของนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ากับระดับอนุปริญญาและสูงกว่า

ด้านอาจารย์สอนเสริม	มัธยมศึกษาตอนปลาย และต่ำกว่า		อนุปริญญาและสูงกว่า		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.73	0.80	3.88	0.83	1.83
2. อาจารย์วางตัวเหมาะสม	3.61	0.92	4.05	0.63	19.51 **
3. อาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง	2.90	1.37	3.65	0.91	25.85 **
4. อาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่	2.89	1.32	3.82	0.80	47.92 **
5. อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา	3.19	1.02	3.98	0.67	53.91 **
6. อาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้อย่างเหมาะสม	3.28	0.93	3.66	0.77	11.63 **
7. อาจารย์คุมดูท่าทีตลอดเวลาที่สอน	2.48	0.81	2.56	1.03	0.28
8. อาจารย์มีอารมณ์ขัน	2.66	0.90	3.40	0.94	34.54 **
9. อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน	3.93	0.88	4.01	0.79	0.61
10. อาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษา	3.03	1.55	4.08	0.68	55.38 **
ค่าเฉลี่ย	3.17	0.73	3.71	0.44	52.04 **

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการาง 68 แสดงว่านักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า มีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมในระดับไม่แน่ใจ ส่วนนักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับอนุบาล และสูงกว่ามีความคิดเห็นระดับเห็นด้วย ทั้งนี้นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และต่ำกว่ามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง และอาจารย์วางตัวเหมาะสม ส่วนในก้านอาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้ อย่างเหมาะสม อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา อาจารย์มีความสนใจในคำถาม ของนักศึกษา อาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง อาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ และอาจารย์มีอารมณ์ขันอยู่ในระดับไม่แน่ใจ และในระดับไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์กับคู่ตำรา ตลอดเวลาการสอน นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับอนุบาลและสูงกว่ามีความคิดเห็นระดับเห็นด้วย ตามลำดับมากขึ้นเกี่ยวกับอาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษา อาจารย์วางตัวเหมาะสม อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง อาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ อาจารย์ใช้ ท่าทางประกอบได้อย่างเหมาะสม และอาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง ส่วนระดับไม่แน่ใจ เกี่ยวกับอาจารย์มีอารมณ์ขัน และอาจารย์กับคู่ตำราตลอดเวลาที่สอน

ตาราง 69 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความถี่เห็น
 ด้านอาจารย์สอนเสริม ของนักศึกษาที่มีงานทำและไม่มีงานทำ

ด้านอาจารย์สอนเสริม	มีงานทำ		ไม่มีงานทำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง	3.84	0.82	3.79	0.83	0.51
2. อาจารย์วางตัวเหมาะสม	3.98	0.72	3.76	0.84	2.08 *
3. อาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง	3.62	1.02	2.91	1.23	4.41 **
4. อาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่	3.69	0.92	3.13	1.32	3.32 **
5. อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของ นักศึกษา	3.90	0.76	3.33	1.00	4.35 **
6. อาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้อย่างเหมาะสม	3.66	0.80	3.25	0.87	3.53 **
7. อาจารย์คุมตำราตลอดเวลาที่สอน	2.60	1.00	2.37	0.85	1.74
8. อาจารย์มีอารมณ์ขัน	3.26	0.93	2.93	1.08	2.45 **
9. อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน	4.02	0.84	3.91	0.76	0.98
10. อาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษา	4.00	0.87	3.13	1.46	4.80 **
ค่าเฉลี่ย	3.66	0.51	3.25	0.70	4.50 **

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 69 แสดงว่านักศึกษาที่มั่งงานทำมีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมระดับ เห็นด้วย ส่วนนักศึกษาที่ไม่มั่งงานทำมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ ทั้งนี้ นักศึกษาที่มั่งงานทำมีความคิดเห็น ระดับเห็นด้วยมากน้อยตามลำดับเกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์มีความสนใจ ในคำถามของนักศึกษา อาจารย์วางตัวเหมาะสม อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง อาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ อาจารย์ใช้ท่าทาง ประกอบได้อย่างเหมาะสม และอาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง ส่วนในด้านอาจารย์มีอารมณ์ขัน และอาจารย์ก็มุดำรงตลอดเวลาที่สอน นักศึกษามีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ นักศึกษาที่ไม่มั่งงานทำ มีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์มีความเชื่อมั่น ในตนเอง และอาจารย์วางตัวเหมาะสม ส่วนในด้านอาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของ นักศึกษา อาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้อย่างเหมาะสม อาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็น ผู้ใหญ่ อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์มีอารมณ์ขัน และอาจารย์มีความสนใจ นักศึกษาอย่างทั่วถึงเป็นความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ และระดับไม่เห็นด้วยคือ อาจารย์ก็มุดำรง ตลอดเวลาการสอน

2.2 ความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน ในตอนนี้เป็นกรวิเคราะห์รายละเอียด ความพึงพอใจของนักศึกษา คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิมและสถานภาพการทำงาน ดังปรากฏในตาราง 70 - 84 ต่อไปนี้

ตาราง 70 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
ด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษชายและนักศึกษาหญิง

ด้านการเรียนการสอน	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. อาจารย์บอกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา	3.53	1.11	3.96	0.84	-3.39**
2. อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอน ที่เหมาะสม	2.93	1.23	3.64	0.83	-5.24**
3. อาจารย์เสนอเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ง่าย ต่อการเรียน	3.52	1.08	3.75	0.86	-1.82
4. อาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย	4.24	0.82	3.87	0.92	3.58**
5. อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป	3.58	1.12	3.09	1.16	3.30**
6. อาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้ อย่างเหมาะสม	2.86	1.17	3.51	0.81	-4.99
7. อาจารย์อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนเข้าใจง่าย	3.44	0.89	3.61	0.80	-1.60
8. อาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน	3.89	1.16	2.95	1.17	6.34**
9. อาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับ เนื้อหาวิชา	2.50	1.13	3.11	0.99	-4.61**
10. อาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมใน การเรียนการสอน	2.88	1.37	2.39	0.97	3.18**
ค่าเฉลี่ย	3.34	0.39	3.39	0.39	-0.98

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 70 แสดงว่านักศึกษาชายและหญิงมีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนในระดับไม่แน่ใจ ทั้งนี้นักศึกษาชายมีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยมากน้อยตามลำดับเกี่ยวกับอาจารย์สอนเสริม **โดยวิธีบรรยาย** อาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป อาจารย์ออกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา และอาจารย์เสนอเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ยากต่อการเรียน ส่วนในด้านอาจารย์อธิบายเนื้อหาชัดเจนเข้าใจง่าย อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม อาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และอาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ และในระดับไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา นักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยมากน้อยตามลำดับเกี่ยวกับอาจารย์ออกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา อาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย อาจารย์เสนอเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ยากต่อการเรียน อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม อาจารย์อธิบายเนื้อหาให้ชัดเจนเข้าใจง่าย และอาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ส่วนในด้านอาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป และอาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอนอยู่ในระดับไม่แน่ใจ และในระดับไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

ตาราง 71 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
ด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาแยกตามกลุ่มอายุ

ด้านการเรียนการสอน	กลุ่มอายุ						F
	ระหว่าง 20-30 ปี		ระหว่าง 31-40 ปี		สูงกว่า 40 ปี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. อาจารย์บอกจุดประสงค์ในการสอน แต่ละเนื้อหา	3.77	0.94	3.62	1.02	3.97	1.08	1.74
2. อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียน การสอนที่เหมาะสม	3.28	1.04	3.38	1.12	3.38	1.20	0.25
3. อาจารย์เสนอเนื้อหาที่ต่อเนื่องเป็น ลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน	3.48	0.99	3.84	0.81	3.94	0.98	5.63**
4. อาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย	3.91	0.87	4.19	0.85	4.31	0.97	4.64**
5. อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป	3.25	1.12	3.34	1.19	3.44	1.27	0.49
6. อาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละ เนื้อหาได้อย่างเหมาะสม	3.10	1.04	3.28	0.91	3.50	1.11	2.86*
7. อาจารย์อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน เข้าใจง่าย	3.41	0.76	3.59	0.90	3.88	0.91	5.93**
8. อาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน	3.27	1.20	3.45	1.27	3.60	1.35	1.45
9. อาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้ เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	2.87	1.01	2.74	1.24	2.83	1.17	0.30
10. อาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษา มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	2.62	1.09	2.76	1.39	2.40	1.18	1.24
ค่าเฉลี่ย	3.29	0.38	3.42	0.37	3.53	0.40	7.27**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากราย 71 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี และระหว่าง 31 - 40 ปี มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย ทั้งนี้นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย และอาจารย์บอกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา ส่วนในด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับไม่แน่ใจได้แก่ อาจารย์เสนอเนื้อหาที่ต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน อาจารย์อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนเข้าใจง่าย อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม อาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป อาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม อาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และอาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย อาจารย์เสนอเนื้อหาที่ต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน อาจารย์บอกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา และอาจารย์อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนเข้าใจง่าย ส่วนในด้านอื่น ๆ นักศึกษามีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจเกี่ยวกับอาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป อาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม อาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และอาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย อาจารย์บอกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา อาจารย์เสนอเนื้อหาที่ต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน อาจารย์อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนเข้าใจง่าย และอาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน ส่วนในด้านอาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และอาจารย์ใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา สำหรับในด้านอาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา นักศึกษามีความคิดเห็นระดับไม่เห็นด้วย

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี เมื่อพบความแตกต่างก็จึงวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ α - Statistic เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ดังปรากฏในตาราง 72 - 81 ต่อไปนี้

ตาราง 72 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน
ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	2.1185	1.0593	7.2727**
ภายในกลุ่ม	246	35.6834	0.1456	
รวม	248	37.8019		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 72 แสดงว่าโดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 73 เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	χ	3.2937	3.4190	3.5250
ระหว่าง 20 - 30 ปี	3.2937	-	**	**
ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.4190		-	
สูงกว่า 40 ปี	3.5250			-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 73 พบว่านักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน

ตาราง 74 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความถี่เห็นด้านการเรียนการสอน
เกี่ยวกับอาจารย์เสนอเนื้อหาที่ต่อเนื่องกับเนื้อหาทำให้ง่ายต่อการเรียน ของนักศึกษาที่มีกลุ่ม
อายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	10.1749	5.0875	5.6344 **
ภายในกลุ่ม	246	222.1222	0.9029	
รวม	248	232.2972		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 74 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีความถี่เห็นด้านการเรียนการสอน
เกี่ยวกับอาจารย์เสนอเนื้อหาที่ต่อเนื่องกับเนื้อหาทำให้ง่ายต่อการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 75 เปรียบเทียบความถี่เห็นด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาจารย์เสนอเนื้อหาที่ต่อเนื่องกัน
เป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี		
	$\bar{X}$	3.4825	3.8448 3.9375
ระหว่าง 20 - 30 ปี	3.4825	-	** **
ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.8448		-
สูงกว่า 40 ปี	3.9375		-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 75 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ
ระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า
40 ปี แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง
31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แยกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
แสดงว่านักศึกษามีความถี่เห็นใกล้เคียงกัน

ตาราง 76 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน
เกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วีซีดีบรรยาย ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	7.2768	3.6384	4.6365**
ภายในกลุ่ม	246	193.0445	0.7847	
รวม	248	200.3213		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 76 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน
เกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วีซีดีบรรยายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 77 เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วีซีดีบรรยาย
ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	3.9091	4.1897	4.3125
ระหว่าง 20 - 30 ปี	3.9091	-	**	**
ระหว่าง 31 - 40 ปี	4.1897		-	
สูงกว่า 40 ปี	4.3125			-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 77 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ
ระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า
40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี
กับกลุ่มนักศึกษาที่มีอายุสูงกว่า 40 ปี พบว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า
นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน

ตาราง 78 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน
เกี่ยวกับอาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	6.0360	3.0180	2.8636*
ภายในกลุ่ม	246	258.2059	1.0539	
รวม	248	264.2419		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 78 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการเรียน
การสอนเกี่ยวกับอาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 79 เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาจารย์แบ่งเวลาสำหรับ
แต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี			31 - 40 ปี	สูงกว่า 40 ปี
	$\bar{X}$	3.0986	3.2759	3.5000	
ระหว่าง 20 - 30 ปี	3.0986	-		*	
ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.2759		-		
สูงกว่า 40 ปี	3.5000			-	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 79 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ
สูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษา
ที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มี
กลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็น
แตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน

ตาราง 80 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน
เกี่ยวกับอาจารย์อธินายเนือหาได้ชัดเจนเข้าใจง่าย ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	8.0931	4.0465	5.9325**
ภายในกลุ่ม	246	167.7945	0.6821	
รวม	248	175.8876		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 80 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน
เกี่ยวกับอาจารย์อธินายเนือหาได้ชัดเจนเข้าใจง่ายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 81 เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนเกี่ยวกับอาจารย์อธินายเนือหา
ได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	3.4056	3.5862	3.8750
ระหว่าง 20 - 30 ปี	3.4056	-		**
ระหว่าง 31 - 40	3.5862		-	
สูงกว่า 40 ปี	3.8750			-

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 81 พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ
สูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง
20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี
กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า
นักศึกษามีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน

ตาราง 82 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความถี่เห็น
ด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและสมรส

ด้านการเรียนการสอน	โสด		สมรส		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. อาจารย์ยกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา	3.86	0.79	3.65	1.23	1.53
2. อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม	3.39	0.93	3.21	1.22	1.24
3. อาจารย์เสนอเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ ง่ายต่อการเรียน	3.61	0.89	3.73	1.06	-0.93
4. อาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย	3.88	0.90	4.31	0.83	-3.82 ^{**}
5. อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป	3.19	1.12	3.48	1.21	-1.95 [*]
6. อาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหา ได้อย่างเหมาะสม	3.21	1.00	3.23	1.09	-0.18
7. อาจารย์อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนเข้าใจง่าย	3.49	0.78	3.61	0.94	-1.00
8. อาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน	3.17	1.17	3.69	1.31	-3.27 ^{**}
9. อาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับ เนื้อหาวิชา	2.93	0.99	2.69	1.22	1.56
10. อาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วม ในการเรียนการสอน	2.53	1.07	2.71	1.35	-1.20
ค่าเฉลี่ย	3.32	0.35	3.42	0.44	-2.05 [*]

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 82 แสดงว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโลกและธรรมที่มีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนในระดับไม่แน่ใจ ทั้งนี้นักศึกษาที่มีสถานภาพโลกมีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย อาจารย์ออกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา และอาจารย์เสนอเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน ส่วนความคิดเห็นด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับไม่แน่ใจเกี่ยวกับอาจารย์อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนเข้าใจง่าย อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม อาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป อาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน อาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และอาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

นักศึกษาที่มีสถานภาพธรรมที่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย อาจารย์เสนอเนื้อหาเป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน อาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน อาจารย์ออกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา และอาจารย์อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนเข้าใจง่าย ส่วนความคิดเห็นด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับไม่แน่ใจเกี่ยวกับอาจารย์บรรยายเร็วเกินไป อาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม อาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และอาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

ตาราง 83 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความถี่เห็น
ด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาที่มีพื้นฐานรู้เื่องระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ากับระดับ
อุดมศึกษาและสูงกว่า

ด้านการเรียนการสอน	มัธยมศึกษาตอนปลาย และต่ำกว่า		อุดมศึกษาและสูงกว่า		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. อาจารย์บอกจุดประสงค์ในการสอน แต่ละเนื้อหา	3.33	1.16	3.99	0.82	26.87**
2. อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียน การสอนที่เหมาะสม	2.65	1.21	3.64	0.85	55.31**
3. อาจารย์เสนอเนื้อหาต่อเรื่องเป็นลำดับ ทำให้ง่ายต่อการเรียน	3.25	1.09	3.85	0.84	22.38**
4. อาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย	4.33	0.79	3.92	0.92	12.42**
5. อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป	3.86	1.05	3.05	1.12	29.79**
6. อาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหา ได้อย่างเหมาะสม	2.71	1.25	3.46	0.81	31.68**
7. อาจารย์อธิบายเนื้อหาให้ชัดเจน เข้าใจง่าย	3.35	0.93	3.63	0.79	6.00**
8. อาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน	4.13	1.10	3.01	1.15	53.20**
9. อาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสม กับเนื้อหาวิชา	2.33	1.05	3.08	1.04	28.34**
10. อาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามี ส่วนร่วมในการเรียน	3.15	1.36	2.35	0.99	27.34**
ค่าเฉลี่ย	3.31	0.41	3.40	0.38	2.59

** หมายถึง ทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 83 แสดงว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า กับนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญาและสูงกว่ามีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนในระดับไม่แน่ใจ ทั้งนี้นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย อาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน และอาจารย์บรรยายเร็วเกินไป ส่วนในด้านอาจารย์อธิบายเนื้อหาชัดเจนเข้าใจง่าย อาจารย์ออกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา อาจารย์เสนอเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน อาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน อาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม และอาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมในระดับไม่แน่ใจ และระดับไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญาและสูงกว่ามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์ออกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา อาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย อาจารย์เสนอเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม และอาจารย์อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนเข้าใจง่าย ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม อาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป และอาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน นักศึกษามีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ และระดับไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

ตาราง 34 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
ด้านการเรียนการสอน ของนักศึกษาที่มีงานทำและไม่มีงานทำ

ด้านการเรียนการสอน	มีงานทำ		ไม่มีงานทำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. อาจารย์ออกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา	3.89	0.91	3.52	1.12	2.49**
2. อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอน ที่เหมาะสม	3.48	1.02	2.95	1.14	3.68**
3. อาจารย์เสนอเนื้อหาเพื่อเชื่อมโยงกับคำชี้แจงให้ ง่ายต่อการเรียน	3.64	0.83	3.23	1.12	4.25**
4. อาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย	4.01	0.87	4.15	0.95	-1.09
5. อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป	3.26	1.16	3.43	1.18	-1.05
6. อาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาให้ อย่างเหมาะสม	3.42	0.89	2.74	1.19	4.38**
7. อาจารย์อธิบายเนื้อหาให้ชัดเจนเข้าใจง่าย	3.63	0.82	3.32	0.86	2.72**
8. อาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน	3.22	1.20	3.72	1.32	2.91**
9. อาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสม กับเนื้อหาวิชา	2.94	1.10	2.60	1.07	2.24*
10. อาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วม ในการเรียนการสอน	2.57	1.14	2.68	1.29	-0.64
ค่าเฉลี่ย	3.43	0.38	3.23	0.40	3.72**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 84 แสดงว่านักศึกษาที่มีงานทำและไม่มีงานทำมีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนระดับไม่แน่ใจ ทั้งนี้นักศึกษาที่มีงานทำมีความคิดระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย อาจารย์ออกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา อาจารย์เสนอเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน และอาจารย์อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนเข้าใจง่าย ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับไม่แน่ใจเกี่ยวกับอาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม อาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป อาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน อาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และอาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

นักศึกษาที่ไม่มีงานทำมีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย อาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน และอาจารย์ออกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา ส่วนความคิดเห็นด้านอื่น ๆ นักศึกษามีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจเกี่ยวกับอาจารย์บรรยายเร็วเกินไป อาจารย์อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจนเข้าใจง่าย อาจารย์เสนอเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม อาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม อาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และอาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอนได้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา

2.3 ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริม ในตอนนี้เป็น การวิเคราะห์รายละเอียดความถี่แปรของนักศึกษา คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงาน ดังปรากฏในตาราง 85 - 91 ดังต่อไปนี้

ตาราง 85 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
ด้านสถานที่นอนเสริมของนักศึกษาชายและหญิง

ด้านสถานที่นอนเสริม	ชาย		หญิง		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ	3.59	1.14	3.13	1.22	3.06**
2. โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม	3.81	1.19	3.25	1.32	3.48**
3. มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ	3.06	1.11	3.27	1.22	-1.39
4. ห้องน้ำห้องส้วมบริการน้อยทำให้ไม่สะดวก	3.10	0.95	3.16	1.15	-0.46
5. ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด	3.22	0.95	3.12	1.18	0.72
6. น้ำดื่มวางติดเตียงไม่เพียงพอกับความต้องการ	4.00	1.10	3.50	1.07	3.64**
7. สถานที่บริการจำหน่ายอาหารไม่เหมาะสม	2.41	0.90	2.69	1.06	-2.22*
8. ไม่มีผังแสดงห้องเรียน	3.33	1.28	2.72	1.35	3.62**
9. ขนาดของห้องที่นอนเสริมใหญ่เกินไป	3.13	1.17	2.73	1.09	2.76**
10. สถานที่นอนเสริมอยู่ไกลกับที่พัก	3.48	1.27	2.90	1.37	3.42**
ค่าเฉลี่ย	3.31	0.66	3.05	0.71	3.04**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 85 แสดงว่านักศึกษายายและหญิงมีความคิดเห็นต่าสถานที่ส่อนเสริมระดับ
ไม่แน่ใจ ทั้งนี้ศึกษายมีความคิดเห็นระดับที่ช่วยเกี่ยวกับน้ำดื่มตามตึกเรียนไม่เพียงพอกับ
ความต้องการ โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม และต้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ ส่วนในด้าน
สถานที่ส่อนเสริมอยู่ใกล้กับที่พัก ไม่มีผังแสดงต้องเรียน ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด ขนาดของห้องส่อนเสริม
ใหญ่เกินไป ห้องน้ำห้องส้วมมีบริการน้อยทำให้ไม่สะดวก และมีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิในระดับ
ไม่แน่ใจ และมีความคิดเห็นระดับไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับสถานที่บริการจำหน่ายอาหารไม่เหมาะสม
นักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจทุกด้านเกี่ยวกับน้ำดื่มตามตึกเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ
มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม ห้องน้ำห้องส้วมมีบริการน้อยทำให้
ไม่สะดวก ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด สถานที่ส่อนเสริมอยู่ใกล้กับที่พัก
ขนาดของห้องส่อนเสริมใหญ่เกินไป ไม่มีผังแสดงต้องเรียน และสถานที่บริการจำหน่ายอาหาร
ไม่เหมาะสม

ตาราง 86 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
ด้านสถานที่สอนเสริม ของนักศึกษาแยกตามกลุ่มอายุ

ด้านสถานที่สอนเสริม	กลุ่มอายุ						F
	ระหว่าง 20-30 ปี		ระหว่าง 31-40 ปี		สูงกว่า 40 ปี		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ	3.36	1.10	3.14	1.28	3.54	1.41	1.51
2. โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม	3.50	1.23	3.45	1.34	3.58	1.44	0.14
3. มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ	3.00	1.14	3.47	1.08	3.36	1.30	3.92*
4. ห้องนี้ต้องสวมบริการน้อยทำให้ ไม่สะดวก	3.18	1.02	3.09	1.23	3.04	0.99	0.38
5. ห้องนี้ห้องส้วมไม่สะอาด	3.13	1.03	3.05	1.16	3.39	1.11	1.48
6. น้ำดื่มตามตักเรียนไม่เพียงพอ กับความต้องการ	3.67	1.12	3.84	1.14	3.71	1.03	0.51
7. สถานที่บริการจำหน่ายอาหาร ไม่เหมาะสม	2.49	0.95	2.67	1.07	2.67	1.08	0.99
8. ไม่มีผังแสดงห้องสอนเสริม	3.05	1.29	2.72	1.41	3.21	1.44	1.87
9. ขนาดของห้องที่สอนเสริม ใหญ่เกินไป	2.94	1.13	2.89	1.24	2.83	1.06	0.15
10. สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลที่หัก	3.26	1.33	3.02	1.50	2.96	1.20	1.42
ค่าเฉลี่ย	3.16	0.61	3.13	0.60	3.23	0.81	0.26

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 86 แสดงว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมระดับไม่แน่ใจ ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี มีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับน้ำดื่มตามตึกเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่วนในด้านโต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลกับที่พัก ห้องน้ำห้องส้วมมีบริการน้อยทำให้ไม่สะดวก ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด ไม่มีผังแสดงห้องสอนเสริม มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ และขนาดของห้องที่สอนเสริมมีขนาดใหญ่เกินไป อยู่ในระดับไม่แน่ใจ และระดับไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับสถานที่บริการจำหน่ายอาหารไม่เหมาะสม

นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับน้ำดื่มตามตึกเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่วนความคิดเห็นด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับไม่แน่ใจได้แก่ มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ ห้องน้ำห้องส้วมมีบริการน้อยทำให้ไม่สะดวก ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลกับที่พัก ขนาดของห้องที่สอนเสริมใหญ่เกินไป ไม่มีผังแสดงห้องสอนเสริม และสถานที่บริการจำหน่ายอาหารไม่เหมาะสม

นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับน้ำดื่มตามตึกเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม และห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ ส่วนด้านอื่น ๆ มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจได้แก่ ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ ไม่มีผังแสดงห้องสอนเสริม ห้องน้ำห้องส้วมมีบริการน้อยทำให้ไม่สะดวก สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลกับที่พัก ขนาดของห้องที่สอนเสริมใหญ่เกินไป และสถานที่บริการจำหน่ายอาหารไม่เหมาะสม

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี เมื่อพบความแตกต่างกันจึงวิเคราะห์ความแปรปรวนและทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ α - Statistic เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ดังปรากฏในตาราง 87 และ 88 ต่อไปนี้

ตาราง 87 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมเกี่ยวกับการที่มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ ของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	2	10.4643	5.2321	3.9193*
ภายในกลุ่ม	246	328.4032	1.3350	
รวม	248	338.8675		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 87 แสดงว่าโดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน มีความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมเกี่ยวกับการที่มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 88 เปรียบเทียบความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมเกี่ยวกับการที่มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ ระหว่างนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นรายคู่

กลุ่มอายุนักศึกษา	20 - 30 ปี 31 - 40 ปี สูงกว่า 40 ปี			
	$\bar{X}$	3.0070	3.4655	3.3542
ระหว่าง 20 - 30 ปี	3.0070	-	*	*
ระหว่าง 31 - 40 ปี	3.4655		-	
สูงกว่า 40 ปี	3.3542			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 88 พบว่านักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน

ตาราง 89 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
ด้านสถานที่สอนเสริม ของนักศึกษาที่มีสภาพภาพโสดและสมรส

ด้านสถานที่สอนเสริม	โสด		สมรส		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ	3.23	1.14	3.52	1.30	-1.81
2. โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม	3.39	1.26	3.69	1.33	-1.80
3. มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ	3.03	1.16	3.41	1.15	-2.59**
4. ห้องน้ำห้องส้วมมีบริการน้อยทำให้ไม่สะดวก	3.18	1.06	3.06	1.08	0.87
5. ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด	3.13	1.07	3.22	1.10	-0.68
6. น้ำดื่มความถี่เรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ	3.54	1.12	3.99	1.04	-3.19**
7. สถานที่บริการจำหน่ายอาหารไม่เหมาะสม	2.54	0.93	2.61	1.11	-0.49
8. ไม่มีผังแสดงห้องสอนเสริม	2.83	1.31	2.27	1.39	-2.57**
9. ขนาดของห้องที่สอนเสริมใหญ่เกินไป	2.85	1.11	2.99	1.89	-0.93
10. สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลกับที่พัก	3.03	1.35	3.35	1.34	-1.87
ค่าเฉลี่ย	3.07	0.62	3.31	0.79	-2.53*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 89 แสดงว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและสมรสมีความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมระดับไม่แน่ใจ ทั้งนี้นักศึกษาที่มีสถานภาพโสดมีความคิดเห็นระดับ เห็นด้วย เกี่ยวกับน้ำดื่มความถี่เรียน ไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับไม่แน่ใจ เกี่ยวกับโต๊ะและเก้าอี้มีขนาด... ไม่เหมาะสม ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ ห้องน้ำห้องส้วมมีบริการน้อยทำให้ไม่สะดวก ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ สถานที่สอนเสริมอยู่ใกล้กับที่พัก ขนาดของห้องที่สอนเสริมใหญ่เกินไป ไม่มีผังแสดงห้องสอนเสริม และสถานบริการจำหน่ายอาหารไม่เหมาะสม นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีความคิดเห็นระดับ เห็นด้วย เกี่ยวกับน้ำดื่มตามตึกเรียนมีไม่เพียงพอกับความต้องการ โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม และห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ ส่วนในด้านมีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ สถานที่สอนเสริมอยู่ใกล้กับที่พัก ห้องน้ำห้องส้วมมีบริการน้อยทำให้ไม่สะดวก ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด ขนาดของห้องที่สอนเสริมใหญ่เกินไป และสถานบริการจำหน่ายอาหารไม่เหมาะสมอยู่ในระดับไม่แน่ใจ และระดับไม่เห็นด้วย เกี่ยวกับไม่มีผังแสดงห้องสอนเสริม

ตาราง 90 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
 ด้านสถานที่สอนเสริม ของนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ากับระดับ
 อนุปริญญาและสูงกว่า

ด้านสถานที่สอนเสริม	มัธยมศึกษาตอนปลาย และต่ำกว่า		อนุปริญญาและสูงกว่า		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ	3.74	1.05	3.16	1.24	13.01**
2. โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม	3.88	1.19	3.33	1.30	9.90*
3. มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ	3.08	1.09	3.23	1.21	0.96
4. ห้องน้ำห้องส้วมมีบริการน้อยทำให้ ไม่สะดวก	3.03	0.93	3.18	1.12	1.21
5. ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด	3.19	0.90	3.15	1.16	0.05
6. น้ำดื่มความถี่นักเรียนไม่เพียงพอกับ ความต้องการ	4.19	0.99	3.50	1.09	22.96**
7. สถานที่บริการจำหน่ายอาหารไม่ เหมาะสม	2.30	0.85	2.69	1.05	8.57**
8. ไม่มีผังแสดงห้องสอนเสริม	3.44	1.21	2.79	1.38	12.58**
9. ขนาดของห้องที่สอนเสริมใหญ่เกินไป	3.14	1.23	2.80	1.08	4.89*
10. สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลกับที่พัก	3.31	1.14	2.85	1.34	30.99**
ค่าเฉลี่ย	3.38	0.68	3.07	0.69	10.99**

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 90 แสดงว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า กับระดับอนุปริญาและสูงกว่ามีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ ทั้งนี้นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ามีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับน้ำดื่มตามตึกเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ โถ้และเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม สถานที่นอนเสริมอยู่ไกลกับที่พัก และห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ ส่วนในด้านไม่มีผังแสดงห้องนอนเสริม ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะดวก ขนาดของห้องที่นอนเสริมใหญ่เกินไป มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ และห้องน้ำโถงส้วมบริการน้อยไม่เพียงพอความต้องการอยู่ในระดับไม่แน่ใจ และไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับสถานที่บริการจำหน่ายอาหารไม่เหมาะสม นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้อนุปริญาและสูงกว่ามีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจทุกด้านเกี่ยวกับน้ำดื่มตามตึกเรียน ไม่เพียงพอความต้องการ โถ้และเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ ห้องน้ำห้องส้วมบริการน้อยทำให้ไม่สะดวก ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะดวก สถานที่นอนเสริมอยู่ไกลกับที่พัก ขนาดของห้องที่นอนเสริมใหญ่เกินไป ไม่มีผังแสดงห้องนอนเสริม และสถานที่บริการจำหน่ายอาหารไม่เหมาะสม

ตาราง 91 ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็น
ด้านสถานที่สอนเสริม ของนักศึกษาที่มีงานทำและไม่มีการทำงาน

ด้านสถานที่สอนเสริม	มีงานทำ		ไม่มีงานทำ		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ	3.22	1.23	3.63	1.11	2.43 [*]
2. โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม	3.42	1.32	3.71	1.23	-1.61
3. มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ	3.22	1.21	3.09	1.07	0.77
4. ห้องน้ำต้องส้วมบริการน้อยทำให้ไม่สะดวก	3.16	1.12	3.08	0.93	0.51
5. ห้องน้ำต้องส้วมไม่สะอาด	3.16	1.10	3.19	1.04	-0.21
6. น้ำดื่มตามโรงเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ	3.69	1.10	3.77	1.12	-0.51
7. สถานที่บริการจำหน่ายอาหารไม่เหมาะสม	2.61	1.03	2.47	0.94	1.03
8. ไม่มีผังแสดงห้องสอนเสริม	2.80	1.32	3.47	1.33	-3.62 ^{**}
9. ขนาดของห้องที่สอนเสริมใหญ่เกินไป	2.79	1.11	3.17	1.17	-2.44 [*]
10. สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลกับที่พัก	2.99	1.35	3.53	1.31	-2.93 ^{**}
ค่าเฉลี่ย	3.11	0.71	3.31	0.65	-2.13 [*]

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 91 แสดงว่านักศึกษาที่มีงานทำและไม่มีงานทำมีความคิดเห็นด้านสถานที่
 สอนเสริมระดับไม่แน่ใจ ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีงานทำมีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับน้ำดื่ม
 ตามตึกเรียนมีไม่เพียงพอกับความต้องการ ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับไม่แน่ใจเกี่ยวกับโต๊ะ
 และเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ ห้องน้ำห้องส้วมมีบริการน้อย
 ทำให้ไม่สะดวก ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลกับที่พัก ไม่มีผังแสดง
 ห้องสอนเสริม ขนาดของห้องที่สอนเสริมใหญ่เกินไป และสถานที่บริการจำหน่ายอาหาร
 ไม่เหมาะสม นักศึกษาที่ไม่มีงานทำ มีความคิดเห็นระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับน้ำดื่มตามตึกเรียน
 ไม่เพียงพอกับความต้องการ โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ
 และสถานที่สอนเสริมอยู่ไกลกับที่พัก ส่วนในด้านไม่มีผังแสดงห้องสอนเสริม ห้องน้ำห้องส้วม
 ไม่สะอาด ขนาดของห้องที่สอนเสริมใหญ่เกินไป มีเสียงรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ และห้องน้ำ
 ห้องส้วมมีบริการน้อยทำให้ไม่สะดวกอยู่ในระดับไม่แน่ใจ และระดับไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับ
 สถานที่บริการจำหน่ายอาหารไม่เหมาะสม

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาของนักศึกษาในการเข้ารับการสอนเสริมตามตัวแปร คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิมและสถานภาพการทำงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 1.1 การเงิน
 - 1.2 เวลา
 - 1.3 ภารกิจทางครอบครัว
2. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริมตามตัวแปร คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิมและสถานภาพการทำงานในด้านต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 อาจารย์สอนเสริม
 - 2.2 การเรียนการสอน
 - 2.3 สถานที่สอนเสริม

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษายิ่งขึ้น
2. ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนเสริมเพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาบุคลากรด้านการสอนเสริม
3. ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางส่งเสริมให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการสอนเสริมและเข้ารับการสอนเสริม

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิมและสถานภาพการทำงาน
ต่างกัน มีปัญหาในการเข้ารับการสอนเสริมแตกต่างกันทั้งสามด้าน คือ

- 1.1 ด้านการเงิน
- 1.2 ด้านเวลา
- 1.3 ด้านภารกิจทางครอบครัว

2. นักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิมและสถานภาพการทำงาน
ต่างกัน มีความคิดเห็นในการสอนเสริมแตกต่างกันทั้งสามด้านคือ

- 2.1 ด้านอาจารย์สอนเสริม
- 2.2 ด้านการเรียนการสอน
- 2.3 ด้านสถานที่สอนเสริม

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนและเข้ารับการสอนเสริมในชุดวิชาที่เปิดทำการสอนเสริม
ประจำภาคการศึกษาต้นปีการศึกษา 2528 ในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้านี้ได้จากวิธีการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธี
จับฉลากศูนย์บริการการศึกษากศกลาง 1 จำนวนหนึ่งศูนย์ จากจำนวนทั้งหมดสามศูนย์
ได้ศูนย์บริการการศึกษากศกลาง วิทยาลัยครูสวนสุนันทา จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นนักศึกษาที่
เข้ารับการสอนเสริมในระหว่างวันเสาร์และวันอาทิตย์จำนวนรวมทั้งสิ้น 250 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ที่มีต่อการสอนเสริม จำนวน 57 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น และหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์
แอลฟา โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8770

การเก็บและรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสอบถามไปให้นักศึกษากลุ่มตัวอย่างตอบ
2. คัดเลือกแบบสอบถามที่นักศึกษากลุ่มตัวอย่างตอบมาครบถ้วนสมบูรณ์จำนวน 250 ฉบับ
3. ตรวจสอบให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้คือ มาตรการส่วนประมาณค่ามีห้าระดับน้ำหนักตั้งแต่ หนึ่งปัญหามากที่สุดถึงปัญหาน้อยที่สุด และเห็นด้วยอย่างยิ่งถึงไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยใช้ เครื่องคอมพิวเตอร์
4. หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
5. วิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริม ได้แก่ ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ t - test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่าสองกลุ่มโดยใช้ F - test วิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียวและทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้ Studentized- q -Statistic ตามตัวแปรของนักศึกษา คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงาน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเปรียบเทียบปัญหาของนักศึกษาในการเข้ารับการสอนเสริมจำแนกตามตัวแปร คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิมและสถานภาพการทำงาน ปรากฏผลดังนี้

1.1 ปัญหาด้านการเงิน

- 1.1.1 นักศึกษารายและนักศึกษาหญิงมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

- 1.1.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

- 1.1.3 นักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

- 1.1.4 นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า กับนักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับอนุปริญาและสูงกว่ามีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

1.1.5 นักศึกษาที่มีงานทำและนักศึกษาที่ไม่มีงานทำมีปัญหาแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2 ปัญหาด้านเวลา

1.2.1 นักศึกษาชายและนักศึกษานักหญิงมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.3 นักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส
มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.2.4 นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและ
ต่ำกว่ากับนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญาและสูงกว่ามีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

1.2.5 นักศึกษาที่มีงานทำและนักศึกษาที่ไม่มีงานทำมีปัญหาแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

1.3 ปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัว

1.3.1 นักศึกษาชายและนักศึกษานักหญิงมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

1.3.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

1.3.3 นักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส
มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3.4 นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและ
ต่ำกว่ากับนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญาและสูงกว่า มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01

1.3.5 นักศึกษาที่มีงานทำและนักศึกษาที่ไม่มีงานทำมีปัญหาแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริมจำแนกตามตัวแปร คือเพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงาน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ด้านอาจารย์สอนเสริม

2.1.1 นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.1.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.3 นักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.1.4 นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ากับนักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.1.5 นักศึกษาที่มีงานทำและนักศึกษาที่ไม่มีงานทำมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ด้านการเรียนการสอน

2.2.1 นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2.3 นักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.4 นักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ากับนักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.5 นักศึกษาที่มีงานทำและนักศึกษาที่ไม่มีงานทำมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ด้านสถานที่สอนเสริม

2.3.1 นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3.3 นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มี

นัยสำคัญทางสถิติ

2.3.3 นักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส

มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3.4 นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและ

ต่ำกว่ากับนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญาและสูงกว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3.5 นักศึกษาที่มีงานทำและนักศึกษาที่ไม่มีงานทำมีความคิดเห็น

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การอภิปรายผล

1. ปัญหาของนักศึกษาในการเข้ารับการสอนเสริม

1.1 ปัญหาด้านการเงิน

1.1.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีปัญหาด้านการเงินแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาชายมีปัญหาด้านการเงินสูงกว่านักศึกษาหญิง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภรณ์ ชัยนิธิกรณ (สุภรณ์ ชัยนิธิกรณ 2519 : บทคัดย่อ) โดยได้ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร พบว่านักศึกษาผู้ใหญ่ชายใช้จ่ายมากกว่านักศึกษาผู้ใหญ่หญิงซึ่งแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ

ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2523 : 21) ซึ่งได้ ศึกษาปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2522 และพบว่านักศึกษาชาย มีปัญหาด้านการเงินสูงกว่านักศึกษาหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เช่นกัน

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบด้านการเงินในรายข้อพบว่านักศึกษาชายประสบปัญหาสูงกว่า นักศึกษาหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในปัญหาที่เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการส่งเสริม ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา และมีปัญหาการเงินในครอบครัว ทั้งนี้เพราะนักศึกษาชาย ส่วนใหญ่มีภาระหน้าที่ผูกพันกับครอบครัว หน้าที่การงานและสังคม ประกอบกับมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิดซึ่งเปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปเข้าศึกษาได้ พร้อม ๆ กับปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจของตน จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาต้องใช้จ่ายเงินเพิ่มขึ้นจากปกติและเป็นเหตุให้รายได้ไม่พอกับรายจ่าย ขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการส่งเสริม มีปัญหาการเงินในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงประสบปัญหา เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนสูงกว่าปัญหาด้านอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ ชนิภา คีลปอนันต์ และ จุฬา ฉัตรคุปต์ (ชนิภา คีลปอนันต์ และ จุฬา ฉัตรคุปต์ อ้างใน สุภรณ์ ชัยนิธกรธร 2519 : 15) โดยได้ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และพบว่านิสิตมีปัญหาค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การศึกษา ค่าพาหนะ ในการเดินทาง ค่าที่พักอาศัยและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ

1.1.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านการเงินแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกัน คือนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี ต่างเป็นนักศึกษา ในมหาวิทยาลัยระบบเปิดซึ่งเปิดโอกาสให้นักศึกษาเข้าศึกษาได้โดยไม่จำกัดอายุ ดังนั้นลักษณะ ของปัญหาด้านการเงินของนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันจึงมีปัญหากลัวยิ่งขึ้น และเมื่อพิจารณา ในรายข้อพบว่านักศึกษาทั้งสามกลุ่มมีปัญหาในด้านการเงินค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียนและ รายได้น้อยไม่พอกับรายจ่าย

นอกจากนี้พบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และสูงกว่า 40 ปี นอกจาก ประสบปัญหาด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน รายได้น้อยไม่พอกับรายจ่าย ยังพบว่านักศึกษา ทั้งสองกลุ่มมีปัญหาการเงินในครอบครัว และขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการส่งเสริม ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุตั้งแต่ 31 ปีขึ้นไป เป็นนักศึกษาในวัยผู้ใหญ่ และเป็นผู้มีประสบการณ์ อีกทั้งเป็น วัยที่อยู่ในระหว่างการสร้างฐานะและความมั่นคงในครอบครัว ซึ่งส่วนใหญ่จะสมรสหรือมีครอบครัว แล้ว นักศึกษาทั้งสองกลุ่มจึงมีปัญหาการเงินในครอบครัว และขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับ

การสอนเสริม โดยเน้นปัญหาสูงกว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่สมรส

1.1.3 นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีปัญหาด้านการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีปัญหามากกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสด และเมื่อพิจารณาในรายชื่อบุคคลว่านักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีปัญหามากกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสด ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในปัญหาที่เกี่ยวกับปัญหาการเงินในครอบครัว ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม ขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริม และค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีการะหน้าที่ต้องรับผิดชอบต่อครอบครัวมากกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณ ปรีดีคิลก (อรุณ ปรีดีคิลก 2524 : 28 - 31) โดยได้ศึกษาวิจัยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการไม่มาเรียนของนักศึกษาและบุคลากรประจำการพบว่าปัญหาด้านการเงิน เงินเดือนน้อย ตลอดจนมีการรับผิดชอบต่อครอบครัว ซึ่งนอกจากนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสจะมีการรับผิดชอบต่อครอบครัวดังกล่าวแล้วยังต้องมีการะหน้าที่จากการงานประจำ และสังคมอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพอวิส (Purvis. 1980 : 163 - 175) โดยได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิด และพบว่า นักศึกษาในมหาวิทยาลัยเปิดส่วนใหญ่มีการรับผิดชอบในการประกอบอาชีพ ครอบครัว และสังคม ทำให้เป็นปัญหาต่อการเรียน ห่วงเหตุดังกล่าวนี้จึงทำให้นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีปัญหาด้านการเงินมากกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสด

1.1.4 นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกันมีปัญหาด้านการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ามีปัญหามากกว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่า เมื่อพิจารณาในรายชื่อบุคคลว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ามีปัญหามากกว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในปัญหาที่เกี่ยวกับปัญหาการเงินในครอบครัว รายได้น้อย ไม่พอกับรายจ่าย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน ผลที่ได้จากการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย ขาดรายได้พิเศษเมื่อมาเข้ารับการสอนเสริม ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม และค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง

ทั้งนี้ เพราะเนื่องมาจากระบบการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่เปิดโอกาสให้บุคคลทั่วไปที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน หรือพื้นฐานความรู้เดิมต่างกันและเหมือนกัน เข้าศึกษาในหลักสูตรในสามลักษณะคือ ปริญญาตรีสี่ปี ปริญญาตรีต่อเนื่องสองปี และสามปี โดยนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า เข้าศึกษาในหลักสูตรสี่ปี ส่วนนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่า เข้าศึกษาในหลักสูตรสองปีและสามปี ระยะเวลาการศึกษาจึงต่างกัน นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า จึงเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มากกว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่า ประกอบกับ นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่มิงานทำ โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่า ในหลักสูตรต่อเนื่องส่วนใหญ่กำหนดรับเฉพาะนักศึกษาที่มิงานทำและตรงกับสาขาที่ศึกษา ส่วนนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสามารถ เข้าศึกษาได้โดยไม่ต้องมีประสบการณ์ในการทำงาน ซึ่งยกเว้นเฉพาะนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมที่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายเท่านั้นที่ต้องมีประสบการณ์ทำงานอย่างน้อยห้าปีขึ้นไป นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในด้านการทำงานแล้วจะพบว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่า มีรายได้สูงกว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า

1.1.5 นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีปัญหาด้านการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานตั้งนี้โดยเฉลี่ยพบว่า นักศึกษาที่ไม่มิงานทำมีปัญหาในด้านการเงินสูงกว่านักศึกษาที่มิงานทำ และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษาที่ไม่มิงานทำมีปัญหาสูงกว่านักศึกษาที่มิงานทำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในปัญหาเกี่ยวกับรายได้ไม่พอกับรายจ่าย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน มีปัญหาการเงินในครอบครัว ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง และต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการศึกษา จากการที่นักศึกษาที่ไม่มิงานทำมีปัญหาด้านการเงินสูงกว่านักศึกษาที่มิงานทำดังกล่าว ทั้งนี้ เพราะนักศึกษาที่เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจะมีสองประเภทคือ ประเภทที่ไม่ต้องมีประสบการณ์ในการทำงาน ได้แก่ นักศึกษาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า ส่วนอีกประเภทหนึ่งต้องมีประสบการณ์ในการทำงาน ได้แก่ นักศึกษาที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า และนักศึกษาที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาขึ้น ดังนั้น นักศึกษาที่ไม่มิงานทำซึ่งไม่มีรายได้ และต้องใช้จ่ายอื่น ๆ ทั้งในด้านส่วนตัว การเรียน ประกอบกับปัจจุบันภาวะในทางเศรษฐกิจโดยทั่วไป

อยู่ในเกณฑ์สูง ทำให้เป็นการผูกพันต่อฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว จึงเป็นเหตุให้นักศึกษาที่ไม่มียานหาปัญหาในด้านการเงินมากกว่านักศึกษาที่มียานหา

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านการเงินโดยเปรียบเทียบในด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงาน พบว่าส่วนใหญ่นักศึกษามีปัญหาด้านการเงินอันเป็นอุปสรรคต่อการเข้ารับการสอนเสริมในด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน รายได้ไม่พอกับรายจ่าย มีปัญหาการเงินในครอบครัว ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับการสอนเสริม ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดม ภูวสุต (อุดม ภูวสุต 2524 : 66 - 82) ซึ่งได้ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรประจำการของวิทยาลัยครูนครปฐมโดยพบว่าผู้เข้ารับการอบรมประสบปัญหาด้านการเงิน ด้านครอบครัว ส่วน ศรีมงคล เทพเรณู (ศรีมงคล เทพเรณู 2525 : 57 - 59) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการอบรมครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาตามความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้พบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีปัญหาด้านส่วนตัวเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายระหว่างการอบรมสูง และเมื่อพิจารณาในด้านของจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ โรเบิร์ต เอ แฮวิกเฮิสท์ (Robert A. Havighurts อ้างใน สุนทร โคตรบรรเทา 2524 : 97 - 98) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ใหญ่โดยคำนึงถึงภารกิจเชิงพัฒนาการ (Developmental Tasks) พบว่าผู้ใหญ่โดยทั่วไปมีการผูกพันกับครอบครัว ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว อาชีพ ตลอดจนความรับผิดชอบ ต่อสังคม ดังนั้นการศึกษากับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในฐานะที่มหาวิทยาลัยดำเนินการในระบบเปิด นักศึกษาจึงมีการผูกพันต่อการเรียนและเสียค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจากเดิม อันเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเรียนของนักศึกษา

1.2 ปัญหาด้านเวลา

1.2.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีปัญหาด้านเวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษายายเป็นปัญหาสูงกว่านักศึกษาหญิง และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษายามีปัญหาสูงกว่านักศึกษาหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องเกี่ยวกับเสียเวลากับการเดินทางมาก เวลาที่สอนเสริมน้อยเกินไป และการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจัดขึ้นเฉพาะในวันเสาร์และวันอาทิตย์ซึ่งส่วนใหญ่จัดสอนเสริมชุดวิชาละสองครั้งและสามครั้งในขณะที่เนื้อหาในแต่ละชุดวิชามีมากถึง 15 หน่วย เวลาสอนเสริม

จึงน้อยเกินไปทำให้ดูเหมือนไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป ประกอบกับในปัจจุบันปัญหาการจราจรติดขัด เป็นอุปสรรคอันสำคัญจึงทำให้นักศึกษาเสียเวลาในการเดินทางมาก โดยเฉพาะนักศึกษาชายเน้น ปัญหาสูงกว่านักศึกษาหญิง ทั้งนี้เนื่องจากความมุ่งมั่นและความตั้งใจจริงของนักศึกษาชายซึ่งส่วนมาก เห็นผู้ใหญ่ว่ามีความรับผิดชอบต่อการอื่น ๆ มากกว่านักศึกษาหญิง อีกทั้งคำนึงในด้านการศึกษา ของประเทศไทยเกี่ยวกับการได้รับการศึกษาชั้นสูงของชายมากกว่าหญิง

1.2.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านเวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี มีปัญหาด้านเวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปีขึ้นไป มีปัญหาด้านเวลาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่านักศึกษามีปัญหาใกล้เคียงกัน

เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษาทั้งสามกลุ่มมีปัญหาเกี่ยวกับเวลาสอนเสริมน้อยเกินไป ทั้งนี้/เนื่องจากการเรียนการสอนในระบบการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชได้ใช้เอกสารการสอนเป็นสื่อหลัก ส่วนรายการวิทยุกระจายเสียง รายการวิทยุโทรทัศน์ และการสอนเสริม เป็นสื่อเสริม ประกอบกับการจัดการศึกษาในระบบเปิดของมหาวิทยาลัยจะไม่มีการบรรยายในชั้นเรียน เช่น มหาวิทยาลัยอื่นโดยทั่วไป การสอนเสริมจึงเป็นเพียงส่วนที่ช่วยให้นักศึกษาได้ทบทวนและซักถามปัญหาอันเนื่องมาจากการศึกษาด้วยตนเองจากเอกสารการสอน และเนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ เคยชินกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน จึงเห็นว่าเวลาที่จัดสอนเสริมนั้นน้อยเกินไป

เมื่อเปรียบเทียบในรายข้อพบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปีกับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปีกับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีปัญหาเกี่ยวกับต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันเป็นปัญหามากน้อยเรียงตามลำดับคือ นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาส่วนมากเป็นผู้ใหญ่มีภาระหน้าที่การงาน มีความรับผิดชอบ ดังนั้นเมื่อมีอายุสูงมากขึ้นย่อมมีภาระหน้าที่รับผิดชอบมากขึ้นจึงเป็นอุปสรรคต่อการเข้ารับการสอนเสริมในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ซึ่งเช่นเดียวกับปัญหาเกี่ยวกับต้องทำงานประจำเพื่อมารับการสอนเสริม และเวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม ทั้งนี้เมื่อพิจารณาปัญหาในด้านอื่นประกอบจะเห็นว่านักศึกษากลุ่มอายุที่มีปัญหาด้านเวลามากน้อยเรียงตามลำดับคือนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ

ระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี

1.2.3 นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีปัญหาด้านเวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีปัญหาลึกซึ้งกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสด และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสเป็นปัญหาลึกซึ้งกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสดทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกี่ยวกับเวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม ต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ และเสียเวลากับการเดินทางมาก ส่วนปัญหาเกี่ยวกับต้องลงงานประจำเพื่อมารับการสอนเสริมและการเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีภาระหน้าที่ที่รอบคอบรัด การงานประจำและสังคมมากกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสด ในขณะที่เดียวกันยังมีการะต่อการเรียน ดังนั้นนักศึกษาจึงเห็นเวลาเป็นสิ่งที่ค่าประกอบด้วยในวันเสาร์และวันอาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุดต้องเสียเวลาเพื่อมาเข้ารับการสอนเสริมจึงต้องการให้ผลที่ได้จากการเข้ารับการสอนเสริมคุ้มกับเวลาที่เสียไป ทั้งนี้พิจารณาได้จากนักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีปัญหาเกี่ยวกับเวลาสอนเสริมน้อยเกินไป

1.2.4 นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกันมีปัญหาด้านเวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และต่ำกว่ามีปัญหาสูงกว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่า และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในปัญหาเกี่ยวกับเวลาสอนเสริมน้อยเกินไป การเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไป และเสียเวลากับการเดินทางมาก ส่วนปัญหาเกี่ยวกับเวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่าเป็นนักศึกษาที่ไม่เคยศึกษาในระดับอุดมศึกษามาก่อน และเคยชินต่อการเรียนการสอนในลักษณะของชั้นเรียน อีกทั้งมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเป็นมหาวิทยาลัยในระบบเปิดซึ่งไม่มีชั้นเรียนเป็นหลักจึงยอมทำให้นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่าประสบปัญหาในการเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเข้ารับการสอนเสริม ซึ่งต่างไปจากการบรรยายในชั้นเรียนโดยทั่วไป เพราะนักศึกษาต้องศึกษาเอกสารล่วงหน้าจึงทำให้เป็นปัญหามากกว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่า โดยเฉพาะในด้านเวลาสอนเสริมน้อยเกินไป การเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับเวลาที่เสียไปและเวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม

1.2.5 นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีปัญหาด้านเวลาแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีงานทำมีปัญหามากกว่า นักศึกษาที่ไม่มีงานทำ และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีปัญหาสูงเกี่ยวกับเวลา สอนเสริมน้อยเกินไป และเมื่อเปรียบเทียบในรายข้อพบว่านักศึกษาที่มีงานทำมีปัญหาสูงกว่านักศึกษา ที่ไม่มีงานทำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในปัญหาเกี่ยวกับต้องลงงานประจำ เพื่อมารับการสอนเสริม และต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ ส่วนปัญหาเกี่ยวกับต้องใช้เวลา กับงานประจำแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีงานทำย่อมมี ภาระผูกพันกับหน้าที่การงานทั้งในภาครัฐบาล ภาคเอกชน และธุรกิจส่วนตัว ดังนั้นจึงประสบปัญหา ในการเข้ารับการสอนเสริมมากกว่านักศึกษาที่ไม่มีงานทำ

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านเวลาโดยเปรียบเทียบในด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงานที่ต่างกันจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับเวลาสอนเสริมน้อยเกินไป เวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม เสียเวลากับการเดินทางมาก การเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้มกับ เวลาที่เสียไป ต้องทำงานในวันเสาร์และวันอาทิตย์ และต้องใช้เวลากับงานประจำ ซึ่งสอดคล้อง กับผลการวิจัยของ อรุณ ปรีดีติติก (อรุณ ปรีดีติติก 2524 : 28 - 31) ได้ศึกษาวิจัยปัจจัย ที่มีผลต่อการไม่มาเรียนของนักศึกษาและบุคลากรประจำการ พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการไม่มาเรียน คือระยะทางไกลเกินไป ส่วนศรีมิ่งกล เทพเรณู (ศรีมิ่งกล เทพเรณู 2525 : 57 - 59) ได้ทำการวิจัยการจัดการอบรมครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาตามความต้องการของผู้เข้า รับการอบรม พบว่าปัญหาที่ผู้เข้ารับการอบรมประสบคือการคมนาคมไม่สะดวก ทำให้เสียเวลา กับ การเดินทางมาก และเมื่อพิจารณาในด้านจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ ซึ่งโนลส์ (Malcolm S. Knowles. อ้างใน สุทธ โคตรบรรเทา 2524 : 96 - 97) กล่าวถึงลักษณะของผู้ใหญ่ใน การเห็นคุณค่าของเวลา (time perspectives) ที่เสียไปกับการเรียนซึ่งต้องได้รับคุณประโยชน์ สูงสุด เช่นเดียวกับนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งส่วนมากเป็นผู้ใหญ่และเป็นผู้ที่มีภาระ รับผิดชอบในทก ๆ ด้านจึงเห็นว่าเวลาเป็นปัญหาอันสำคัญต่อการเรียนทั้งนี้สอดคล้องกันกับ คิด (Kidd. 1973 : 50) ซึ่งค้นคว้าเกี่ยวกับจิตวิทยาของผู้ใหญ่ที่มหาวิทยาลัยโครอนโต โดยพบว่า เวลาในการเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญต่อผู้ใหญ่ เพราะเข้ามาเรียนแล้วไม่ได้ประโยชน์ต่อตนเอง ผู้ใหญ่จะเกิดความท้อแท้และจะไม่มาเรียนอีกต่อไป

1.3 ปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว

1.3.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาชายมีปัญหามากกว่านักศึกษาหญิง และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาชายมีปัญหามากกว่านักศึกษาหญิงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในปัญหาเกี่ยวกับการเข้ารับการสอนเสริมทำให้คู่สมรสและบุตรขาดความอบอุ่น และการเข้ารับการสอนเสริมทำให้คู่สมรสและบุตรขาดความปลอดภัย ส่วนปัญหาในด้านที่เกี่ยวกับมีการะในครอบครัวเป็นอุปสรรคต่อการเรียน ไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน และมีความเป็นห่วงบ้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาชายส่วนใหญ่มักมีการผูกพันกับครอบครัวโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่สมรสแล้ว ดังนั้นจึงมีการกิจหลายด้านในขณะเดียวกัน ประกอบกับนักศึกษาส่วนมากเป็นผู้ใหญ่จึงย่อมจะวิตกกังวลเป็นห่วงครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดม หุวะสุต (อุดม หุวะสุต 2524 : 49) ได้ศึกษาปัญหาและความต้องการทางวิชาการของผู้เข้ารับการอบรมและผู้ให้การอบรมในโครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยครูนครปฐมพบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีปัญหาคือครอบครัวเกี่ยวกับการมีการะในครอบครัวจนเป็นอุปสรรคในการเรียน และผลการวิจัยของ ศรีมงคล เทพเรณู (ศรีมงคล เทพเรณู 2525 : 57) ได้ทำการศึกษากิจการครอบครัวประจำการและบุคลากรทางการศึกษาตามความต้องการผู้เข้ารับการอบรมและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการอบรมของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร ซึ่งพบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีปัญหาเกี่ยวกับการอบรมทำให้ไม่มีเวลาให้กับครอบครัว ครอบครัวขาดความอบอุ่นและปลอดภัย สุขภาพจิตไม่ดี และมีความเป็นห่วงบ้าน

1.3.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวแตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านลำดับมากน้อยคือ นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี ซึ่งทั้งสามกลุ่มมีปัญหาเกี่ยวกับการมีการะในครอบครัวเป็นอุปสรรคต่อการเรียนเป็นปัญหามากกว่าปัญหาด้านอื่น และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มพบว่านักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุ

ระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีปัญหาใกล้เคียงกัน ทั้งนี้จะพิจารณาเห็นได้ว่าช่วงอายุระหว่าง 31 - 40 ปี เป็นระยะชีวิตครอบครัว และช่วงอายุสูงกว่า 40 ปีขึ้นไปเป็นชีวิตวัยกลางคน ดังนั้น นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุในช่วงดังกล่าวจึงมีความผูกพันกับครอบครัว มีการะ มีความเป็นห่วงบ้าน วิตกกังวล กลัวคู่สมรสและบุตรขาดความอบอุ่นและความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีมงคล เทพเรณู (ศรีมงคล เทพเรณู 2525 : 57) โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมครูประจำการของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครพบว่าผู้เข้ารับการอบรมมีปัญหาส่วนตัว เกี่ยวกับการเข้ารับการอบรมทำให้ไม่มีเวลาให้กับครอบครัว ครอบครัวขาดความอบอุ่นและปลอดภัย สุขภาพจิตไม่ดี ห่วงบ้าน ห่วงเรียน และคู่สมรสหรือญาติใกล้ชิดไม่สนับสนุนให้เข้ารับการอบรม

1.3.3 นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีปัญหาสูงกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสด และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่านักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีปัญหาเกี่ยวกับการะในครอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียนมากกว่าปัญหาด้านอื่น ส่วนนักศึกษาที่มีสถานภาพโสดพบว่ามีปัญหาเกี่ยวกับมีความเป็นห่วงบ้านมากกว่าปัญหาด้านอื่น ทั้งนี้ เพราะนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชซึ่งส่วนมากเป็นผู้ใหญ่และมีครอบครัว ดังนั้นจึงทำให้มีการะต่อครอบครัวอันเป็นอุปสรรคต่อการเรียนโดยสอดคล้องกับ สุนทร โคตรบรรเทา (สุนทร โคตรบรรเทา 2524 : 202 - 203) ได้กล่าวถึงลักษณะบางประการของนักศึกษาผู้ใหญ่ คือมีปัญหาเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ เพอวิส (Purvis. 1980 : 163 - 175) โดยศึกษาปัญหาการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยเปิดพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาการะรับผิดชอบในการประกอบอาชีพและครอบครัว

1.3.4 นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกันมีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ามีปัญหาสูงกว่า นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญาและสูงกว่า ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ามีปัญหาเกี่ยวกับมีการะในครอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียน และมีความเป็นห่วงบ้านมากกว่าปัญหาด้านอื่น ส่วนนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญาและสูงกว่า

มีปัญหาด้านนี้มีความเป็นห่วงบ้านมากกว่าปัญหาด้านอื่น ทั้งนี้จากการอภิปรายผลเกี่ยวกับปัญหาด้านการเงินของนักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมต่างกัน และพบว่านักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่ามีปัญหาด้านการเงินมากกว่านักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับอาชีวศึกษาและสูงกว่า ซึ่งจากปัญหาด้านการเงินดังกล่าว จึงเป็นผลกระทบต่อนักศึกษาในปัญหาด้านการกิจทางครอบครัว และทำให้เป็นอุปสรรคในการเรียน โดยเฉพาะนักศึกษาที่มีพื้นความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นักศึกษากลุ่มนี้ส่วนใหญ่ยังไม่มียานพาหนะทำให้เป็นการระต่อครอบครัวในการใช้จ่ายเพื่อการศึกษา

1.3.5 นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่ไม่มียานพาหนะมีปัญหาสูงกว่านักศึกษาที่มีงานทำ และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีปัญหาเกี่ยวกับมีภาระในครอบครัวเป็นอุปสรรคในการเรียนมากกว่าด้านอื่น ทั้งนี้เพราะในสภาพปัจจุบันสภาวะทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูง ดังนั้นทุกครอบครัวจึงประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจไม่เฉพาะครอบครัวที่สมาชิกไม่มียานพาหนะนั้น เหตุดังกล่าวนี้ นักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่ไม่มียานพาหนะจึงเป็นปัญหาและภาระผูกพันต่อครอบครัว ทำให้วิตกกังวลมากกว่านักศึกษาที่มีงานทำตลอดจนเป็นอุปสรรคในการเรียน

เมื่อพิจารณาปัญหาด้านการกิจทางครอบครัวโดยเปรียบเทียบในด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงานต่างกัน พบว่าส่วนใหญ่ นักศึกษามีภาระในครอบครัวเป็นอุปสรรคต่อการเรียน ทั้งนี้เพราะนักศึกษาส่วนมากเป็นผู้ใหญ่จึงมีภาระรับผิดชอบต่อครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ สุนทร โคตรบรรเทา (สุนทร โคตรบรรเทา 2524 : 202 - 203) เกี่ยวกับลักษณะของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่มีปัญหาเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูง และนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสจะเป็นปัญหามากกว่านักศึกษากลุ่มอื่น ทั้งนี้ นักศึกษาในช่วงอายุดังกล่าวเป็นวัยที่มีภาระผูกพันกับชีวิตครอบครัว คู่สมรสและบุตร ตลอดจนเกิดความเป็นห่วงวิตกกังวล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุดม มุวะสุต (อุดม มุวะสุต 2524 : 49) และ ศรีมงคล เทพเรณู (ศรีมงคล เทพเรณู 2525 : 49) ซึ่งพบว่าผู้เข้ารับการอบรมครูประจำการประสบปัญหาเกี่ยวกับมีภาระในครอบครัวจนเป็นอุปสรรคต่อการเรียน การเข้ารับการอบรมทำให้ไม่มีเวลากับครอบครัว ครอบครัวขาดความอบอุ่นลดทอน สุขภาพจิตไม่ดี และมีความเป็นห่วงบ้าน

และเมื่อพิจารณาในด้านจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ โรเบิร์ต เอ. แฮวิกเฮิสต์ (Robert A. Havighurst. อ้างใน สุนทร โคตรบรรเทา 2524 : 97 - 98) ได้กล่าวถึงภารกิจ ด้านพัฒนาการของผู้ใหญ่ที่สังคมยอมรับ โดยสรุปคือ ผู้ใหญ่จะมีภาระหน้าที่ต่อการประกอบอาชีพ ต่อครอบครัว คู่สมรสและบุตร ฐานะทางเศรษฐกิจ ตลอดจนสังคมรอบนอก ดังนั้นนักศึกษามหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราช ซึ่งส่วนมากเป็นผู้ใหญ่จึงย่อมมีภาระผูกพันต่อสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าว และเป็นเหตุให้เป็นอุปสรรคต่อการเรียน

2. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนเสริม

2.1 ความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม

2.1.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริม

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นต่ออาจารย์สอนเสริมสูงกว่านักศึกษาชาย ทั้งนี้เพราะโดยสภาพทั่วไปของนักศึกษาหญิงจะมีความตั้งใจเรียนและสนใจอาจารย์ผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนเสริมของมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมมาธิราชจะจัดเพียงภาคการศึกษาละสองและสามครั้งต่อชุดวิชาเท่านั้น ประกอบกับอาจารย์สอนเสริมของมหาวิทยาลัยได้ผ่านการคัดเลือกตามขั้นตอนตามระเบียบของมหาวิทยาลัย จึงได้อาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถ อีกทั้งส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ซึ่งสังกัดสถาบันต่าง ๆ จึงทำให้นักศึกษามีความคิดเห็นต่ออาจารย์ในเกณฑ์ ทั้งนี้พิจารณาได้จากนักศึกษาหญิงเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์วางตัวเหมาะสม อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์มีความสนใจในคำถามของนักศึกษา อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง อาจารย์เข้าใจลักษณะของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ อาจารย์ใช้ท่าทางประกอบอย่างเหมาะสม และอาจารย์มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง ในขณะที่นักศึกษาชายเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง และอาจารย์วางตัวเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประพัฒน์ จำปาไทย (ประพัฒน์ จำปาไทย 2525 : 161 - 175) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในการเรียนการสอนพบว่า นิสิตมีความพึงพอใจอาจารย์ระดับปานกลาง และต้องการให้อาจารย์มีความเป็นกันเองกับนิสิต

2.1.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่ออาจารย์สอนเสริมมากน้อยตามลำดับคือ นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบเป็นรายกลุ่มว่า นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่านักศึกษามีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี เมื่อพิจารณาความแตกต่างของกลุ่มอายุของนักศึกษาจะพบว่า ต่างกันสิบปี ดังนั้นนักศึกษาทั้งสองกลุ่มจึงมีความคิดเห็นแตกต่างกัน ในขณะที่นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปีขึ้นไป จะพบว่าแต่ละกลุ่มจะมีช่วงอายุที่ต่อเนื่องกัน ดังนั้นลักษณะความคิดเห็นจึงใกล้เคียงกัน

2.1.3 นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่ออาจารย์สอนเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานแสดงว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เพราะโดยทั่วไปนักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสซึ่งมีความตั้งใจและสนใจที่จะเข้ารับการสอนเสริม ประกอบกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชได้คัดเลือกอาจารย์สอนเสริมตามหลักเกณฑ์มหาวิทยาลัยกำหนด และอาจารย์ส่วนใหญ่ล้วนมีประสบการณ์การสอน นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกันจึงมีความคิดเห็นใกล้เคียงกันโดยนักศึกษาที่มีสถานภาพโสดและนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์วางตัวเหมาะสม และอาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง

2.1.4 นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกันมีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยทั่วไปนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่ามีความคิดเห็นต่ออาจารย์สอนเสริมในระดับเห็นด้วยสูงกว่า นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิม

ระดับอนุปริญาและสูงกว่าเป็นนักศึกษาที่มีประสบการณ์ต่อการเรียนในระดับอุดมศึกษา จึงย่อมเข้าใจ และรู้วิธีการสอนของอาจารย์ในระดับอุดมศึกษาได้ดีกว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า ซึ่งไม่เคยศึกษาหรือเรียนรู้เกี่ยวกับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา และเมื่อเปรียบเทียบในรายข้อพบว่า นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกันมีความคิดเห็นต่ออาจารย์สอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับ อนุปริญาและสูงกว่ามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากกว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับ มัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่าทุกด้าน

2.1.5 นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่ออาจารย์สอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ย นักศึกษาที่มีงานทำมีความคิดเห็นต่ออาจารย์สอนเสริมในระดับสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีงานทำ ทั้งนี้ เพราะนักศึกษาที่มีงานทำส่วนใหญ่จะประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ ในระดับน้อยกว่านักศึกษาที่ไม่มีงานทำ และในส่วนของนักศึกษาที่ไม่มีงานทำนั้นจะเป็นกลุ่มนักศึกษาที่เพิ่งจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่เคยมีประสบการณ์การเรียนในสถาบันอุดมศึกษา ประกอบกับนักศึกษา กลุ่มดังกล่าวนี้เคยชินกับการเรียนการสอนในชั้นเรียนตามปกติหรือในระบบปิด เมื่อเข้ามาศึกษา ในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยระบบเปิดจึงมีปัญหาในการเรียนและการปรับตัวกับวิธีการเรียนการสอนดังกล่าว จึงเป็นผลให้นักศึกษาที่ไม่มีงานทำมีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาที่มีงานทำ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาทั้งสองกลุ่มเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์วางตัวเหมาะสม และอาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่ออาจารย์สอนเสริมโดยเปรียบเทียบในด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงานต่างกันพบว่า โดยส่วนใหญ่ นักศึกษา มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์มีความกระตือรือร้นในการสอน อาจารย์เข้าใจลักษณะ ของนักศึกษาผู้ใหญ่ มีความสนใจนักศึกษาอย่างทั่วถึง มีอารมณ์ขัน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ โนลส์ (Malcolm S. Knowles. 1970 : 163) ที่กล่าวถึงลักษณะของอาจารย์ที่สอนนักศึกษา ผู้ใหญ่คือ ต้องมีความกระตือรือร้น มีอารมณ์ดี มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน มีความสนใจอย่างทั่วถึง

และมีความเข้าใจผู้เรียนที่เป็นผู้ใหญ่ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฮีธ และเพอร์ซี (Heath and Percy. 1982 : 26) ซึ่งได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่ออาจารย์ผู้สอน จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาต้องการอาจารย์ที่มีความกระตือรือร้นในการสอน นอกจากนี้อาจารย์ผู้สอนยังต้องมีความเชื่อมั่นในตนเอง วางตัวเหมาะสม ตลอดจนใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมกับระดับของนักศึกษา ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าลักษณะของอาจารย์ผู้สอนมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนในระบบเปิดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ทั้งนี้เพราะผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ใหญ่มักรู้ปัญหาและความต้องการต่างไปจากผู้เรียนในวัยอื่น ๆ

2.2 ความคิดเห็นด้านการเรียนการสอน

2.2.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เนื่องเพราะในการจัดการศึกษาในลักษณะมหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงต่างมีสิทธิและสถานภาพเท่าเทียมกัน ดังนั้นความคิดเห็นของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มจึงมีความคิดเห็นใกล้เคียงกัน โดยสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรเมศวร์ ขุนภักดี (พรเมศวร์ ขุนภักดี 2527 : 57) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นต่อการสอนของอาจารย์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วน จวีวรรณ เหมนาค (จวีวรรณ เหมนาค 2528 : 69) ได้ศึกษาทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนวิชาพีชคณิตของอาจารย์วิทยาลัยครูกลุ่มนครหลวง โดยพบว่านักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีทัศนะต่อการสอนของอาจารย์แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

นักศึกษาชายมีความคิดเห็นมากน้อยตามลำดับคือ อาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย อาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน และอาจารย์บรรยายเร็วเกินไป ส่วนนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นตามลำดับมากน้อยคือ อาจารย์ออกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา อาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย และอาจารย์เสนอเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน นอกจากนี้พบว่าเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายข้อพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันตามลำดับคือ นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่า นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง (20 - 30) ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง (31 - 40) ปี และนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง (20 - 30) ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ เพราะนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี กับนักศึกษามีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี เป็นนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่และมีประสบการณ์ อีกทั้งมีความตั้งใจสนใจต่อการเข้ารับการสอนเสริมอันอาจเนื่องมาจากความวิตกกังวลในการเรียนและกลัวว่าจะไม่ประสบความสำเร็จ ส่วนนักศึกษามีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่อ่อนดั้นประกอบกับความงกทน ความมั่นคงในความจำดีกว่านักศึกษามีกลุ่มอายุสูงกว่า จึงมีความคิดเห็นแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า นักศึกษามีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยายมากกว่าในด้านอื่น

2.2.3 นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ โดยเฉลี่ย นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสด เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะโดยส่วนรวมนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเป็นผู้ใหญ่ และมีสถานภาพสมรสทำให้นักศึกษากลุ่มนี้มีความเป็นผู้ใหญ่สูงกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสด จึงมีความคิดที่จะเอื้อตบคอบถึงวันประกอบกับเป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสดจึงทำให้มีความคิดเห็นแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยายมากกว่าในด้านอื่น ๆ

2.2.4 นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้ เนื่องมาจากการจัดการศึกษาในระบบเปิดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน

เข้าศึกษาในหลักสูตรและสาขาวิชาต่าง ๆ ได้เท่าเทียมกัน นักศึกษาทั้งสองกลุ่มจึงมีความคิดเห็นใกล้เคียงกันและเมื่อเปรียบเทียบโดยเฉลี่ยพบว่า นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญญาและสูงกว่า มีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนสูงกว่า นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบในรายข้อพบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2.5 นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ย นักศึกษาที่มีงานทำมีความคิดเห็นต่อการเรียนการสอนสูงกว่านักศึกษาที่ไม่มีงานทำ ทั้งนี้เป็นเพราะ นักศึกษาที่มีงานส่วนมากเป็นนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่และมีประสบการณ์มากกว่านักศึกษาที่ไม่มีงานทำ ซึ่งนักศึกษาที่ไม่มีงานทำส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายและเคยชินกับการเรียนการสอนในระบบเดิม นักศึกษาที่มีงานทำมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากน้อยตามลำดับคือ อาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย อาจารย์บอกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา และอาจารย์เสนอเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้เข้าใจง่าย ส่วนนักศึกษาที่ไม่มีงานทำมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากน้อยตามลำดับคือ อาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย อาจารย์ไม่ใช่อุปกรณ์การสอน และอาจารย์บอกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนโดยเปรียบเทียบในด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงานต่างกันพบว่า โดยส่วนใหญ่ นักศึกษา มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับอาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย อาจารย์บรรยายเร็วเกินไป อาจารย์ไม่ใช่อุปกรณ์การสอน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีมงคล เทพรณู (ศรีมงคล เทพรณู 2525 : 59) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมสรุปประจำการและบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครพบว่า ผู้เข้ารับการอบรมเห็นว่าผู้สอนในการบรรยาย สอนเร็วเกินไป ไม่ใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ ใช้วิธีสอนซ้ำซาก และผู้สอนไม่นำเทคนิคการสอนมาใช้ นอกจากนี้ในด้านอาจารย์บอกจุดประสงค์ในการสอนแต่ละเนื้อหา อาจารย์เสนอเนื้อหาต่อเนื่องเป็นลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน อาจารย์เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมและอาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทุม ภูวะสุต (อุทุม ภูวะสุต 2524 : 43) โดยให้ศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมตาม

โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่าปัญหาการเรียนการสอนในทัศนะของผู้เข้าอบรมเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอนแต่ละวิชามีความชัดเจน เนื้อหาวิชาในแต่ละวิชาเป็นไปตามลำดับต่อเนื่องกัน ผู้สอนใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และเวลาเรียนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา ดังนั้นในการดำเนินการจัดการสอนเสริม ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชจึงต้องคำนึงถึงตัวผู้เรียนเป็นสำคัญประกอบกับบทบาทของอาจารย์ผู้สอน ทั้งนี้ สุนทร โคตรบรรเทา (สุนทร โคตรบรรเทา 2524 : 106 - 107) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนไม่ใช่ทำหน้าที่สอนอย่างเดียว แต่จะต้องเป็นทั้งผู้อำนวยความสะดวกในการเรียน จัดสภาพการเรียนการสอนและอุปกรณ์การเรียน จูงใจผู้เรียนและให้กำลังใจผู้เรียน

2.3 ความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริม

2.3.1 นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาชายมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยสูงกว่านักศึกษาหญิง ทั้งนี้เพราะโดยปกติทั่วไปนักศึกษาชายมีลักษณะเปิดเผยและแสดงออกมากกว่านักศึกษาหญิง ดังนั้นความคิดเห็นของนักศึกษาชายจึงแตกต่างกับนักศึกษาหญิง ซึ่งในขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าทั้งนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับน้ำดื่มตามตึกเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสมและห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ

2.3.2 นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้เพราะเนื่องจากการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในระบบเปิดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันสามารถเข้าศึกษาได้ตามความต้องการ ดังนั้นอายุจึงไม่มีผลต่อความคิดเห็นในด้านสถานที่สอนเสริม ในขณะเดียวกันพบว่า นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 20 - 30 ปี นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุระหว่าง 31 - 40 ปี และนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี มีความคิดเห็นสอดคล้องกันคือน้ำดื่มตามตึกเรียนไม่เพียงพอกับความต้องการ นอกจากนี้นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุสูงกว่า 40 ปี เห็นว่าโต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม และห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ

2.3.3 นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสมีความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต้องประสบกับปัญหาและภาระต่าง ๆ อีกทั้งยังต้องรับผิดชอบต่อการเรียน ซึ่งนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสดังกล่าวส่วนมากเป็นผู้ใหญ่และมีระดับอายุสูงกว่านักศึกษาที่มีสถานภาพโสด จึงมีความวิตกกังวลกลัวจะไม่ประสบผลสำเร็จ จึงเป็นเหตุให้มีความคิดเห็นแตกต่างกับนักศึกษาที่มีสถานภาพโสด

2.3.4 นักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกันมีความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า มีความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญาและสูงกว่า ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า นอกจากจะเป็นนักศึกษาที่ไม่เคยชินกับการเรียนการสอนในสถาบันระดับอุดมศึกษาแล้ว ส่วนหนึ่งเป็นนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่และหลังจากการเรียนมาเป็นเวลานาน อาจเกิดความเบื่อหน่ายต่อการต้องกลับเข้ามาในชั้นเรียนเช่นในอดีต ดังนั้นนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่าจึงมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมระดับอนุปริญาและสูงกว่า

2.3.5 นักศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้โดยเฉลี่ยนักศึกษาที่ไม่มีงานทำมีความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาที่มีงานทำ ทั้งนี้เพราะโดยทั่วไปนักศึกษาที่ไม่มีงานทำมักจะประสบกับปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งครอบครัว ภาวะเศรษฐกิจ และการเรียน จึงเป็นส่วนให้นักศึกษาที่ไม่มีงานทำเกิดความวิตกกังวล ตลอดจนเป็นผลให้ไม่มีสมาธิในการเรียน นักศึกษาที่ไม่มีงานทำจึงมีความคิดเห็นแตกต่างไปจากนักศึกษาที่มีงานทำ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสถานที่สอนเสริมโดยเปรียบเทียบในด้านเพศ อายุ สถานภาพสมรส พื้นความรู้เดิมและสถานภาพการทำงานต่างกันพบว่า ส่วนใหญ่นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยเกี่ยวกับน้ำค้ำตามตึกเรียนมีไม่เพียงพอ โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ และ

สถานที่สอนเสริมอยู่ใกล้กับที่พัก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรุณ ปรีดีติติก (อรุณ ปรีดีติติก 2524 : 28 - 31) โดยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการไม่มาเรียนของนักศึกษาและบุคลากรประจำการ คือระยะทางไกล ส่วนประพจน์ จำปาไทย (ประพจน์ จำปาไทย 2525 : 161 - 175) ได้ศึกษาปัจจัยที่สนับสนุนต่อการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยพบว่า นิสิตต้องการห้องเรียนที่มีอากาศถ่ายเทได้ดี นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีมงคล เทพเรณู (ศรีมงคล เทพเรณู 2525 : 61) โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้เข้ารับการอบรมครูประจำการที่มีปัญหาด้านการให้บริการของวิทยาลัยครู ซึ่งเป็นสถานที่อบรมพบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับน้ำดื่มตามตักเรียนมี ไม่เพียงพอกับความต้องการ ห้องน้ำห้องส้วม ไม่สะอาด และสถานที่บริการอาหารไม่เหมาะสม และเมื่อพิจารณาในด้านจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ สุนทร โคตรบรรเทา (สุนทร โคตรบรรเทา 2524 : 104 - 107) กล่าวถึงการจัด สถานที่ที่เหมาะสมกับการเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่คือ ห้องเรียนต้องมีบรรยากาศดี มีแสงสว่าง ให้พอเหมาะ ไม่มีเสียงรบกวน โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดเหมาะสม และความพร้อมของอุปกรณ์ การเรียนการสอน ดังนั้นในการจัดการสอนเสริมสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มหาวิทยาลัยจึงต้องคำนึงถึงความต้องการของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ โดยเฉพาะในด้านสถานที่ สอนเสริมซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการเข้ารับการสอนเสริมของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1.1 ด้านการเงิน ควรอนุญาตให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนได้โดยไม่ต้องชำระ ค่าเอกสารการสอน เมื่อปรากฏว่าสมาชิกในครอบครัวของนักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนและชำระ ค่าเอกสารการสอนในชุดวิชานั้น ๆ แล้ว ทั้งนี้เนื่องจากนักศึกษาส่วนใหญ่ประสบปัญหาการเงิน ในด้านค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์การเรียน โดยเฉพาะในด้านเอกสารการสอนซึ่งนักศึกษาเห็นว่า มีราคาสูงและน่าจะใช้อะไรเอกสารการสอนในชุดวิชาต่าง ๆ ที่สมาชิกในครอบครัวเคยเรียนกับ มหาวิทยาลัยแล้วได้ ซึ่งนักศึกษาต้องแสดงหลักฐานในการลงทะเบียนเรียนโดยชำระค่าเอกสาร การสอนของสมาชิกในครอบครัวเมื่อลงทะเบียนเรียน และมีความประสงค์ขอยกเว้นการชำระ ค่าเอกสารการสอน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการเงินในครอบครัว

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวของมหาวิทยาลัยจะเป็นการแก้ปัญหา แบ่งเบาภาระและ เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาได้ทางหนึ่ง

1.2 ด้านเวลา ควรขยายเวลาในการสอนเสริมออกไปเป็นชุดวิชาละสามครั้ง ครั้งละห้าหน่วย ทั้งนี้เพราะนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชส่วนมากเป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้ มีประสบการณ์ มีการรับผิดชอบต่อครอบครัว หน้าที่การงาน และสังคม ประกอบการสอนเสริมของ มหาวิทยาลัยจัดเฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์ ซึ่งเป็นวันหยุดพักผ่อนของนักศึกษาเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งส่วนหนึ่งต้องทำงานในวันสอนเสริมดังกล่าว เวลาจึงเป็นปัญหาสำคัญในการเข้ารับการสอนเสริม ของนักศึกษา และในขณะที่เดียวกันนักศึกษาเห็นว่าการจัดการสอนเสริมส่วนใหญ่ดำเนินการจัดชุดวิชาละ สองครั้งซึ่งเป็นเวลาที่น้อย และเมื่อพิจารณาด้านเนื้อหาที่มีจำนวนถึง 15 หน่วย จะพบว่าในบางชุดวิชา ไม่สามารถดำเนินการสอนได้ทัน ผู้วิจัยเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวจะสามารถแก้ปัญหาในด้านของ เนื้อหาและขยายเวลาเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาสามารถเข้ารับการสอนเสริมได้ นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยควรจะได้ชี้แจงและประชาสัมพันธ์ให้นักศึกษาได้วางแผนการศึกษาในด้านเวลาให้เหมาะสม กับการที่นักศึกษาต้องศึกษาด้วยตนเองและการเข้ารับการสอนเสริมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.3 ด้านภารกิจทางครอบครัว ควรได้ดำเนินการบริการการแนะแนวสำหรับ นักศึกษาทุก ๆ ด้าน เมื่อนักศึกษาประสบปัญหา โดยจัดบริการนักศึกษา ณ ศูนย์บริการการศึกษา ระหว่างวันเสาร์และวันอาทิตย์ ทั้งนี้ปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัวนับได้ว่าเป็ปัญหาอันสำคัญยิ่ง ต่อการเรียนรู้ในระบบเปิดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพราะนักศึกษส่วนใหญเป็นผู้ที่มี ความรับผิดชอบต่อครอบครัว ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่า นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับการกิจทางครอบครัว และเป็นอุปสรรคต่อการเรียน

1.4 ด้านอาจารย์สอนเสริม ควรได้จัดให้มีการสัมมนาอาจารย์สอนเสริมและ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะอาจารย์สอนเสริมเป็นบุคคลสำคัญต่อกิจกรรมการสอนเสริม เพื่อให้อาจารย์สอนเสริมได้ตระหนัก และเห็นความสำคัญของการสอนเสริม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชต่างจากการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยอื่น โดยทั่วไป เช่นเดียวกับสถานภาพของนักศึกษาซึ่งต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นเช่นกัน ดังนั้นอาจารย์ ผู้สอนนอกจากจะมีความสามารถ มีความชำนาญในการถ่ายทอดความรู้และทักษะในด้านต่าง ๆ แล้ว

อาจารย์ผู้สอนยังต้องมีความเข้าใจในตัวของผู้เรียนอีกด้วย ทั้งนี้เพราะผู้เรียนส่วนมากเป็นผู้ใหญ่ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มีการรับผิดชอบต่อครอบครัว หน้าที่การงานและสังคม อาจารย์สอนเสริม จึงจำเป็นต้องทราบถึงลักษณะพื้นฐานโดยทั่วไปของนักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ และรวมทั้งจิตวิทยา การศึกษาผู้ใหญ่เป็นสำคัญ

1.5 ด้านการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงกระบวนการเรียนการสอนเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพราะระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชต่างจากมหาวิทยาลัยอื่น การสอนเสริมจึงเป็นสื่อการสอนที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนทางไกล ประกอบกับลักษณะของ นักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่ ดังนั้นการเรียนการสอนจึงต่างกับการสอนเด็กและการสอนในชั้นเรียนตามปกติ การเสนอเนื้อหาและกระบวนการเรียนการสอนจึงต้องสอดคล้องต่อเนื่อง เหมาะสมทั้งเวลา ผู้เรียน ผู้สอน และอุปกรณ์การสอน นอกจากนี้ในการสอนเสริมแต่ละชุดวิชา อาจารย์ผู้สอนควร เป็นท่านเดียวกันตลอดการสอนต่อเนื่องกันในทุกครั้ง ทั้งนี้เพื่อเป็นการต่อเนื่องระหว่างเนื้อหาวิชา อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษา

1.6 ด้านสถานที่สอนเสริม ควรอำนวยความสะดวกกับนักศึกษา ทั้งนี้จากการที่ นักศึกษาส่วนมากอยู่ในวัยผู้ใหญ่ย่อมจะประสบปัญหาทั้งด้านสุขภาพร่างกาย ความจำ และการตอบโต้ เป็นต้น สถานที่สอนเสริมหรือศูนย์บริการการศึกษาจึงเป็นแหล่งความรู้ทั้งมวลของมหาวิทยาลัย ดังนั้นการให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกต่อนักศึกษานับได้ว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้ ได้แก่ แสงสว่างในห้องเรียน ห้องเรียนต้องมีอากาศถ่ายเทได้ดี โถ้และเก้าอี้มีขนาดเหมาะสม จัดเสียงดังรบกวน ตลอดจนการบริการในด้านอุปโภคบริโภคอื่น ๆ ที่จำเป็นเช่น บริการน้ำดื่ม ห้องน้ำห้องส้วม ห้องพยาบาล เป็นต้น

การที่ผู้วิจัยเสนอแนะเช่นนี้เพราะเห็นว่า มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชซึ่งเป็น มหาวิทยาลัยเปิด ดำเนินการเรียนการสอนในระบบการสอนทางไกล และมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการ จัดการสอนเสริมเพื่อเป็นสื่อเสริมจากการเรียนด้วย สื่อประสมประเภทต่าง ๆ ได้แก่ เอกสาร- การสอนประจำชุดวิชา แบบฝึกปฏิบัติ เทปเสียงประจำชุดวิชา หนังสืออ่านประกอบอื่น ๆ รายการวิทยุกระจายเสียง และรายการวิทยุโทรทัศน์ การศึกษาจากสื่อดังกล่าวซึ่งเป็นการสื่อ ความหมายทางเดียว ย่อมทำให้ผู้เรียนประสบปัญหาจากการศึกษาด้วยตนเอง

ส่วนการสอนเสริมนั้นเป็นสื่อเสริมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาและอาจารย์ได้พบปะกันใน ลักษณะ "เผชิญหน้า" เพราะเป็นการสื่อความหมายสองทาง ทำให้นักศึกษาและอาจารย์ได้พบปะ

แลกเปลี่ยน ชักถามปัญหา และชี้แจงข้อสงสัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของผู้วิชาในเอกสาร
การสอนที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่

ดังนั้นการดำเนินการจัดการสอนเสริมของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชจึงมีความจำเป็น
และมีผลสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินการจัดการ เรียนการสอนในระบบการสอนทางไกลของ
มหาวิทยาลัย สมควรที่จะได้รับการสนับสนุนและพิจารณาแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
ตามข้อเสนอแนะของผู้วิจัยดังกล่าวข้างต้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาและวิจัยต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ที่มีต่อการสอนเสริมในเขตศูนย์บริการการศึกษาภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ

2.2 ควรศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่ไม่เคยเข้ารับการสอนเสริม

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนระหว่างนักศึกษาที่เข้ารับการสอนเสริม
และไม่เข้ารับการสอนเสริม

2.4 ควรศึกษาพฤติกรรมการสอนของอาจารย์สอนเสริมโดยจำแนกตามสาขาวิชา

2.5 ควรศึกษาปัญหาและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาของนักศึกษามหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกษชัย โพธิ์อาษา การประเมินผล "โครงการอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำการ
ในเขตจังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ" วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 135 หน้า อุดรธานี
- ณัฐวรรณ เหมนาค ทัศนะของนักศึกษาที่มีต่อพฤติกรรมการสอนวิชาชีพครูของอาจารย์วิทยาลัยครู
กลุ่มนครหลวง วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2528, 105 หน้า อุดรธานี
- ชูศรี วงศ์วิเศษ เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล 2525,
253 หน้า
- บริการการศึกษา, สำนัก มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สรุปประเมินผลการสอนเสริม
2525, 94 หน้า อุดรธานี
- _____ สรุปประเมินผลการสอนเสริมภาคการศึกษา 1/2526 2526, (หน้าไม่ติดต่อกัน)
อุดรธานี
- ปิ่นวดี จิระนารักษ์ ศึกษาพฤติกรรมการสอนทั่วไปของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต 2519, 122 หน้า อุดรธานี
- ประเมศวร์ ชุนกิติ การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการสอนของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย
ศิลปากร วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2527, 131 หน้า อุดรธานี
- ประพัฒน์ จำปาไทย ความพึงพอใจของนิสิตต่อการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 252 หน้า
อุดรธานี
- บุลหรัพย์ วงษ์พานิช องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับปริญญาตรี (ค.บ.)
ของบุคลากรทางการศึกษาและครูประจำการในวิทยาลัยครู กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์
การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 69 หน้า
อุดรธานี

ไพฑูรย์ สิมลารัตน์ หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2524, 237 หน้า
มหาวิทยาลัย, ทบวง แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2529)

ชวนพิมพ์ กรุงเทพมหานคร 2525, 317 หน้า

สวณ สายยศ และ อังคณา สายยศ สถิติวิทยาทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 วัฒนาพานิช
2522, 286 หน้า

หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 ทวีกิจการพิมพ์ 2524, 286 หน้า

ศรีมงคล เทพเรณู การจัดการอบรมครูประจำการและบุคลากรทางการศึกษาตามความต้องการ
ของผู้เข้ารับการอบรมและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาอบรมของวิทยาลัยครู ในกรุงเทพมหานคร
ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2525,
149 หน้า อุดສຳເນາ

ศิริลักษณ์ เทพหัสดิน ณ อยุธยา การศึกษานโยบายของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา
2522 ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523,
67 หน้า อุดສຳເນາ

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาติดตามผลการมารับบริการการสอนเสริม
ณ ศูนย์บริการการศึกษากุมภัก 2524, 227 หน้า อุดສຳເນາ

เอกสารประกอบการสัมมนาอาจารย์สอนเสริม 2527, 87 หน้า อุดສຳເນາ

คู่มือการสอนเสริม โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 18 หน้า

คู่มือปฏิบัติงานการสอนเสริม 2528, 15 หน้า อุดສຳເນາ

เอกสารแนะแนวการศึกษา ปีการศึกษา 2528 นวกนก 2527, 40 หน้า

แสงเดือน ทวีสิน รายงานสัมมนาข้าราชการใหม่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เรื่อง
พัฒนาการเรียนการสอน 2522, (หน้าไม่ติดต่อกัน) อุดສຳເນາ

สุนทร โคตรบรรเทา การศึกษานอกระบบโรงเรียน พิมพ์ครั้งที่ 5 อักษรสยามการพิมพ์
2524, 124 หน้า

สุภรณ์ ชัยนิธิกรณ ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 79 หน้า
อุดສຳເນາ

- อุดม ยุวะสุต ปัญหาและความต้องการทางวิชาการของผู้เข้ารับการอบรมและผู้ให้การอบรมใน
โครงการฝึกอบรมครูและบุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยครูนครปฐม ปริทัศน์นิพนธ์การศึกษา
 มหามัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 101 หน้า อักษรนำ
 อรุณ ปรีดีศิลป์ รายงานการวิจัยที่มีผลต่อการไม่มาเรียนของนักศึกษาและบุคลากรประจำการ
 อักษรไทย 2524, หน้า 28 - 31
- อรรถพร เจนการกิจ ความคิดเห็นของผู้ให้การอบรมและผู้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับปัญหา
การเรียนการสอนในสาขาวิชาพลศึกษาของโครงการอบรมครูและบุคลากรประจำการในกลุ่ม
วิทยาลัยครูภาคกลาง วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2526, 202 หน้า อักษรนำ

- Ahrarian, Rafat. "A Study of the Relationship Between Student Ratings of Instructor and Selected Characteristics of Students Instructors, and Courses," Dissertation Abstracts International : The Humanities and Social Sciences. 42(4) : 1501A - 1502A, October, 1981. microfiche.
- Cohen, Peter A. "Student Rating of Instruction and Student Achievement : A Meta - Analysis of Multisection Validity Studies," Review of Educational Research. 51(3) : 281 - 309, Fall, 1981.
- Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd. ed., Morpper and Row, New York, 1970. 740 p.
- Gayles, Anne Richardson. "Student Evaluation in Teacher Education Course," Improving College and University Teaching. 28(3) : 128 - 131, Summer, 1980.
- Heath, Lore and Virginia Percy. "The Education of Classroom Instructional by Nontraditional and Traditional Students," Continuing Higher Education. 30(2) : 25 - 27, Spring, 1982. X
- Hills, P.J. The Self - Teaching Process in Higher Education. London Croom Helm Ltd, 1976. 144 p.
- Holmberg, Borje., Keegan, Desmond and Sewart, David. Distance Education : International Perspectives. New York, St. Martin's Press. 1983. 445 p.
- Jackson, David and Jaques, David. Improving Teaching in Higher Education. London, The University of London Teaching Methods Unit. 1980. 154 p.
- Kidd, James Robbins. How Adult Learn. New York, Association Press, 1973. 318 p.
- Knowles, Malcolm. S. The Modern Practice of Adult Education. New York, Association Press, 1970. 348 p.
- Mahfouz, Ahmed F.M. "Faculty Evaluation : An Analysis of the Attitude of Faculty Members and Administrators toward Student Evaluation of Teaching," Dissertation Abstracts International : The Humanities and Social Sciences. 39(10) : 5849A - 5849A, April, 1979.
- Martin, Martha Jo. "Satisfaction of Faculty with Faculty Evaluation," Dissertation Abstracts International : The Humanities and Social Sciences. 39(2) : 706A, August, 1978.
- Nie, Norman H. SPSS : Statistical Package for the Social Sciences. 2 nd. ed., New York, McGraw-Hill Book Company, 1975. 675 p.
- Puvis, June. "Some Problem of Teaching and Learning within The Open University," Education Research. Vol. 21, No. 3, July, 1980. ✓

Spence, James Melvin. "Effects of Teaching Style, Lecture Content and Student Academic Major upon Faculty Evaluations," Dissertation Abstracts International : The Humanities and Social Sciences. 39(10) : 5983A, April, 1979.

Stephens, Michael D. and Roderick, Gordon W. Higher Education Alternatives. New York, Longman Group Inc. 1978. 176 p.

Tunstall, Jeremy, The Open University Opens. University of Massachusetts Press. 1974. 191 p.

Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design : International Student Edition. 2 nd.ed., Kogakusha, McGraw-Hill, 1971. 907 p.

ภาพรวม

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

28 กันยายน 2528

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

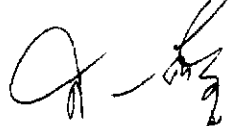
เรียน นักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

เนื่องด้วยข้าพเจ้านายสมคะเน คำจูน ตำแหน่งนักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กำลังศึกษาต่อในระดับปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และอยู่ในระหว่างทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "การศึกษานโยบายและความคิดเห็นของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชต่อการสอนเสริมในกรุงเทพมหานคร"

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงมีความจำเป็นต้องทำการสำรวจเพื่อเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และท่านเป็นผู้หนึ่งที่จะสามารถให้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสอบถามดังกล่าวอย่างครบถ้วน สมบูรณ์ เพราะคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งยังเป็นแนวในการแก้ไขปรับปรุงกิจกรรมการสอนเสริมให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะเก็บรักษาเป็นความลับ ไม่มีผลกระทบกระเทือนต่อสถานภาพต่าง ๆ ของท่านแต่ประการใด และขอขอบคุณทุกท่านในการให้ความร่วมมืออย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมคะเน คำจูน)

นิสิตระดับปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่มีต่อการสอนเสริม
ในกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้มีความประสงค์จะศึกษาสำรวจปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่มีต่อการสอนเสริม เพื่อใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงกิจการสอนเสริมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา
2. ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ทุกข้อ และตรงกับสภาพความเป็นจริงที่ท่านประสบหรือตามความคิดเห็นของท่านให้มากที่สุด
3. โปรดใส่เครื่องหมาย ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
4. แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็นสามตอนด้วยกัน คือ
 - ตอนที่หนึ่ง ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ข้อ 1 - 6)
 - ตอนที่สอง ข้อมูลที่เป็นปัญหาในการเข้ารับการสอนเสริม (ข้อ 7 - 33)
 - ตอนที่สาม ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการสอนเสริม (ข้อ 34 - 63)

ตอนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ข้อ 1 - 6)

1	เพศ	1 ☐ ชาย	2 ☐ หญิง	☐ 4
2	อายุ	1 ☐ ระหว่าง 20 - 30 ปี 2 ☐ ระหว่าง 31 - 40 ปี 3 ☐ สูงกว่า 40 ปี		☐ 5
3	สถานภาพสมรส	1 ☐ โสด	2 ☐ สมรส	☐ 6
4	พื้นฐานความรู้เดิม	1 ☐ มัธยมศึกษาตอนปลายและต่ำกว่า 2 ☐ อนุปริญญาและสูงกว่า		☐ 7
5	สถานภาพการทำงาน	1 ☐ มีงานทำ	2 ☐ ไม่มีงานทำ	☐ 8
6	สาขาวิชาที่ศึกษา	1 ☐ ศึกษาศาสตร์ 6 ☐ เศรษฐศาสตร์ 2 ☐ นิติศาสตร์ 7 ☐ คหกรรมศาสตร์ 3 ☐ รัฐศาสตร์ 8 ☐ นิเทศศาสตร์ 4 ☐ วิทยาการจัดการ 9 ☐ วิทยาศาสตร์สุขภาพ 5 ☐ ส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์		☐ 9

ตอนที่ 2

ข้อมูลที่เป็นปัญหาต่อการเข้ารับการสอนเสริม (ข้อ 7 - 33)

ลำดับ	ปัญหา	ระดับความสำคัญของปัญหา					ช่องนี้ เฉพาะ เจ้าหน้าที่
		เป็นปัญหา มากที่สุด (5)	เป็นปัญหา มาก (4)	เป็นปัญหา ปานกลาง (3)	เป็นปัญหา น้อย (2)	เป็นปัญหา น้อยที่สุด (1)	
	<u>ปัญหาด้านการเงิน</u>						
7	ค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง						☐ 10
8	ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอุปกรณ์ การเรียน						☐ 11
9	ค่าใช้จ่ายในการรับประทาน อาหารขณะเข้ารับการสอนเสริม						☐ 12
10	ค่าใช้จ่ายที่พักในระหว่าง การเข้ารับการสอนเสริม						☐ 13
11	ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ขณะเข้ารับ การสอนเสริม						☐ 14
12	รายได้น้อยไม่พอกับรายจ่าย						☐ 15
13	ต้องกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ในการ ศึกษา						☐ 16
14	ขาดรายได้พิเศษเมื่อมารับ การสอนเสริม						☐ 17
15	ผลที่ได้จากการเข้ารับการ สอนเสริมไม่คุ้มกับค่าใช้จ่าย						☐ 18
16	มีปัญหาด้านการเงินในครอบครัว						☐ 19

ลำดับ	ปัญหา	ระดับความสำคัญของปัญหา					ช่องนี้ เฉพาะ เจ้าหน้าที่
		เป็นปัญหา มากที่สุด (5)	เป็นปัญหา มาก (4)	เป็นปัญหา ปานกลาง (3)	เป็นปัญหา น้อย (2)	เป็นปัญหา น้อยที่สุด (1)	
	ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุระดับ ความสำคัญของปัญหา)						
	1.						
	2.						
	3.						
	<u>ปัญหาด้านเวลา</u>						
17	ต้องทำงานในวันเสาร์และ วันอาทิตย์						☐ 20
18	ต้องลงงานประจำเพื่อมารับ การสอนเสริม						☐ 21
19	เสียเวลากับการเดินทางมาก						☐ 22
20	เวลาสอนเสริมมากเกินไป						☐ 23
21	เวลาสอนเสริมน้อยเกินไป						☐ 24
22	เวลาที่จัดสอนเสริมไม่เหมาะสม						☐ 25
23	การเข้ารับการสอนเสริมไม่คุ้ม กับเวลาที่เสียไป						☐ 26
24	ต้องให้เวลากับการทำงานประจำ						☐ 27

ลำดับ	ปัญหา	ระดับความสำคัญของปัญหา					ช่องนี้ เฉพาะ เจ้าหน้าที่
		เป็นปัญหา มากที่สุด (5)	เป็นปัญหา มาก (4)	เป็นปัญหา ปานกลาง (3)	เป็นปัญหา น้อย (2)	เป็นปัญหา น้อยที่สุด (1)	
	ปัญหาอื่น ๆ (โปรดระบุระดับ ความสำคัญของปัญหา)						
	1.						
	2.						
	3.						
	<u>ปัญหาภารกิจทางครอบครัว</u>						
25	คู่สมรสไม่สนับสนุนให้เข้ารับ การสอนเสริม						☐ 28
26	ญาติพี่น้องไม่สนับสนุนให้เข้า รับการสอนเสริม						☐ 29
27	มีการะในครอบครัวเป็น อุปสรรคในการเรียน						☐ 30
28	ต้องอยู่ดูแลคู่สมรสและบุตร						☐ 31
29	ต้องอยู่ดูแลญาติพี่น้อง						☐ 32
30	ไม่มีใครอยู่ดูแลบ้าน						☐ 33
31	มีความเป็นห่วงบ้าน						☐ 34
32	การเข้ารับการสอนเสริม ทำให้คู่สมรสและบุตร ขาดความอบอุ่น						☐ 35

ลำดับ	ปัญหา	ระดับความสำคัญของปัญหา					ช่องนี้ เฉพาะ เจ้าหน้าที่
		เป็นปัญหา มากที่สุด (5)	เป็นปัญหา มาก (4)	เป็นปัญหา ปานกลาง (3)	เป็นปัญหา น้อย (2)	เป็นปัญหา น้อยที่สุด (1)	
33	การเข้ารับการสอนเสริม ทำให้ผู้สมรรถและบุตร ขาดความปลอดภัย						☐ 36

ตอนที่ 3

ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการสอนเสริม (ข้อ 34 - 63)

ลำดับ	ความคิดเห็นที่มีต่อการสอนเสริม	ระดับความสำคัญของความคิดเห็น					ช่องนี้ เฉพาะ เจ้าหน้าที่
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)	
34	<u>ด้านอาจารย์สอนเสริม</u> อาจารย์มีความเชื่อมั่นในตนเอง						☐ 37
35	อาจารย์วางตัวเหมาะสม						☐ 38
36	อาจารย์มีความสนใจนักศึกษา อย่างทั่วถึง						☐ 39
37	อาจารย์เข้าใจลักษณะของ นักศึกษาที่เป็นผู้ใหญ่						☐ 40
38	อาจารย์ใช้ภาษาพูดที่เหมาะสม กับระดับของนักศึกษา						☐ 41

ลำดับ	ความคิดเห็นที่มีต่อการสอนเสริม	ระดับความสำคัญของความคิดเห็น					ช่องนี้ เฉพาะ เจ้าหน้าที่
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)	
39	อาจารย์ใช้ท่าทางประกอบได้ อย่างเหมาะสม						☐ 42
40	อาจารย์ก็มคุมำรหสคเวลาท สอน						☐ 43
41	อาจารย์มีอารมณ์ขัน						☐ 44
42	อาจารย์มีความกระตือรือร้น ในการสอน						☐ 45
43	อาจารย์มีความสนใจในคำถาม ของนักศึกษา						☐ 46
	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุระดับ ความสำคัญของความคิดเห็น)						
	1.						
	2.						
	3.						
	<u>ด้านการเรียนการสอน</u>						
44	อาจารย์บอกจุดประสงค์ในการสอน แต่ละเนื้อหา						☐ 47
45	อาจารย์เลือกใช้กิจกรรม การเรียนการสอนที่เหมาะสม						☐ 48

ลำดับ	ความคิดเห็นที่มีต่อการสอนเสริม	ระดับความสำคัญของความคิดเห็น					ช่องนี้ เฉพาะ เจ้าหน้าที่
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)	
46	อาจารย์เสนอเนื้อหาต่อเนื่องเป็น ลำดับทำให้ง่ายต่อการเรียน						☐ 49
47	อาจารย์สอนโดยใช้วิธีบรรยาย						☐ 50
48	อาจารย์บรรยายเร็ว						☐ 51
49	อาจารย์แบ่งเวลาสำหรับแต่ละ เนื้อหาได้อย่างเหมาะสม						☐ 52
50	อาจารย์อธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน เข้าใจง่าย						☐ 53
51	อาจารย์ไม่ใช้อุปกรณ์การสอน						☐ 54
52	อาจารย์ใช้อุปกรณ์การสอน เหมาะสมกับเนื้อหาวิชา						☐ 55
53	อาจารย์ไม่เปิดโอกาสให้ นักศึกษามีส่วนร่วมในการเรียน การสอน						☐ 56
	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุโดย แสดงระดับความสำคัญของความ คิดเห็น)						
	1.						
	2.						
	3.						

ลำดับ	ความคิดเห็นที่มีต่อการสอนเสริม	ระดับความสำคัญของความคิดเห็น					ช่องนี้ เฉพาะ เจ้าหน้าที่
		เห็นด้วย อย่างยิ่ง (5)	เห็นด้วย (4)	ไม่แน่ใจ (3)	ไม่เห็น ด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง (1)	
	<u>ด้านสถานที่สอนเสริม</u>						
54	ห้องเรียนแสงสว่างไม่เพียงพอ						☐ 57
55	โต๊ะและเก้าอี้มีขนาดไม่เหมาะสม						☐ 58
56	มีเสียงดังรบกวนทำให้ไม่มีสมาธิ						☐ 59
57	ห้องน้ำห้องส้วมมีบริการน้อยทำให้ ไม่สะดวก						☐ 60
58	ห้องน้ำห้องส้วมไม่สะอาด						☐ 61
59	น้ำดื่มตามตึกเรียนไม่เพียงพอกับ ความต้องการ						☐ 62
60	สถานที่บริการจำหน่ายอาหารไม่ เหมาะสม						☐ 63
61	ไม่มีผังแสดงห้องสอนเสริม						☐ 64
62	ขนาดของห้องที่สอนเสริมใหญ่ เกินไป						☐ 65
63	สถานที่สอนเสริมอยู่ไกลกับที่พัก ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุโดย แสดงระดับความสำคัญของความคิดเห็น)						☐ 66
	1.						
	2.						
	3.						

การศึกษาปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ที่มีต่อการสอนเสริมในกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

สมตะเน กัจจน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ธันวาคม 2528

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาและความคิดเห็นของนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่มีต่อการสอนเสริมในกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาจำนวน 250 คน เลือกโดยวิธีสุ่มอย่างง่ายจากนักศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชในกรุงเทพมหานคร ที่ลงทะเบียนเรียนในชุดวิชาที่เปิดสอนเสริมประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2528 และเข้ารับการสอนเสริมที่ศูนย์บริการการศึกษา ภาคกลาง 1 (วิทยาลัยครูสวนสุนันทา วิทยาลัยครูพระนคร และวิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าตัวเลือก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่การคำนวณค่าเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยสองกลุ่ม การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เพื่อการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม และการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่

ผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาที่มีเพศ พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงานต่างกัน มีปัญหาด้านการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีปัญหาด้านการเงินแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านการเงินแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรส และพื้นความรู้เดิมต่างกัน มีปัญหาด้านเวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาที่มีเพศและกลุ่มอายุต่างกันมีปัญหาด้านเวลาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกันมีปัญหาด้านเวลาแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. นักศึกษาที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส และพื้นความรู้เดิมต่างกัน มีปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาที่มีสถานภาพการทำงานต่างกัน มีปัญหาด้านภารกิจทางครอบครัวแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. นักศึกษาที่มีเพศ พื้นความรู้เดิม และสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาที่มีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความคิดเห็นด้านอาจารย์สอนเสริมแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. นักศึกษาที่มีอายุ และสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสต่างกันมีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษาที่มีพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน มีความคิดเห็นด้านการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. นักศึกษาที่มีเพศ และพื้นฐานความรู้เดิมต่างกัน มีความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักศึกษาที่มีสถานภาพสมรสและสถานภาพการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนนักศึกษามีกลุ่มอายุต่างกันมีความคิดเห็นด้านสถานที่สอนเสริมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

A STUDY OF PROBLEMS AND OPINIONS OF SUKHOHAITHAMMATIRAT
OPEN UNIVERSITY STUDENTS TOWARDS THE TUTORIAL
INSTRUCTION IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT

BY

SOMKANE KHAMCHOON

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree
at Srinakarinwirot University
December 1985

The purposes of this research were to study and compare problems and opinions in tutorial instruction of Sukhothaithammathirat Open University Students in Bangkok Metropolis.

The sample of 250 students was simply randomized from Sukhothaithammathirat Open University students in Bangkok Metropolis who registered to take courses in the first semester of Academic Year 1985, and attended the tutorial instruction sessions at the Central Educational Service Centre 1 (including Suan Sunantha Teacher's College, Phra Nakhon Teacher's College and Ban Somdet Chao Phraya Teacher's College).

The instrument used for collecting data was a five - point rating scale questionnaire constructed by the researcher. The statistics used for analyses of data included mean, standard deviation, t-test, F-test and Studentized-q-statistic.

The findings were as follows :

1. Students with different sexes, educational backgrounds, occupational statuses had different problems in finance at a .01 level of significance. Students with different marital statuses had different problems in finance at a .05 level of significance, while students with different ages had different problems with no statistical significance.

2. Students with different marital statuses and educational backgrounds had different problems in time at a .01 level of significance. Students with different sexes and ages had different problems in time at a .05 level of significance, while students with different occupational statuses had different problems with no statistical significance.

3. Students with different sexes, ages, marital statuses, and educational backgrounds had different problems in family tasks at a .01 level of significance. Students with different occupational statuses had different problems with no statistical significance.

4. Students with different sexes, educational backgrounds and occupational statuses had different opinions in tutorial instructors at a .01 level of significance. Students with different ages had different opinions in tutorial instructors at a .05 level of significance, while students with different marital statuses had different opinions with no statistical significance.

5. Students with different ages and occupational statuses had different opinions in instruction at a .01 level of significance. Students with different educational backgrounds had different opinions in instruction at a .05 level of significance, while students with different educational backgrounds had different opinions with no statistical significance.

6. Students with different sexes and educational backgrounds had different opinions in tutorial location at a .01 level of significance. Students with different marital and occupational statuses had different opinions in tutorial location at a .05 level of significance, while students with different ages had different opinions with no statistical significance.

ประวัติผู้วิจัย

นายสมคะเน คำจูน เกิดเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2498 อำเภอโนนรมย์
จังหวัดชัยนาท

ประวัติการศึกษา

- 2514 สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนวิสุทธิรังษี จังหวัดกาญจนบุรี
- 2516 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จากวิทยาลัยครูนครปฐม จังหวัดนครปฐม
- 2518 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง จากวิทยาลัยครูนครปฐม จังหวัดนครปฐม
- 2521 สอบได้ประกาศนียบัตรพิเศษครูมัธยม จากกระทรวงศึกษาธิการ
- 2522 สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษามัธยมศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บางแสน
- 2525 สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรคอมพิวเตอร์ จากคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 2528 สำเร็จการศึกษาปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
และอยู่ในระหว่างทำวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติการทำงาน

- 2518 ครูโรงเรียนบ้านเลาหงส์ อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี
- 2526 นักวิชาการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช